

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Pravi zaključki

Evropa se spreminja... Tako se danes zaključujejo vsi evropski pogledi na prelomu med dvema dobama.

Za hip so bile vse oči Evrope obrnjene v Berlin in Monakovo, kjer so bili pretekli teden izredno važni razgovori, najprej med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano ter Hitlerjem in njegovimi diplomatskimi sodelavci, nato pa med vodilnimi predstavniki osi Rim—Berlin ter grofom Telegijem, predsednikom madžarske vlade, in grofom Csakyjem, madžarskim zunanjim ministrom. Prav ti poslednji razgovori so vzbudili domnevo, da so bili berlinski in monakovski razgovori med drugim posvečeni zlasti vprašanjem evropskega jugovzhoda. Ne da bi se spuščali v ugibanja o vsebini teh razgovorov, sodimo, da je njih zaključke glede Madžarov in evropskega jugovzhoda najbolj značilno označil ugledni in informirani italijanski publicist v Ciano-novem spremstvu Ansaldo s temle italijansko-nemškimi nasvetom Madžarom: »Bodite mirni; vemo, kakšne so vaše pravice in one bodo v primernem trenutku uresničene.« Za sedaj ni torej pričakovati nobenih teritorialnih sprememb v našem delu Evrope. »Za sedaj« pa pomeni po možnosti do konca sedanjice vojne, ker to zahtevajo, kakor pravi Ansaldo, gospodarski in politični razlogi: »Ta ali oni balkanski spor bi namreč mogel nujiti nebalanskim državam priliko, da razširijo svoj vpliv, ali kar bi bilo še slabše, svojo teritorialno posest na Balkan. To pa se nikakor ne sme zgoditi.«

Vprašanje madžarskih zahtev je torej odloženo glede na večje in važnejše probleme, ki se trenutno postavljajo za obe velesili osi Rim—Berlin, pri čemer je pač v prvi vrsti dokončanje vojne z Anglijo. Sele po tej likvidaciji bosta Italija in Nemčija vzele v pretes tudi vprašanja jugovzhodne Evrope, za katerih reševanje sedanjí čas ni ugoden. A tudi po končani vojni mislita velesili osi Rim—Berlin rešiti odprta vprašanja evropskega jugovzhoda brez prelivanja krvi. To so po pisanju italijanskih listov glavni zaključki berlinskih in monakovskih razgovorov, v kolikor so se tikali balkansko-podunavskega prostora. Iz tega pa sledi, da obe velesili nele želita ohraniti mir na našem področju, temveč da obenem računata s sodelovanjem vseh držav na tem prostoru v znamenju te mirovne želje. To velja prav tako glede Madžarske kakor glede vseh ostalih evropskih držav na jugovzhodu.

Mimo teh splošnih zunanje-političnih zaključkov pa smo v nemških in italijanskih listih čitali te dni tudi nekaj ugotovitev, ki se tičejo »novega reda« na evropskem kontinentu, kakor si ga v sedanjí vmesni fazi vojne zamišljata obe velesili osi. Razume se samo po sebi, da so listi obeh držav posvetili še prav posebno pozornost tudi novim razvojnim težnjam na balkansko-podunavskem prostoru, ne le zunanje-političnim, temveč tudi notranje-političnim. Ob pravilnem čitanju teh glasov si ni težko ustvariti pravih zaključkov glede zadevnih želj Rima in Berlina.

Z upravičeno ironijo opozarjajo italijanski in nemški listi, da je zmaga nemško-italijanskega orožja na zapadu povzročila marsikje v Evropi prenapetost, temveč tudi notranje-političnim. Ob pravilnem čitanju teh glasov si ni težko ustvariti pravih zaključkov glede zadevnih želj Rima in Berlina. Z upravičeno ironijo opozarjajo italijanski in nemški listi, da je zmaga nemško-italijanskega orožja na zapadu povzročila marsikje v Evropi prenapetost, temveč tudi notranje-političnim. Ob pravilnem čitanju teh glasov si ni težko ustvariti pravih zaključkov glede zadevnih želj Rima in Berlina.

Te dni smo v daljšem izvlečku opozorili na zelo značilna izvajanja dunajske lista o »novi poti Jugoslavije«. Nemški list v svojem dopisu iz Beograda izrečno poudarja, da nam »niso potrebni prenapetosti prilagoditveni ukrepi«, ker je Jugoslavija že doslej pravilno reagirala na spremenjene razmere, pa bi bile zato »demonstrativne spremembe odveč«. Zanj marveč zahtevajo, da »na osnovi dobrega sporazuma z Nemčijo in Italijo, ustvarjenega že pred izbruhom vojne, nadaljuje po smernicah sedaj razčiščenega polo-

Prva vlada nove Francije

Pierre Laval je kot podpredsednik vlade obenem tudi namestnik državnega poglavarja, maršala Petaina — Velika narodna skupščina je že sprejela temeljne osnove nove ustave

VICHY, 13. jul. j. (Havas). Uradni list (Journal Officiel) objavlja ustavni dekret o imenovanju nove francoske vlade, ki se glasi:

Jaz, maršal Francije in šef francoske države odrejam na podlagi ustavnih določb člena I. točke 4. od dne 11. jul. 1940, da se imenujejo za ministre-državne tajnike za:

namestnik drž. šefa in namestnik min. predsednika: Pierre Laval
pravosodje: Raphael Alibert, član državnega sveta,
notranje zadeve: Adrien Marquet, poslanec,

zunanje zadeve: Paul Baudoin,
finance: Yves Bouthillier,
narodna obramba: general Weygand, generalissimus,

javna prosveta in gojitev umetnosti: Emile Imeraud,
skrb za mladino in družino: Jean Ybarnegaray, poslanec,
poljedelstvo in prehrana: Pierre Caziot, član poljedelske akademije,
promet: Pietri, poslanec,
kolonije: Lemery, senator.

Industrijska proizvodnja in delo: imejitelj tega resora kakor tudi generalni tajnik za organizacijo obnovitvenih del se še ne moreta imenovati, ker nista v Vichyju in nista bila pravočasno dosegljiva, imeni bosta čimprej objavljena.

Na podlagi istega člena ustave se imenujejo za državnega podtajnika za

mornarico: admiral Darlan, državnega podtajnika za letalstvo: letalski general Pujo.

Po členu 3. ustave se hkrati sprejema ostavka dosedanjih ministrov Chautempsa, Frossarda, Pomareta, Chichevryja, Riviereja, Ferriereja, Schumannja, ter generala Colsona, admiralja Darlana in letalskega generala Pujosa.

Vsem ministrom-državnim tajnikom se s tem dekretom predaja izvrševanje poslov njihovih resorov.

Dano v Vichyju, 12. julija 1940.

Maršal Petain, l. r.

Odlok o namestniku šefa države

BERN, 13. jul. AA. Kakor poročajo iz Vichyja, objavlja uradni list tale ustavni akt št. 4 o namestniku-nasledniku šefa države: Jaz maršal Francije in šef francoske države odrejam na osnovi zakona z dne 10. julija 1940:

Čl. 1. Če bi bil iz kateregakoli razloga oviran vršiti funkcije šefa države, preden narod ratificira novo ustavo, prevzame to funkcijo zastopnik ministrskega predsednika Pierre Laval.

Čl. 2. Ako bi bil Pierre Laval iz katerihkoli razlogov oviran prevzeti to zastopništvo, bo njegovega zastopnika imenoval ministrski svet z večino sedmih glasov. Do tega imenovanja bo vršil dolžnost šefa države ministrski svet.

Nova francoska ustava

Dalekosežne pravice državnega poglavarja — Velika narodna skupščina že sprejela ustavo

Vichy, 13. julija. AA. (Havas). Nova ustava, ki je stopila v Franciji v veljavo, vsebuje naslednje določbe:

Na podlagi ustavnega zakona od 10. julija 1940 predpisujem:

Čl. 1. Francoski državni poglavar ima polno upravno oblast. Postavlja in odstavlja ministre in državne tajnike, ki so odgovorni edino njemu.

Čl. 2. Državni poglavar vrši zakonodajno oblast z ministrskim svetom in sicer: a) do sestave novih predstavnih teles in b) na isti način in edino na podlagi svojega sklepa tudi po sestavi teh teles za slučaj težke notranje krize. V zadnjem primeru ima državni poglavar vse pravice, da tudi sam predpisuje vse odredbe proračunskega ali davčnega značaja.

Čl. 3. Državni poglavar objavlja zakone in skrbi za njihovo izvedbo.

Čl. 4. Državni poglavar postavlja vse civilne in vojaške uslužbenice, v kolikor za nekatere izmed njih z zakonom ne bo določen drug način nastavljanja.

Čl. 5. Poleg tega poveljuje in razpolaga državni poglavar z državno oboroženo silo.

Čl. 6. Državni poglavar ima pravico izdajati pomilostitve in amnestije.

Čl. 7. Izredni poslaniki in veleposlaniki tujih držav so akreditirani pri državnem poglavarju. Državni poglavar sklepa in odobrava mednarodne pogodbe.

Čl. 8. Državni poglavar ima pravico objaviti obsedno stanje v enem delu ali v več delih državnega ozemlja.

Težišče prilagoditve je torej v zunanji politiki, medtem ko je notranje-politična prilagoditev le v toliko vezana, v kolikor mora upoštevati to zunanje-politično nujnost, dočim ji mora vsebino dati narod sam.

Še točneje je to prilagoditev obeležil te dni ugledni nemški list »Frankfurter Zeitung«, ki navadno tolmači nemško politiko za inozemstvo, ko je na uvodnem mestu zapisal k problemu »nove miselnosti na jugovzhodu« med drugim: »Prave sile novega oblikovanja stoje tu poleg brezkrvnih posnemanj; ni vedno lahko ločiti pravo od napačnega. Trajno pa bo ostalo le, kar izhaja iz sil vsake poedine države.« List prihaja do tega zaključka, ki dokazuje pravilno psihološko razumevanje položaja, po temeljitem pretrusu poedinih dosedanjih poskusov prenapetega prilagajanja novi stvarnosti v nekaterih državah tega področja.

V isto vrsto pravih zaključkov lahko štejemo tudi značilno izjavo, ki jo je podal madžarski ministrski predsednik grof Teleki po svojem povratku iz Monakova glede smernic madžarske politike v bližnji bodočnosti: »Hitler in Mussolini želita, da ostane naša politika madžarska.« To nas spominja

na nič manj značilne besede, ki jih je k problemu iskanja novih poti v Švici izpregovoril te dni švicarski vrhovni poveljnik Guisan: »Mislimo po švicarsko, delajmo po švicarsko!« K tej izjavi je neki švicarski list zapisal med drugim: »Švica ima vsekakor razloge, da z zaupanjem gleda v bodočnost na vsako konstruktivno rešitev in da v okviru svoje nacionalne neodvisnosti sama pri tem sodeluje. V prvi vrsti pa gre za to, da... iz lastni sil obvladujemo današnje in jutrišnje probleme. Ne gre morda za optimistične ali pesimistične besede izlive, temveč za samozavestno odločnost, ki nam edina lahko zagotovi bodočnost ter nam obrani spoštovanje inozemstva. Le v svojem posebnem švicarskem bistvu lahko najde Švica zdravila, ako se hoče znajti v trenutni stiski.«

Ti nauki veljajo seveda tudi za nas. V prilagoditvi novim razmeram, naj bodo kakršneokoli, se nikdar ne smemo oddaljiti od svojega narodnega bivanja, ako hočemo, da nas bo inozemstvo spoštovalo. Prilagoditev je vselej le posoda, v katero mora narod samo položiti svojo vsebino. Tudi ob največjem upoštevanju razmer iščimo torej samo svoja pota!

likih tovarn v okolici Pariza jih obratuje le nekaj v skrajno omejenem obsegu. Tvorilnice Citroen, ki so bile pri nemškem letalskem napadu 3. junija hudo razdejane, zaposlujejo sedaj komaj 150 delavcev, ki pospravljajo ruševine. Upajo pa, da bo obratovanje postopno zopet obnovljeno. Tudi nekatere druge avtomobilske tovarne bodo čimprej obnovljene. Za sedaj izvršujejo samo manjše reparature. Renaultove tvornice ter dve tovarni letal bodo začele prihodnji teden obratovati v omejenem obsegu.

Preselitev v Versailles

ni aktualna

Zeneva, 13. julija j. (DNB.) Kakor poročajo parlamentarni poročevalci lista »Petit Dauphinois«, ki je navadno zelo dobro informiran o zadevah francoske vlade, je bil povratek francoske vlade v Pariz, o katerem je razpravljal maršal Petain v svojem zadnjem govoru po radiu, za sedaj odločen za dnevnege reda in ostane vlada do nadaljnjega v Vichyju.

Zeneva, 13. julija. AA. (DNB.) Francoski radio je sporočil, da je vlada sklenila ukiniti vojno geografski zavod. Častniki,

ki so službovali v tem zavodu, bodo delno upokojeni, delno pa jih bodo dodelili na druga mesta, delno pa bodo odšli k novemu civilnemu geografskemu zavodu, katerega bo vlada ustanovila.

Frank navezan na dolar

Zeneva, 13. julija. AA. (DNB.) Iz Vichyja poročajo: Izve se, da je francoska vlada sklenila pri razpravljanju o službenem tečaju franka ločiti frank od funta šterlinga in ga navezati na dolar. Do tega trenutka še ni znan tečaj, s katerim se bo določila vrednost franka v primeru z dolarjem.

Guverner Indokine

se noče ukloniti

Hongkong, 13. jul. s. (Reuter). Guverner Francoske Indokine, admiral Catroux, je izjavil, da ostane na svojem mestu in da bo ostal položaj v Francoski Indokini nespremenjen. Kakor je znano, je vlada v Vichyju admiralja Catrouxa nedavno odstavila in mu imenovala naslednika. Izgleda torej, da Catroux tega sklepa ne priznava.

Odmevi novega režima

Nemci in Italijani naglašajo, da o „možeh od včeraj“ ni ničesar novega pričakovati

Zeneva, 13. julija. j. (DNB.) List »Petit Dauphinois« v Grenoblu pravi v svojem komentarju k novi francoski ustavi: Pot. ki je sedaj začrtana francoskemu narodu, se glasi: Delo. Sredstvo, po katerem je mogoče do cilja dospeti je rodbina cili. kateremu morajo Francozi služiti je domovina. Na tej poti, ki bo pogosto trda in težka, bodo Francozi ohranili jasen pogled za bodočnost.

»Paris Soir« naglašava važnost spremembe režima v Franciji. Poražena Francija, ki pa ima voljo do življenja, zahteva, da ji dajo sredstva za življenje. Parlament se popolnoma zaveda potrebe, da pripomore načrtom vlade k uspehu.

»Petit Parisien« piše: Maršal Petain je od sinoči šef Francije. Dežela bo z velikim olajšanjem sprejela sklep narodne skupščine, ki pomeni spremembo režima in odstranitev stari vladni aparata. Novi režim bo Franciji dovolil, da tekmuje z najboljšo organiziranimi narodi.

»L'Oeuvre« piše: Imamo sedaj novo ustavo. Moramo pa dobiti sedaj tudi nove moke, in moramo, kolikor je to mogoče, ohraniti vero v obnovo Francije.

Berlin, 13. julija. AA. (Stefani) Današnji »12-Uhr Blatt« objavlja poročilo iz Vichyja, v katerem med drugim pravi, da se parlamentarci starega kova v Franciji menda še ne mislijo umakniti s politične pozornice. Dopis trdi, da je Herriot pripeljal pred podpredsednika vlade Lavalja deputacijo parlamentarcev obeh zbornic s predlogom, da naj bi francoski parlament zasedal v Versaillesu. Laval je odgovoril, da sedanji senat in skupščina obstojata po uveljavljenju nove ustave bolj ali manj na papirju in da naj zaradi tega mirno čakata odločbe vlade v Vichyju ali pa v Clermont-Ferrandu.

London, 13. jul. s. (Reuter.) Tu je vzbudila kampanja nemškega in italijanskega radia kakor tudi listov proti novi vladi maršala Petaina, veliko pozornost. Tako Nemci kakor tudi Italijani poudarjajo v svojih poročilih, da so na čelu Francije sedaj še vedno stari voditelji. List »Regime Fasciste« pravi, da se sovražniki osi Rim—Berlin ne morejo kar v nekaj urah izpremeniti v zaveznike. List dalje izraža domnevo, da gre pri sestavi nove francoske vlade za židovski maneuver. Nemški radio napada zlasti novega ministra Ybarnegaraya, za katerega pravi, da spada med skrivne sedanje francoske katastrofe. Dalje pravi nemški radio, da sestavlja novo francosko vlado »možeh od včeraj« in da ni od te »senilne Francije« ničesar novega pričakovati.

Švicarsko mnenje

Basel, 13. julija. z. Oeri komentira v »Basler Nachrichten« državne reforme v Franciji in smatra, da se lahko označi to za revolucijo, ki je še mnogo bolj dalekosežnega pomena kakor pa sta bili svojačasno revoluciji v Italiji in Nemčiji. Poročajo Petaina je sicer sličen položaju Hitlerja, ki je prav tako poglavar države in predsednik vlade, toda v Franciji bo, kakor se že sedaj kaže, imel glavno besedo Laval. Kako se bodo te reforme v praksi izvajale, bo pokazala šele bližnja bodočnost. Ker se napoveduje v Franciji val zasledovanja onih, ki jih smatrajo odgovorne za katastrofo, ki je zadela Francijo, je važno, kako daleč bo novi duh, ki se kaže v dosedanjih reformah, zajel tudi pravosodje. Oeri smatra, da bodo mnogi Francozi kaj kmalu razočarani, kajti že danes se mnogi sprašujejo, ali se ni morda Francija zaman odpovedala demokraciji.

Vtis v Ameriki

Washington, 13. julija. z. Uradni ameriški krogi se vzdržujejo glede sprememb v Franciji vsakega komentarja, ker se hočejo izogniti vsakemu videzu vmešavanja v francoske notranje zadeve. Vodilni člani

Odmev Saidamovega govora v Londonu

London, 13. jul. s. (Reuter). Včerajšnji govor turškega ministrskega predsednika dr. Saidama je bil sprejet v Londonu z velikim zadovoljstvom. Predvsem uveljavljajo v Londonu, da predstavlja močan odgovor vsem poskusom skalitve turkoskopskih odnošajev. Nadalje vidijo v govoru demanti za govorice, da naj bi prišlo v turški vladi v kratkem do sorememb z ozirom na napade na razne turške državnike v inozemstvu. S posebnim priznanjem je bila vzeta na znanje v Londonu tudi izjava dr. Saidama, da namerava Turčija braniti svojo neodvisnost.

enec na Fochev spomenik v Londonu

London, 13. jul. s. (Reuter). Na jutrišnji francoski narodni praznik bo francoski narodni odbor generala de Gaullea položil venec na cenotaf v Whitehallu. Nato bodo korakali vsi francoski vojaški in drugi Francozi, ki so se pridružili generalu de Gaulleu, pred spomenik maršala Focha, kjer bo istotako položen venec.

Usoda francoskih ladij pred Martiniqueom

Zeneva, 13. julija j. (DNB.) »Petit Dauphinois« v Grenoblu javlja iz Washingtona, da bo po informacijah iz tankajšnih diplomatskih krogov francoski nosilec letal Bearn, ki je trenutno pred Martiniqueom, brez dvoma odplul v ameriško luko New Orleans in se pustil tam internirati. Okoli Martiniquea je sedaj trojni obroč vojnih ladij. V teritorialnih vodah se francoske edinice, ki so obkrožene od angleških vojnih ladij, dalje zunaj pa križarijo ameriške vojne ladje, ki pozorno zasledujejo razvoj dogodkov. Vse te edinice pa čakajo odločitve iz Vichyja o nadaljnji usodi francoskega brodograja.

Turško-rumunski gospodarski posveti

Bukarešta, 13. jul. j. (Rador.) Rumunsko-turška gospodarska pogajanja, ki so se že delj časa vršila v Bukarešti, so bila zaradi nepričakovano nastalih velikih težav prekinjena in se je turška gospodarska delegacija vrnila v Ankaru. Kakor zatrjujejo, so nastala nesoglasja pri pogajanjih v prvi vrsti zaradi tega, ker je Turčija želela dobiti od Rumunije dokaj večje kontingente rumunskega petroleja kakor pa v minulih letih. V odgovornih rumunskih krogih se je pojavila bojazen, da bi Turčija ugnela večje množine rumunskega petroleja prodati naprej v Anglijo oziroma jih že nakupovati za angleške firme.

Bukarešta, 13. jul. j. (DNB.) Kralj Karol je danes sprejel v skupni avdienci nemškega vojaškega atašeya polkovnika Wahleja ter nemškega letalskega atašeya, polkovnika Gerstenberga.

**MAL' POLOŽI DAR
DOMU NA OLTAR!**

Pomirjenje v Podunavju in na Balkanu

Italijanski tisk o položaju po monakovski konferenci nemških, italijanskih in madžarskih državnika

Rim, 13. jul. p. Iz poročila »Piccola« izhaja, da sta Nemčija in Italija povsem zadovoljni z rezultati monakovskih razgovorov. Madžarska sta prebrala, da je treba odložiti realizacijo njihovih zahtev. Glede na to proglašajo danes v italijanskem tisku, da je mir na Balkanu in v Podunavju znova popolnoma zagotovljen. Nikakega iznenadenja na tem področju ni treba več pričakovati. Vzemirjenje, ki so ga izjavili ruska okupacija Besarabije in severne Bukovine ter madžarske in bolgarske zahteve nasproti Rumuniji, se je poleglo. Ruska akcija v Evropi je sedaj vsekakor zaključena. Z ugotovitvijo miru na evropskem jugovzhodu pa sta Italija in Nemčija dosegli enega svojih ciljev ter si tako omogočili na političnem kakor tudi na vojaškem in še posebej na gospodarskem področju povsem učinkovito akcijo proti Veliki Britaniji.

Rim, 13. jul. p. V rimskih političnih krogih sodijo, da je sestanke v Monakovu za nekaj časa razčistili podunavsko-balkanski položaj. Osnil sili sta v mestu narodno-socialističnega pokreta sprejeli na znanje madžarske zahteve ter Madžarom zagotovili, da bodo vprašanja, ki so jih načeli, pravilno urejena. Madžari pa morajo potrpeti, ker mora biti ureditev napetih vprašanj odložena. Italija in Nemčija imata namreč pred seboj vojno proti Angliji, ki zahteva koncentracijo vseh njunih sil in vsa njuno pozornost. Ko bo ta vojna zaključena, bo napočil čas za ureditev nove Evrope in tedaj bodo urejena tudi vprašanja Podunavja in Balkana in sicer na mirnem načinu.

Razen vojne proti Angliji pa bo treba prej urediti tudi še odnose do Sovjetske

Rusije. Ta dva momenta silita osni državi, da za vsako ceno preprečita, da bi se zaradi reševanja problemov v Podunavju in na Balkanu vojna razširila tudi na ti področji.

Glede na zaključke monakovskih razgovorov pričakujejo rimski politični krogi, da bo madžarska vlada že te dni predlagala rumunski pogajanja za ureditev vseh perečih vprašanj. Okoliščine, da Madžarska in Rumunija že odpuščata veliki del svojega mobiliziranega vojaštva, pa kaže, da je v tem delu Evrope zares nastalo neko konkretno pomirjenje.

Budimpešta, 13. jul. p. Takoj po monakovski konferenci so bili neki krogi, posebno pa še ekstremni nacionalistični, ki so zadnje čase zahtevali celo vojno akcijo proti Rumuniji za realizacijo madžarskih zahtev, v prvem hipu nekoliko zmedeni. Ko pa so prebrali s pristojnih mest podrobna obvestila o izmenjavi misli v Monakovu, in zagotovila, da so v Monakovu državniški oči pokazali popolno razumevanje za madžarske zahteve, so se spet povsem pomirili.

Danes pravi »Magyar Ország«, da je madžarski narod takoj razumel, da je bilo izvršeno, kar je bilo treba sedaj storiti in kar mu bo v bodoče v največjo korist. Madžarske zahteve so bile sprejete in odobrene, toda njihova realizacija je bila za enkrat odložena. Čakali smo 20 let, pravi glasilo madžarske vlade, in čakali bomo, potrpežljivo še dalje le da tokrat s popolnim zaupanjem, ker vemo, da bodo o mestu, ki pritiče Madžarski v novi Evropi, odločali naši prijatelji.

„Med bitkami“

Glavno glasilo narodnih socialistov o prvih znakih bližajoče se velike ofenzive proti Angliji

Berlin, 13. julija AA. (DNB). »Völkischer Beobachter« objavlja danes dolg članek pod naslovom »Med bitkami« in prvi med drugim:

Za zastorom premirja vlada intenzivno vojaško življenje. Tam na zapadu pred Anglijo na velikem prostoru, ki se vleče od Narvika pa do Bresta in vertikalno celo v ozračje nad britanskim otočjem, se že javljajo prvi znaki bližajoče se bitke. Nemčija čuti, da jo čakajo velika dela. Tudi ostali svet se je navadil, kaj to molčanje pomeni. Obmolknile so tudi vse zlobne kombinacije, katerih so bili polni časopisi in vseh nemških pavzah. Bitka v Franciji je trajala samo 46 dni. Sedaj po 18 dneh pavze so se ti ljudje spet zbudili iz sna in se vprašujejo, ali niso morebiti le hudo sanjali. Zdi se, da se še zmerom tolažijo, da stvarnost ni tako slaba, kakor pa so nekaj časa mislili. Angleški ministri še zmerom govorijo o možnosti novih spopadov na Bliznjem vzhodu ter o tem, da se bo nemški meč, ki je namenjen britanskemu otočju, obrnil na drugo stran. Se zmerom se najdejo ljudje, ki se v tem posluhu stalno varajo, in še zmerom poslušajo govore, ki jih razširjata agencija Reuters in londonski radio ter silno radi poslušajo besede Churchilla in Duff Coopera.

Nikdar ne bo ta naš stari kontinent dosegel svojega naravnega ravnotežja, niti ne bo mogel zaživeti v svojem lastnem življenju ali pa ustvarjati s polno silo, dokler ne bo izkoreninjeno brez sleda britansko varušstvo. Velika Britanija je zmerom iskala srečo na širnem svetu in je na tem zasnovala tudi moč svojega bogastva. Evropa je bila za Anglijo zmerom samo sredstvo, da bi dosegla cilje, ki niso bili cilji Evrope. Močna in složna Evropa je pomnila zmeraj moro, ki je tlačila britanske državljane in proti kateri so se borili na ta način, da so stalno sejali razdor in z denarjem kupovali duše. Temu je treba narediti konec. Britanske otočane je treba vrediti iz Evrope. Kdor tega tudi danes ne razume, tega bo usoda brez milosti udarila po glavi.

Curth, 13. julija. o »Basler Nachrichten« poroča iz Berlina, da tamkaj splošno menijo, da se rok splošnega napada na Anglijo čimdalje bolj približuje. Politični krogi v Berlinu to splošno naglašajo pa tudi iz Rima poročajo, da dokazujejo pomorske in letalske akcije velikega obsega na Sredozemskem morju kakor tudi vojaške operacije na afriških mejah, da so istočasno s pripravami za nemški napad na Anglijo v toku priprave za odločilno ofenzivno akcijo italijanskih oboroženih sil proti angleškimi postojankam v Sredozemskem morju in v Afriki.

Rim, 13. julija. z. Danes se je v rimskih krogih zatrjevalo, da se bo pričel napad v Anglijo v štirih ali petih dneh. Vse vojaške priprave so že končane, a tudi politični položaj je po berlinskem in monakovskem sestanku razčistil in ustaljen. S stalno madžarske vlade, ki je ponovno pristala na odgovitve uresničenja svojih revizionističnih zahtev, so v Rimu zelo zadovoljni. Pri tem naglašajo, da Madžarska dobro ve, da zavzemata Italija in Nemčija sedaj v Evropi odločujoči položaj in da bodo pod najnovejšimi madžarske zahteve svoječasno izpolnjene.

Nemški list o odnosih med Irsko in Anglijo

Berlin, 13. julija. AA. (DNB) Današnja »Berliner Börsen-Zeitung« prinaša članek svojega diplomatskega urednika, ki govori o poskusih britanske vlade, da bi uredila svoje odnose z Irsko. Članek pravi, da pojmjuje britanska vlada to ureditev odnosov dejansko kot novo vojaško zasledbo Irske, oziroma kot razširjenje vojne na Irsko. Pri tem se britanska vlada poslužuje argumenta, da misli Nemčija zlorabiti Irsko kot izhodno točko za napad na Anglijo. V Londonu trdijo, da je na Irskem mnogo »pete kolone«, ki da se je že pripravila na dozdnevni nemški napad. Dejansko pa ima Nemčija prav toliko interesa, da se ohrani nevtralnost Irske, kolikor Anglija želi, da bi Irsko uničila. Ta angleška

Poslanik Plotnikov se je vrnil v Beograd

Ljubljana, 13. julija. Kakor smo poročali, je včeraj ob 8.40 prispel z beograjskim brzovlakom poslanik Sovjetske Rusije na našem dvoru, Viktor Andrejevič Plotnikov v Ljubljano. V njegovem spremstvu so bili še protokolarna zunanje ministrstva dr. Bukovca, prvi tajnik ruskega poslanstva Patrikijev in dopisnik Tasa Poletajev. Poslanik se je s svojim spremstvom odpeljal v hotel Union, kjer je bil zanj pripravljen apartma. Ob 11.30 se je poslanik s spremstvom odpeljal na Brdo, kjer ga je v svečani avdiciji sprejel Nj. Vla, knez namestnik Pavle. Poslanik Sovjetske Rusije je pri tej priliki izročil knezu svoja akreditivna pisma. Popoldne se je odpeljal na Bled, kjer se je ustavil v Grand hotelu Toplice. S procelja hotela je bila izbežena poleg jugoslovenske trobojnice tudi sovjetska zastava. Poslanik Plotnikov si je ogledal Bled, nato pa se odpeljal v Bohinj, kjer se je ustavil v hotelu Bellevue. Potem se je vrnil v Ljubljano in se z večernim vlakom odpeljal v Beograd.

★

Beograd, 13. julija. p. Davi ob 9. se je vrnil iz Bleda v Beograd ruski poslanik na našem dvoru Viktor Andrejevič Plotnikov, ki je bil včeraj kakor znano, na Brdu v nastopni avdiciji pri Nj. Vls. knezu namestniku Pavlu. Z njim se je pripeljal v Beograd tudi še protokolarna zunanje ministrstva dr. Bukovca in zelezniski postaji so poslanika v Beogradu in pozdravili funkcionarji ruskega poslanstva ter našega zunanje ministrstva.

Novi egiptski poslanik v Beogradu

Beograd, 13. julija. AA. Jutri pride v Beograd novi egiptski pooblaščen minister Abdel Vahab Beji, ki je bil doslej egiptski poslanik v Tokiu. Sedaj je bil imenovan za egiptskega poslanika v Atenah in Beogradu s sedežem v Atenah.

Konference dr. Mačka v Zagrebu

Zagreb, 13. julija. o. Davi je prispel iz Beograda v Zagreb podpredsednik vlade dr. Maček, ki sta ga v njegovem stanovanju na Prilazu obiskala podpredsednik HSS senator inž. Kosutić, glavni tajnik HSS senator dr. Krnjević, s katerima je imel daljši razgovor. Kasneje je dr. Maček obiskal bana dr. Šubišića.

Vpoklic v Angliji

London, 13. jul. s. (Reuters). Danes je bil v Angliji registriran za vojaško službo letnik 1908. To je že drugi letnik, ki je bil registriran v toku julija. Prihodnji zaporedni soboti bosta registrirana še letnika 1907. oziroma 1906.

London, 13. jul. s. (Reuters). Število registriranih rezervistov v Angliji se je danes z registracijo letnika 1908 povišalo za novih 300.000 mož. Novi rezervisti bodo v smislu pospešenega mobilizacijskega programa vlade, ki določa 700 vpoklicev na dan, poklicani pod orožje v najkrajšem času.

Zahvala Sikorskega angleški admiraliteti

London, 13. jul. s. (Reuters). Poljski ministri predsednik general Sikorski je poslal zahvalno pismo angleški admiraliteti za prevoz poljske vojske iz Francije v Anglijo, ki ga je izvršila angleška vojna mornarica. Admiralitet je odgovorila generalu Sikorskemu s pismom, v katerem izraža priznanje angleške mornarice poljski vojski.

Nakup ogromnih zalog čaja v holandski Indiji

London, 13. jul. s. (Reuters). Angleška vlada je nakupila v Holandski Vzhodni Indiji 20 milijonov kilogramov čaja, s čimer bodo za dalje časa krite vse angleške potrebe. S prevozom te količine bodo pričele angleške ladje takoj.

Privatni motocikli za angleško vojsko

London, 13. jul. s. (Reuters). Vojno ministrstvo je naslovilo na vse motocikliste v Angliji poziv, da naj prodajo angleški vojski svoja vozila po fiksnih cenah. Odziv je bil že danes tako dober, da bo vojno ministrstvo sigurno krilo vse svoje potrebe.

Obvezno vojaško vežbanje v Ameriki

za vse moške državljane od 21–25 let starosti – Vprašanje mobilizacije meščanske garde

Washington, 13. julija. AA. (DNB). Senadni odbor za vojsko je včeraj poslal poročila posameznih visokih vojaških strokovnjakov o zakonskem predlogu za obvezno vojaško vežbanje. Najprej je govoril general George Marshall, načelnik glavnega generalnega štaba, ki je izjavil med drugim, da je nujno potrebno, da kongres čimprej sprejme ta zakonski predlog, ki določa obvezno vojaško vežbanje vseh moških državljanov Zedinjenih držav, ki so starejši od 21 in mlajši od 25 let. V utemeljevanju je general Marshall naglasil, da je današnje stanje izvežbanosti pri narodni gardi pomanjkljivo. Po njegovem mnenju je treba vežbanje podaljšati vsaj za štiri tedne. Razen tega je pristavil, da sedanje število izvežbanih obveznikov narodne garde niti od daleč ne doseže številke, kakršno predvideva formacijsko stanje. Po njegovem mnenju rok službe v kadr, ki ga sedanjí predlog omejuje na osem mesecev, ne zadostuje.

Polkovnik Towdell, načelnik oddelka v vojnem ministrstvu, je izjavil, da bodo imele Zedinjene države, če kongres brez odlašanja sprejme ta zakonski predlog, dne 1. oktobra v šoli 93.000 rekrutov, do 1. aprila pa bi število rekrutov doseglo že 141.500. Ko so ga vprašali o finančnem učinku, je polkovnik Towdell izjavil, da bi izvedba tega načrta zahtevala letno blizu milijarde dolarjev izdatkov, medtem ko bi stroški znašali vsako naslednje leto približno 750 milijonov dolarjev.

Pred kongresom demokratske stranke

Washington, 13. jul. p. Vsa ameriška politična javnost z velikim zanimanjem sledi pripravam za kongres demokratske stranke, na katerem bodo odločali končno veljavno tudi o demokratskih kandidatih za predsednika Zedinjenih držav. Agencija Associated Press zatrjuje, da bo Roosevelt v tretje sprejel kandidaturu za predsednika, a to le zaradi mednarodnega političnega položaja. Če bi se zgodilo na svetu drugače razvijali, bi Roosevelt nikakor ne prekršil ameriške tradicije in bi znova ne kandidiral. Vse kaže, da se bodo delegati na kongresu demokratske stranke soglasno izrazili za Rooseveltovo kandidaturu, kar bo vplivalo tudi na končno odločitev samega predsednika. Razen tega je treba upoštevati, da bi v demokratski stranki nastali hudi spori, ako bi se na sedanjem kongresu ne mogla zediniti za enotnega kandidata.

Italijansko vojno poročilo

Neprestani napadi italijanskih bombnikov na angleške vojne ladje v Sredozemlju

Rim, 13. julija. br. Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je opoldne objavilo naslednje vojno poročilo:

Sovražno brodovje, ki je bilo 11. t. m. izsledeno in stalno napadano od našega letalstva, se je v naslednji noči razdelilo v tri skupine, ki so vse plule proti vzhodu, a z različnimi brzinami. Ko so jih naša izvidniška letala znova izsledila, se je zasledovanje vseh treh skupin v prvih urah včerajšnjega dne trdovratno nadaljevalo. Eskadre našega letalstva z oporišč v južni Italiji, Libiji in na vzhodnem Sredozemskem morju so jih nenehoma bombardirale. Kolikor je bilo mogoče doslej ugotoviti, so bile pri teh akcijah z gotovostjo in ponovno zadete z bombami velikega kalibra najmanj dve križarici in ena bojna ladja. V toku neke izvidniške akcije, ki so jo opravila naša spremljevalna in lovska letala, so bila štiri angleška lovska letala prisiljena k borbi. Dve izmed njih sta bili sestreljeni. Obe sta se vneli in padli v morje. Vsa naša letala so se vrnila v svoja oporišča.

Sovražna letala so bombardirala neki naš rušilec ter ga potopila. Posadka se je rešila.

V Vzhodni Afriki je bila v bližini Mojae zavzeta ena angleška vas. Protinapad sovražnika je bil odbit in je imel nasprotnik znatne izgube. V letalskih spopadih nad tem področjem so bila sestreljena skupno štiri angleška lovska letala.

Sovražnik je poskušal s svojimi letali napasti Kismajo, Džidžo in Masauo, a pri tem ni povzročil nikake škode. Naša lovska letala so sestrelila eno angleško letalo. Neko drugo je sestrelilo naše protiletalsko topništvo. Vsa italijanska letala so se vrnila nepoškodovana v svoja oporišča. Eno naših letal, ki je bilo včeraj proglašeno za izgubljeno, se je vrnilo v svoje oporišče.

Zopet napad na Malto

Rim, 13. julija. AA. (Stefani). Včeraj popoldne so italijanske letalske sile ponovno napadle pomorsko in letalsko letališče na Malti in vrgla večje število zažigalnih bomb. Uničeni sta bili dve angleški letali. Vsa italijanska letala, ki so se udeležila napada, so se vrnila nepoškodovana v svoja oporišča. Snoči so v bližini stilske oba-

Podvigi nemških letal

Napadi na trgovske ladje, pristaniške naprave, tovarne in skladišča orožja v Veliki Britaniji

Berlin, 13. julija. AA. (DNB). Vrhovno poveljstvo sporoča:

Ze dalj časa izvajajo nemške oborožene sile v oceanskih vodah uspešne operacije. Več trgovskih ladij z dragocenim tovorom, ki so bile zaplenjene o priliki teh operacij, je dospelo v naše roke. Neka nemška podmornica javlja, da je potopila 24.684 ton sovražnega trgovskega brodovja.

Nemška bojna letala so izvedla več napadov na ladje ob angleški obali in v Kanalu ter so bombardirala pristaniške naprave, tovarne, skladišča streliva v Angliji in na Škotskem. Pri teh operacijah je bila potopljena ena angleška trgovska ladja z 2.000 tonami, 50 trgovskih ladij pa je bilo hudo poškodovanih. Na letališču St. Marin je bilo uničenih 9 britanskih letal. V grofiji Essex so bila razrušena skladišča bencina v Portlandu, New Portu in v Dandiju. Tam so bile bombardirane tudi pristaniške naprave in doki, medtem ko so bile v Bilinghamu in New Castlu uspešno bombardirana skladišča vojnega materiala.

Britanska letala so vrgla v noči med 11. in 13. julijem bombe na ozemlje severne Nemčije. Pri tej priliki je bilo razbitih več hiš, ubitih pa je bilo tudi več civilistov. Izgube sovražnega letalstva, o katerih je bilo govora 12. julija, so se zvečale še za 4 letala, katera je zbil protiletalsko topništvo. Skupne izgube sovražnika znašajo torej 18 letal. Včeraj so znašale skupne izgube sovražnega letalstva 13 letal, od katerih so bila 4 zbita v letalskih spopadih, eno pa so ponoči zbila naša lovska letala. 5 naših letal je izginilo.

London, 13. jul. s. (Reuters). Danes so bili nemški letalski napadi na Anglijo manj številni nego prejšnje dni. Letala so sicer vrgla bombe na več mestih, vendar povzročena škoda ni velika. Poleg enega letala, ki je bilo zjutraj sestreljeno, so angleška lovska letala in protiletalsko topništvo ostala letala pregledala.

Današnji napadi so veljali severovzhodni in južnozahodni Angliji, Škotski in Walesu. 24 zelo eksplozivnih in 100 zažigalnih bomb je bilo vrženih na neko vas in okolico v severovzhodni Angliji, večinoma pa so bombe padle na neobdelano ozemlje. Neka zažigalna bomba je padla na praz policijske postaje v vasi, vendar je bil požar preprečen.

Zanimivo je, da so nemški bombniki v zadnjih 14 dneh 20-krat napadli isti kraj v južnozahodni Angliji. Vrženih je bilo skupno 41 bomb. Število človeških žrtev pa je bilo kljub temu primeroma majhno in je pri nekem napadu znašalo največ 5 smrtnih primerov.

London, 13. jul. s. (Reuters). Nemški letalski napadi na Anglijo preteklo noč so bili primeroma maloštevilni in manj siloviti nego prejšnje noči.

Davi so nad Kanalom angleška lovska letala sestrelila en nemški bombnik. Vojno ministrstvo je objavilo novo listo imen nemških vojniških ujetnikov. Med 61 navedenimi ujetniki je 26 letalcev.

Preiskava v zagreški ponarejalski aferi

Zagreb, 13. julija. o. Preiskava proti mednarodnim falzifikatorjem se uspešno razvija. Aretiranega kolovodjo Brunerja so podrobno zasliševali ter so končno ugotovili, da se sploh ne imenuje tako, temveč se piše Julius Langer. Doslej so dognali, da je ogoljufal okrog 100 ljudi v Zagrebu, ki pa si po večini ne upajo tega prijaviti, ker se boje, da bi tudi sami ne občutili zakonskih posledic zaradi prenašanja valut v inozemstvo. Zaradi tega je preiskava zelo otežena.

Razen Julija Langerja so aretirali tudi njegovega brata Ivana Langerja. Policija vodi preiskavo tudi proti nekemu Borisu Tovintu, ki je prav tako zapleten v afero.

Neurja v vrbaski banovini

Banjaluka, 13. jul. o. Po poročilih, ki jih je banska uprava prejela iz posameznih srezov v vrbaske banovine je besnelo ponoči in včeraj popoldne nad večjim delom vrbaske banovine strašno neurje, ki je povzročilo za več milijonov dinarjev škode. Najhujše neurje je bilo v občini Bužanin v srežu Bosanske Krupa in v krajih Čazinskega sreza. Hudourniki so odnesli 6 mostov in na več krajih raztrgali ceste. Hudo neurje je razsajalo tudi v srezih Prnjavoru in Kotorvaru, kjer so bila v mnogih krajih popolnoma uničena vasa polja. Tudi v teh srezih so hudourniki porušili več mostov.

Iz sodne službe

Beograd, 13. jul. AA. v imenu Nj. Vel. kralja, je bil z ukazom kr. namestnikov in na predlog pravosodnega ministra za sodnika v 2/II pri vrhovnem sodišču v Ljubljani postavljen dr. Milko Kranjc, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani, za sodnika apelacijskega sodišča v 3/I v Ljubljani pa je bil imenovan dr. Leopold Vičar. Sodnik v 7. sk. pri okrajnem sodišču v Konjicah Franc Lazar je premeščen k okrajnemu sodišču v Kočevju.

Nemiri v Gibraltarju

Madrid, 13. julija. s. (DNB). Včeraj dopoldne so bili v Gibraltarju veliki nemiri in demonstracije. Policija je s težavo vzdrževala red. Šele, ko so se nad Gibraltarjem pojavila tuja izvidniška letala in je bil dan letalski alarm, so se demonstranti razpršili.

Popoldne je bil izveden na Gibraltar bombni napad. Vrženih je bilo več bomb, nadaljnje podrobnosti pa še niso znane.

Boji v angleški Mojali

Kairo, 13. jul. s. (Reuters). Današnji vojni komunikacije poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu javlja, da je ma'otševila na angleška posadka v angleški Mojali v Keniji še vedno drži svoje položaje kljub veliki sovražni premoči in neprestanim napadom.

V Libiji sta bili včeraj zopet zapleteni v borbo dve sovražni koloni, ki sta šli na pomoč posadki v fortu Capuzzo.

Z drugih frontnih odsekov ni ničesar poročati.

Demobilizacija v Siriji

Jeruzalem, 13. jul. s. (Reuters). Iz Damaska poročajo, da je poveljstvo francoske vojske na Bliznjem vzhodu odredilo demobilizacijo nekaj letnikov rezervistov.

Usoda letal francoske vojske v Siriji

Rim, 13. julija. j. List »Popolo di Roma« poroča preko svojega dopisnika v Atenah, da je poveljnik angleških čet v Siriji pozval vrhovnega poveljnika francoske levantske armade, naj 500 francoskih letal, ki so v Siriji, odpremi v Palestino ali pa odredi njihovo uničenje. Če bi francoski vrhovni poveljnik odklonil angleško zahtevo, je angleški komandant zagrozil, da bo angleško letalstvo napravilo s francoskimi letali enak proces, kakor se ga je poslužila angleška mornarica proti francoskemu brodovju v Oranu.

katerih so bila 4 zbita v letalskih spopadih, eno pa so ponoči zbila naša lovska letala. 5 naših letal je izginilo.

London, 13. jul. s. (Reuters). Danes so bili nemški letalski napadi na Anglijo manj številni nego prejšnje dni. Letala so sicer vrgla bombe na več mestih, vendar povzročena škoda ni velika. Poleg enega letala, ki je bilo zjutraj sestreljeno, so angleška lovska letala in protiletalsko topništvo ostala letala pregledala.

Današnji napadi so veljali severovzhodni in južnozahodni Angliji, Škotski in Walesu. 24 zelo eksplozivnih in 100 zažigalnih bomb je bilo vrženih na neko vas in okolico v severovzhodni Angliji, večinoma pa so bombe padle na neobdelano ozemlje. Neka zažigalna bomba je padla na praz policijske postaje v vasi, vendar je bil požar preprečen.

Zanimivo je, da so nemški bombniki v zadnjih 14 dneh 20-krat napadli isti kraj v južnozahodni Angliji. Vrženih je bilo skupno 41 bomb. Število človeških žrtev pa je bilo kljub temu primeroma majhno in je pri nekem napadu znašalo največ 5 smrtnih primerov.

London, 13. jul. s. (Reuters). Nemški letalski napadi na Anglijo preteklo noč so bili primeroma maloštevilni in manj siloviti nego prejšnje noči.

Davi so nad Kanalom angleška lovska letala sestrelila en nemški bombnik. Vojno ministrstvo je objavilo novo listo imen nemških vojniških ujetnikov. Med 61 navedenimi ujetniki je 26 letalcev.

in ki je, kakor smo že včeraj poročali, zavžil večjo količino veronata, vendar pa se je njegovo zdravstveno stanje zboljšalo.

Brata Langerja sta prispela v Zagreb iz Budimpešte. Julij Langer je po poklicu kovinski livar in je bil že večkrat kaznovan zaradi vlomov. Kot židovski emigrant je živel nekaj časa tudi v Italiji. V zvezi s ponarejanjem potnih listov je bil aretiran tudi neki Alfred Weismann iz Leipziga, ki je bil že izgnan iz Zagreba ter mu je bil prepovedan povratak. Doslej niso mogli ugotoviti od kod je dobil Langer zlato v palicah.

Iz železniške službe

Beograd, 13. julija. p. Premješčen je po potrebi službe tehnični uradnik Vilko Šager iz kurilnice v Mariboru v kurilnico v Kraljevu, oficijal Rudolf Stauber, iz mariborske in kraljevske delavnice, ter oficijal Milan Fantini, iz kraljevske in mariborske železniške delavnice.

Beograd, 13. julija. AA. Vpokojen je Pavel Klemenc, glavni arhivar pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani.

Izgube grške trgovinske mornarice

Atene, 13. julija. AA. (DNB). Z mero-dajnega mesta poročajo, da je grška trgovinska mornarica v toku minulega mesca izgubila 14 ladij s skupno tonažo 61.655 ton.

Člani potopljene grške ladje »Helenic Skiler« (1500 ton) so izjavili, da je na njihovi ladiji 10 milj od Aberdeena nastal požar. Posadki je rešila neka ribiški ladja.

Vremenska napoved

Zemunska: Ponovno se bo zvedrilo na zapadni polovici, medtem ko bo na vzhodni polovici še vedno delno ali pa pretežno oblačno z dežjem. Možne so krajevne nevihte. Toplota se bo dvignila, noč pa bo hladnejša.

Poslanik Sovjetske Rusije Plotnikov je o priliki predaje povelje N. J. Vis. knezu-naměstniku Pavlu na Brdu obiskal tudi letno kraljevo rezidenco Bled. Zgornja in spodnja slika nam kažeta g. poslanika v hotelu Toplica, slika na levi pa zastavo SSSR poleg jugoslovenske trobojnice na pročelju hotela

Imenovanja na medicinski fakulteti

Univ. prof. dr. Franc Hribar

Tretji izmed novimenovalih rednih profesorjev razširjene medicinske fakultete univerze kralja Aleksandra v Ljubljani, dr. Franc Hribar, profesor splošne patologije in patološke anatomije, je doslej zavezal mesto prorektorja, hkratu pa je bil vršilec dolžnosti ravnatelja splošne bolnišnice v Mariboru.

Doma je prof. dr. Hribar iz Zgornjega Tuhinja pri Kamniku, kjer se je rodil 4. marca 1895. Gimnazijo je obiskoval v Kranju, a ko se je po maturi posvetil medicini, je študije nadaljeval na univerzi v Ljubljani in na Dunaju, kjer je na tamonjski medicinski fakulteti doktoriral 23. decembra leta 1924. Kot mlad študent je moral na vojno, služil je pri 17. pešpolku in je bil na fronti ranjen v levico. V teku medicinskih študijev se je na Dunaju specializiral predvsem v splošni patologiji in patološki anatomiji. Ko je položil doktorat, je nekaj časa deloval v anatomskega institutu prof. dr. Janeza Plečnika na medicinski fakulteti v Ljubljani. V letih 1927—1929 je služboval pri vojni mornarici v Boki Kotorski, kjer je bil vodja bakteriološkega infekcijskega oddelka stalne mornarske bolnišnice. Dne 1. septembra 1930 je bil imenovan za prorektorja, dne 1. februarja 1936 pa je bil imenovan za vršilca dolžnosti ravnatelja splošne bolnišnice v Mariboru. Na tem mestu je ostal, dokler ni bil imenovan za rednega profesorja ljubljanske univerze.

V razgovoru z našim mariborskim urednikom je univ. prof. dr. Hribar podčrtal predvsem misel, da je treba pri delu na razmah medicinske fakultete v Ljubljani pričeti s kraja temeljitim prizadevanjem, pri tem pa računati z dosedanjimi pridobitvami. — Zavedam se, je univ. prof. dr. Hribar rekel med drugim, da bo treba na vseh koncih in krajih mnogo potov in intervencij, če bomo hoteli doseči, kar želimo v korist kvalitetne izpopolnitve in razmahu naše medicinske fakultete. Kakor pri vsaki stvari, tako velja tudi pri tem našem delu edino zanesljivo in preizkušeno načelo, da je treba pač delati, delati in spet delati. Medicinska fakulteta v Ljubljani je dobila dva nova krepka stebra, s katerih pomočjo upam uspešno sodelovati pri ustvaritvi pogojev za nje nadaljno rast in napredek, četudi se — da vam po pravici povem — najboljše počutim v prosekturni pri svojih mrtvaki. Optimizem je navzlic težkim časom ona sila, ki nas bo vodila k novim, lepim uspehom v požrtvovalni službi našega zdravstva.

Univ. prof. dr. Franca Hribarja bo naša Alma mater kot odličnega strokovnjaka iskreno pozdravila v zboru svojih učiteljev, mi pa mu želimo na novem mestu najlepših uspehov in vsega zadovoljstva.

FOTOAMATERJI!

Pri nas Vam jamčimo za vsak film, vsako kopijo in vsako povečavo posebej! Potrudite se k nam in sami prepričajte o nedosegljivi kvaliteti naših amaterskih del. — Priporočila se edina specialna fotografska

JANKO POGAČNIK

LJUBLJANA — Tyrševa cesta

Razpošiljamo tudi po pošti.

Praznik na Lisci

Prejšnjo nedeljo je Liska, ta najbolj priljubljena izletna točka na dolnjem Posavju, imela svoj praznik. Na prisrčen planin-

ski način je posavska podružnica SPD obhajala 40letnico svojega obstanka, h kateri so se zbrali prijatelji Posavja in njegovi gori od blizu in daleč. Prišel je na vrh kajpak tudi starosta posavskih planincev, Blaž Jurko, brez katerega si Lisce ne moremo misliti. Kdo Blaža Jurka ne pozna? Na Razboru je bil šolski upravitelj 45 let in v plemeniti skrbi za povzdigo okraja mu gre zasluga, da je Lisco takorekoč iznašel in ustvaril. On je na tej izredno lepi točki postavil prvo kočjo, in čeprav je že precej od takrat, ko je obhajal svoj 80. god. jo še zmerom rad čil in krepak primaha na vrh. Kakor vsakokrat, so Blaža Jurka planinci tudi v nedeljo veselo pozdravili v svoji sredi.

Na tem skromnem slavlju je pa človek tudi lahko spoznal, kako čudovita je kresna narava in kako se te lepote zavedajo naši ljudje. V sijajnem razpoloženju so se razgibali domala vsi plesi, kar jih pozna pestra naša zemlja, kolo, naši domači plesi pa igre vseh vrst od skrivalnice in slepih miši do tekme v teku. Zbrali so se ljudje od vseh strani, Zagrebčani, Ljubljanci, Mariborčani, Vojničani, Celjani, a vsega skupaj je bilo nad 600 ljudi. Že prof. Frischau je pred 80 leti iz lastnega prepričanja trdil, da z vrha Lisce lahko vidiš

navjše vrhove v Dalmaciji, Primorju Tirolah, Švici, na Koroškem, Solnograškem, Hrvaškem, Nižjeavstrijskem in v Italiji. Zato ni čuda, da je Liska vsakemu ljubitelju planin kakor prva ljubezen: če jo je enkrat spoznal, je ne bo nikoli pozabil.

Šolski izleti

Od nekdaj je v navadi, da priredijo dijaki pod vodstvom svojih učiteljev in profesorjev po končanem šolskem letu skupinske poučne izlete. S temi izleti je dijakom dana možnost, da se seznanijo s prirodnimi krasotami naše domovine, z zgodovinskimi in umetniškimi znamenitostmi posameznih krajev, z narodopisnimi posebnostmi, s kulturnimi in gospodarskimi pridobitvami in s turističnimi privlačnostmi posameznih krajev. Posebno lepe in daljše izlete so vedno prirejali maturantje. Letos pa so šolski in dijaški izleti zelo redki. Temu je vzrok deloma v današnjih šolskih prilikah, deloma pa v govoricah, češ da

turistični in gostinski obrati predvsem v večjih turističnih krajih letos niso urejeni za sprejem gostov in posebno za sprejem večjih ekskurzij. Te govorice so seveda popolnoma netočne in v celoti izmišljene. Na tem mestu ugotavljamo, da so vsi turistični in gostinski obrati v vseh turističnih krajih naše države kakor prejšnja leta tudi letos v polnem obratu in da je povsod dobro poskrbljeno tudi za sprejem večjih skupin in dijaških ekskurzij. Ni torej razloga, da bi dijaški letos prekinili leto tradicijo koristnih poučnih izletov, nasprotno, priporočljivo bi bilo, da se ravno leto priredi čim več izletov, saj si moramo prizadevati, da se v letošnji sezoni kolikor je le mogoče poveča naš notranji turizem. Tujskoprometni zvezi v Mariboru in v Ljubljani sta šolskim vodstvom profesorjem, učiteljem in dijakom z navedenimi stavovi rute in programa potovanja, rezervacijami in vsemi drugimi potrebnimi pojasnili vedno radi na razpolago.

Spomini ob 10-letnici smrti sokolskega borca Toneta Maleja

Pred 10 leti, to je 15. julija l. 1930, je prenehalo biti srce br. Tonetu Maleju, odličnemu sokolskemu tekmovalcu, na mednarodni tekmi v Luksemburgu. Med izvajanjem obvezne vaje na krogih, ko je obujal obdobje sodnikov in tekmovalcev, ga je v zadnjem trenutku odrgalo. Padel je vznak na tla tako nesrečno, da je dva dneva nato izdihnil.

V venec zmage, ki jo je izvojeval na tej najtežji tekmi njegov najboljši prijatelj Tošo Primožič, je bila vpletena velika žalost vseh sokolskih src. Kako globoko je pretresla prerana smrt tega nadebudnega mednarodnega sokolskega borca nacionalno Jugoslavijo, je pokazal njegov povratek v domovino. Sokolska Ljubljana je obkrožila izgubo tega mladega in dobrega Sokola kot izgubo svojega narodnega junaka. Nešteto odlikovanj, vencev in šopkov od najvišjih naših in tujih oblastev in društev zgovorno priča, kako velika je bila žrtev junaka, ki se je tako sijajno boril na mednarodnem poprišču za čast in slavo domovine. Med številnimi cvetlicami ga je krasil tudi venec blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je imel napis: »Antoninu Maleju, sokolskemu borcu za slovo domovine.«

Ko je ležal v sokolskem domu na Taboru se je na tisoče ljudi poslovilo od njega. Nepregledna množica ga je potem spremljala na njegovi zadnji poti po ljubljanskih ulicah. Ganljive so bile besede govorikov pri njegovem odhodu iz Ljubljane v njegov rojstni kraj v Bohinjsko Bistrico. Nepozabna veličastna in žalostna je bila njegova poslednja pot. Užalostena množica se kar ni mogla ločiti od njega. Dva nabit polna posebna vlaka sta ga spremlila iz Ljubljane v Bohinjsko Bistrico. Tej množici so se pridružili še Sokoli iz vse Gorenjske. Žalni spreved je bil tako mogočen, da Gorenjska še ni videla takega.

Sonce je pošiljalo zadnje žarke v pozdrav, ko je krenila množičevina mno-

Malejev spomenik v Bohinjski Bistrici

žica po poti čez polje na kraj večnega počitka. Z ganljivimi besedami se je poslovil ob njegovem grobu od njega njegov vodnik tekmovalne vrste br. dr. Murnik. Oči so se zasolile in številni sokolski prapori so se sklonili.

Čeprav je preteklo že deset let, so nam ti žalostni dnevi še vedno v živem spominu. Za tvoje veliko sokolsko delo, ki si ga izvršil tako mlad, ko si nam zapustil tako svetel simbol nezlomljive volje, požrtvovalnosti in samozatajevanja, ti Sokoli tekmovalci hvalični ponovno kličemo: Čast in slava!

Prizor s pogreba v Ljubljani

Na koncu Savinjske doline

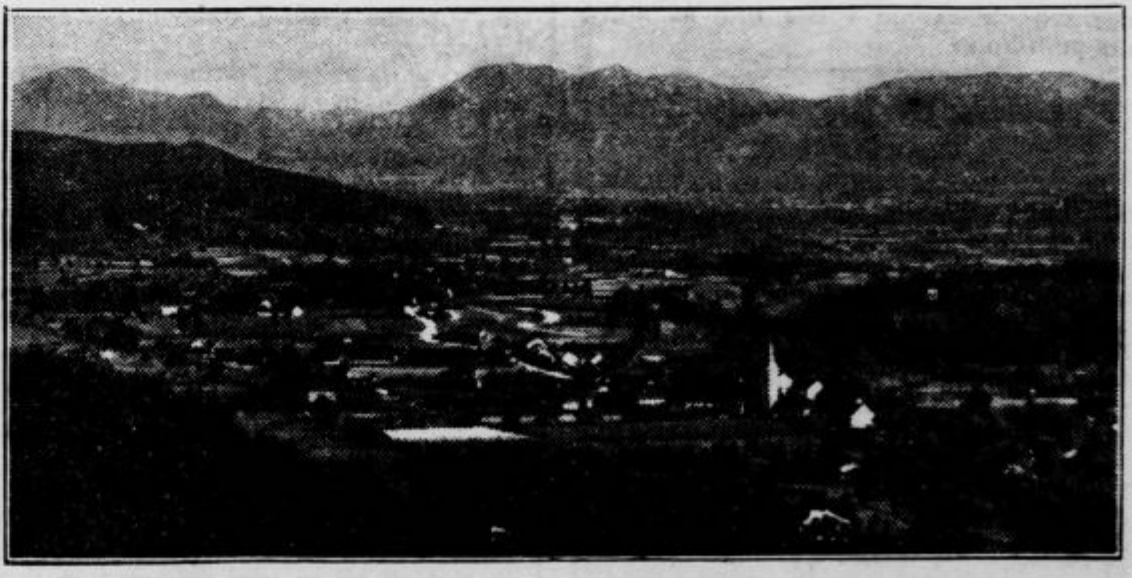
Med lepe slovenske vasi je treba uvrstiti Smartno ob Paki. Leži v skrajnem severozapadnem kotu Savinjske doline. V Paški kotlini na zapadnem vznožju da eč znane gore Olike. Skozi vas se vije banovinska cesta iz Soštanja v Braslovce in Polzele. Ob njej pa se vrste lične hiše, ob katerih so lepi vrtovi, kakršnih našde le redko v kateri vasi. Sredi vasi se beli cerkva sv. Martina, farneva patrona. Po tem svetniku in po reki Paki, ki hiti za vasio v bližnjo Savinjo, je dobil kraj ime. Cerkev je stara okrog 700 let. Leta 1246. jo navaja neka listina, da je bila podružnica žalske prefare. Prav letos je dobila novo zunanje in notranje lice.

Ko prekoraciš vas in prispeš do železniške proge, zakledeš med gostim drevjem sadnega vrta malo graščino »Packenstein«, nad njo pa takoj razvaline nekdanjega Paškega stolpa. Prvi znani posestnik tega gradiča je bil ptujski gospod pl. Orth, biv-

ši koroški vojvoda. Ta je zapustil grad žovneškim gospodom, poznejšim celiskim grofom. Za njimi ga je dedoval l. 1456. bivši avstrijski cesar Friderik III. Leta 1842. je takratni lastnik Vinko Novak zgradil spodnjo graščino, zgornjo na bregu pa prepuštil usodi.

Železniška postaja je središče šmarskega življenja. Od zgodnjega jutra se vrstijo tu dolge kolone vozovnikov in tovornih avtomobilov, ki dovažajo les iz Zgornje Savinjske doline, odvažajo pa drugo robu. Smartno je namreč izvozniška postaja za vso Zgornjo Savinjsko dolino. Od vseh srezov v dravski banovini ima gornjegrajski srez naikrajšo železniško progo.

Na tujca pravi kraj takoj ob izstoku na postajo prav ugoden vtis. Postajno poslopje je menda eno najlepših na progi Celje — Dravograd. Ze pri postaji se ti nudi krasen razgled na Mozirске planine z Boskovcem in Medvednjakom, na Oslowski vrh s cerkvijo sv. Križa. v pozadiju na

50

različnih modelov dvokoles

SI LAHKO BREZOBVEZNO OGLEDATE PRI

IGN.VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7

bele čeri Ojstrice, na levo pa na kosmate vrhove Dobrovelj. Nad vasio se te asno dvigajo griči in bregovi: prisojne bregove prepleta vinska trta, med katero se belijo vinski hrami. Vesela posem kopačev civilizacija zoda spomladi v tiho noč vso okolico. Naši Pačani (pod tem imenom so znani Smarčani) so v resnici vednega značaja in radi prepevajo. Vinograd jim ni ravno vir dohodkov. Držijo se bolj gesla: Prijatelje povabil, še sam ga bom pil.

Glavni dohodek Smarčanom je sadje in hmelj. Najlepše je v Smartnem, kadar zacvetejo jablane in hruške. Takrat je vsa dolina z bližnjimi obronki sam cvetoči raj. Smartno velja že od nekdaj za zgodnje letovišče. Pred svetovno vojno je bilo vsako leto zelo obiskano. Sedaj skrbi za tujski promet tujsko prometno družstvo. Kakih 30 do 40 tujcev lahko d-ta snažne postelje na tudi več opremljenih sob je na razpolago. In kaj nudi Smartno tujcu? Snažen kraj, svež zrak, sprehode po ravnih smrekovih gozdovih. V gostilnah Na pošti, pri Rogel-nu, pri Mavcu in Bizjaku dobro hrano po prav ugodnih cenah. Po ravnem preko polja ali po banovinski cesti prispeš v 20 minutah do Savinje, kjer se lahko ohladiš in pokrečaš v njenih bistrih valovih. Z gore Olike, kamor se prav lagodno povzameš v eni uri, pregledaš vso Spodnjo Savinjsko dolino, ki leži pred teboj kakor na mizi. Dobro oko pregleda s tega hriba 72 cerkvá, lep kos slovenske zemlje.

Najživahnejše je v Smartnem, ko se obira savinjska rožca hmelja. Iz vseh krajev prihite obiralke in obiralci. Če pri sluhneš njih govorice, spoznaš odkod so: iz Prekicje, iz Haloz, iz Smarja, Zibke, Zusma, Koroškega, so Dolenjci in Gornjegraanci. Gospodar pa pri sušenju hmelja računa, koliko bo dobil zani in za kaj vse bo porabil izkupiček, na katerega se je zanašal vse leto. Če ga proda na vrtili, je zani naiveselejši dan v letu. Razigrane volje se vrača pozno v noč domov. Če je še tak stiskač, takrat se mu ne smili denar. »Kilo« dobrega mora biti.

Smartno je središče cele občine Smartno ob Paki. Tu je občinski in župniški urad, ljudska šola s 7 oddelki, pošta in železniška postaja. Tu je sedež raznih društev, društvenih podružnic in zadrug. Ljudje so zelo vedoželjni in stremijo za napredkom. Kronika pravi: še preden se je ustanovila l. 1832 v kraju šola, je bila večina Smarčanov že pismenih. Grajati je pa treba, da se stiskajo otroci še v onem šolskem posloju, ki je bilo zgrajeno leta 1832, v dobi fevdalizma, ko je še bil učitelj organist in mežnar.

R. A.

Z avtobusom na Sušak

Ljubljana, 13. julija

Če hočeš potovati na Sušak in nazaj hitro in udobno, gotovo ne boš izbral vlaka, temveč jo boš ubral rajši z avtobusom, ki te kot najboljše prometno sredstvo današnjih dni najhitreje prepelje na cilj, obenem ti pa nudi dovolj prilike, da se spotoma naujiš lepote pokrajine. Železniški promet je pri nas še zmerom na začetku svojega razvoja, tako da za skromno razdaljo od prestolnice dravske banovine do najbližjega pristanišča na Jadranu potrebuješ še zmerom celo noč vožnje z vlakom, medtem ko te avtobus pripelje na Sušak že v šestih urah, čeprav je znano o naših cestah, da ne kriče le po skrbni, negujoči roki, temveč po temeljiti obnovi. Tehnika v proizvodnji avtobusov se danes zelo naglo razvija in je sposobna, ustvarjati vozila, ki tudi pri najslabših cestnih razmerah nudijo dovolj lagodno vožnjo. Da se je avtobus tudi pri nas s pridom uveljavil, nam najbolj nazorno priča dejstvo, da so vozovi med Ljubljano in Sušakom v obe smeri zmerom v polni meri zasedeni in se mora potnik o pravem času prijaviti, da si prostor zagotovi.

Avtobusno podjetje »Jadranc« v Ljubljani vzdržuje stalno zvezo na progi Ljubljana-Sušak, ki teče skozi najlepšo in najzanimivejše predele naše zemlje. Ob 9.30 odhaja avtobus iz Ljubljane, proti poldnevni doseže Kočevje, pri Brodu na Kolpi prestopi na ožemlje banovine Hrvaške in ob 13.30 prispe v Delnice, priključijo letovišče v Gorskem Kotaru. Nepozabna je vožnja od tod proti morju, ki odpira vsak trenutek nove, zmerom lepše razgleda na morje. Ob 15. pride avtobus na Sušak, tako da je do večera dovolj prilike za kopanje in za krajše izlete, pri roki pa so tudi parniki dalje na jug. Letovanje v Hrvatskem Primorju in Dalmaciji je za naše rojake letos toliko bolj privlačno, ker so gostje iz velikega sveta po večini zostali in je tudi v najljepših kopališčih Jadrana zavela pristna, vabeča domačnost.

(—)

V imenu pokoj. dr. Spaha so steparili siromašne kmete. Sarajevska policija je aretirala več ljudi, ki so s svojevrednim trikrom izmamljali denar od lahkovernih kmetov po bosanskih vaseh. Neznani človek je svoj čas sredi mesta ustavljal kmetu Meho Masnoptico iz Liečeva pri Sarajevu in ga vorašal, za koga je pri zadnjih volitvah glasoval. — Za Spaha, je odvrnil kmet. — E, prav tebe sem iskal, je rekel neznanec in mu natvezil, da mu gre za glas nagrada nekaj težkih tisočakov, samo za takse je treba položiti 500 din. Neznaneec je Masnoptico še nekaikrat poiskal in počasi izvlekel iz njega 8000 din. Na podoban način je bilo ogoljufanih še nekaj drugih kmetov v sarajevski okolici, da znaša skupna priložufana vsota okrog 30.000 din.

Vloga nemškega letalstva v dosedanji vojni

Ugotovitve nemškega letalskega generala Anadea

Dosedanji razvoj vojne nam nudi sliko boja med dvema načeloma, od katerih je eno bilo vodilna misel konservativnega zapada, drugo pa si je zapisal na svoj praprot vzhoda Evrope, ki so ga njegove posebne zemljepisne prilike prisilile k popolni preorientaciji lojne taktike in strategije. Prvo konservativno načelo je vztrajalo pri poudarjanju velike in močne mornarice ter je bilo osnovano na tradiciji preteklih desetletij, dočim je drugo dvignilo na ščit sodobno tehniko motorja ter svojo obrambo in napad baziralo na močno letalstvo in na motorizirane kopne čete. Ne smemo se čuditi, da je drugo, moderno načelo našlo najpripravnejša tla za svoj razvoj ravno v Nemčiji in Rusiji, dočim so se konservativne misli obrambe oklepale zapadne vele-sile. Sovjetska Rusija ni imela dostopa do svobodnega morja, ni imela mornarice in ni imela nikakršnih izgledov za razvoj v pravcu velike pomorske sile, ki bi bila v skladu z nje močjo na suhem. Nemčija ni mogla računati s tem, da bi v nekaj letih dohitela Anglijo in Francijo v obojestranski na morju. Zato sta se obe ti dve kontinentalni velisili z vso silo vrgli na izgraditev jakega zračnega brodograja in velikih motoriziranih oddelkov.

Rusija je začela že pred dobrim desetletjem. Kupovala je na zapadu in v Ameriki najboljše in najmodernejše modele, jih prisposablja svojim potrebam ter postala v zraku najmočnejša že v onih letih, ko je bilo vojaško letalstvo zapadne Evrope še vedno na tisti točki razvoja, kakršno je bilo doseglo v svetovni vojni. Vzporedno s tem je Rusija skrbela za motorizacijo kopnih sil; hotela izkoristiti izkustva svetovne vojne je gradila tanke, oklopne bojne vozove ter ustanavljala motorizirane oklopne enice kot samostojen rod orožja.

Ko so prevzeli oblast narodni socialisti, so začeli tudi Nemci sistematično in hitro preustrojevati svojo vojsko. Glavno pozornost so tudi oni posvetili letalstvu in kopnim motoriziranim silam. Zračno brodograje in motorizirane sile zahtevajo veliko manj stroškov, časa in dela kakor pa velika in močna vojna mornarica. Nasprotno pa je pri spopadih in napadih tveganje veliko manjše. Izguba ene zračne eskadrilje ni v nikakern razmerju z izgubo moderne vojne ladje tako glede dela in vrednosti materiala, kakor glede posadke. Na drugi strani pa se je pokazala velika okretnost bojnih letal, silna njih učinkovitost in pripravnost za nenadne napade. Pri letalih je prišel v poštev še moment presenečenja zaradi njihove velike brzine. O tem nemškem delu piše letalski general Quade naslednje: »Motor je dal sodobni vojni čisto posebno obliko. Pojavil se je na kopnem in v zraku proti našemu sovražniku v množini, sili, izvršni kakovosti in zanesljivosti, ki je presenečala nasprotnika. Vojna podjetja na Poljskem, na Norveškem in v Franciji nosijo pečat tesno povezanega sodelovanja kopnih in zračnih motoriziranih sil z napadajočo pehoto. V svetovni vojni je bila letalstvo odredna samo izvidniška vloga, dočim so bile njegove napadalne akcije skoro brez pomena. To se je v sedanji vojni v osnovi izpremenilo. Brzina sodobnih lovcev in bombnikov se je podvojila, dočim sta nosilnost in akcijski polmer postala še daleko večja. Merilne priprave delujejo danes izredno natančno, tako da strmoglavci lahko mečejo najtežje bombe in pri tem zadevajo tudi zelo majhne cilje.

»Govorice o ruskih namerah«

Pod tem naslovom je švicarski zvezni svetnik (minister) dr. Oeri objavil v »Basler Nachrichten« uvodnik, iz katerega pomenujemo nekaj misli:

Spet si širijo govore o ruskih ekspanzijskih načrtih. Ti naj bi se sedaj nanašali na nadaljnje rusko prodiranje proti rumunski črnomorski obali ali na zasedbo turških morskih očin, ali pa na oba ta dva cilja. Vse take in podobne govore je treba jemati sicer s previdnostjo na znanje, toda spomniti se moramo obenem vselej, da so bile tudi pred ruski sili proti baltičkim obrobim državam, proti Finski in Rumuniji v zraku podobne govore, dokler niso nekega lepega dne postale dejstvo. Vsekakor kažejo sedanja poročila, da so v Ankari zaskrbljeni in da so se odločili tako za politične kakor za vojaške ukrepe.

Dr. Oeri opozarja nato na rusko kampanjo proti Turčiji, ki se vrši v znamenju znanih nemških odkritij v šestih nemških »Beli knjig«, ki vsebuje razne dokumente o načrtih zapadnih velisil proti Rusiji. Nato takole nadaljuje: Četudi Turč-

Bojno letalstvo je s tem postalo orožje, ki lahko rešuje najrazličnejše samostojne bojne naloge, kakor nobeno drugo. Letalstvo podvzema svoje akcije lahko samo ali pa v zvezi z ostalimi vrstami orožja. Pokazalo se je nad vse določeno, da danes ni mogoča zmaga, ako si vojska ne pripori gospostva v zraku. Nemško letalstvo je to doseglo na Poljskem, na Norveškem, na Nizozemskem, v Belgiji in v Franciji. Nemški lovci so s svojo premočjo preganili ali uničili sovražno letalstvo ter se nato posvetili tesnemu sodelovanju s četami na kopnem. Učinkovitost zračnega brodograja se je pokazala v tem, da njegovim napadom niso odtele niti najmočnejše utrdbe. Letalske bombe so preblele betonske klade in jeklene pokrove, ki bi jih kopna vojska lahko zavzela le s silnimi žrtvami. Letalstvo je s svojimi nepričakovanimi napadi omajalo duh nasprotnika, ga s svojimi padalci čisto zmešalo ter povzročilo, da napadajočim nemškim pehotnim četam ni nudil učinkovitega odpora.

Še večji pomen pravilno uporabljenih zračnih sil se je pokazal po prelomu Dardanjeljske črte in po prehodu nemških čet preko Meuse. Francosko poveljstvo je skušalo 14. in 15. maja z močnim protinapadom vrniti nemške sile preko reke nazaj. Tu je letalstvo onemogočilo vsako zbiranje sovražnih sil za udarec, ustavilo in uničilo je cele francoske oklopne oddelke, obenem pa je neprekinjeno gospodarilo v zraku nad bojiščem. To mu je tudi omogočilo, da je napadalo daleč v zaledju sovražnikove formacije, hiteče v boj, onemogočalo dovoz živeža in municije ter s tem vneslo strahotno nerednost v sovražnikovo zaledje.

V teku sedanje vojne se je nemškemu vodstvu s smotno uporabo motoriziranih oddelkov posrečilo obkoliti velike nasprotne vojske ter jih uničiti ali ujeti. Prvič je bilo to v poljski vojni pri Kutnu, drugič pa v Franciji med belgijsko mejo in Sommo. Potek dogodkov je dokazal, da letalstvo hitro zlomi odpor obkoljenega sovražnika in da lahko zatre vse poskuse nasprotnika, da bi se prebilo skozi oklepajočo ga obroč. V obeh primerih je letalstvo najprej uničilo borbeni duh sovražnih čet z neprestanim vzemiranjem, razcepilo in razpršilo bojne enote, ki so potem brez velikih bojev podlegle napadajočim nemškim četam. Ta akcija se z vso pravico lahko imenuje navpična obkolitev, ki je tem hujša, ker se ji obkoljenec ne more z uspehom ustavljati. Komaj se je postavil v bran, napadalcii odlete in se v najkrajšem času vrnejo, noseč novo razdeljanje v sovražne vrste. To se ponavlja, dokler nasprotnik ni popolnoma pobit.

Na koncu pravi general Quade: »Danes je že ugotovljeno, da so bojna letala v nešteti primerih odnesla zmago v borbi s podmornicami, oboroženimi transportnimi ladjami, matičnimi ladjami za letala, s križarkami in celo z oklopnimi. Letala imajo naslednje prednosti pred vsakim drugim orožjem: Veliko brzino in ž njo zvezano presenečenje, kratkotrajni napad, tekoma katerega nasprotnik nima časa, da bi se postavil v bran, ter primeroma majhne človeške izgube. Letala so se tedaj poleg motoriziranega orožja izkazala kot najučinkovitejše orožje moderne vojne. V tem je skrivnost nemških uspehov in nasprotnih porazov.«

ja nasproti sovjetski Rsiji ni »kriva«, je medtem vendarle postala šibkejša. To pa je znani za njo še slabše. Anglija ima danes druge skrbi v Sredozemlju, da bi pazila še na Dardanele ... Nekdanja Weygandova armada v Siriji ni danes nič več kot samo veliko internacijsko taborišče. Zasedbo Besarabije pa je za Rusijo kopna pot do morskih očin nepremerno krajša ... Ali je sicer sama po sebi zelo odlična turška vojska dovolj motorizirana in modernizirana, ne vemo. Še manj pa vemo o načrtih obeh veleisil osi, čeprav se zdi gotovo, da nista pri vojni Rusiji dopustiti vhod v Sredozemlje, ker bi ji to odprlo področje je uveljavljanja v Prednji Aziji in na področju znanih petrolejskih vrelcev, a tudi v vsem arabskem kulturnem pasu. Zato je v njenem interesu predvsem, da že na začetku ne pride do kakih sporov, ki bi povzročili požar. Verjetno je, da so monakovski razgovori osnih velisil z Madžarsko služili temu namenu. Mogoče. Dejanski sklepi nam bodo namreč znani šele iz razvoja dogodkov, bodisi onih, ki bodo nastopili, kakor onih, ki bodo znani izostali.

Notranje težkoče v Rumuniji

O notranjih težavah v Rumuniji je objavila baselska »National Zeitung« dalje poročilo svojega poročevalca iz Bukareste. V poročilu beremo:

»Četudi so iz zraka vzete v inozemstvu razširjene senzacionalne velti o Rumuniji — v vsej državi sta spet vzpostavljena mir in red — so vendar poslednji dogodki imeli za posledico nekakšno latentno krizo. Svoje vzroke ima ta kriza v resnih notranjopolitičnih in zunanjopolitičnih težkočah, ki jim je država še vedno izpostavljena. Le ako se bo političnim voditeljem Rumunije posrečilo, da te težave obvladajo, bodo mogli sedanjo krizo prebroditi in ne bo zaman žrtve, ki jo je Rumunija doprinesla zaradi miru doma in v vsej jugovzhodni Evropi.

Notranjopolitične težave izhajajo predvsem od tod, da se doslej navzlic formiranju nacionalne vlade ni posrečilo pritegniti radikalnih elementov »Zelezne garde« k aktivnemu sodelovanju. V novi vladi je sicer več članov te garde, toda radikalno krilo tega pokreta še vedno ni zadovoljno z novo politiko. Zato so trije vodilni člani garde v vladi podali ostavko. Medtem ko se je posrečilo dva izmed njih spet pridobiti, je tretji in najpomembnejši, prosvetni minister Horia Sima, že peti dan po osnovanju nove vlade zapustil. Odložil je tudi ponudbo da bi sprejel kakov resor.

Nadaljnja težkoča za vlado pa izvira iz imenovanja voditelja nemške manjšine v Rumuniji Hansa Otona Rotha za manjšinskega ministra. Roth je že v naprej odklonil, da bi položaj prisegel na ustavo ter tudi ne pripada več vladi. Dejstvo, da nova vlada v Berlinu ni naletela na prvotno pričakovani odmev, prihaja prav v tej zvezi očitno do izraza. Spriču vseh teh težkoč se zdi kriza celokupne vlade neizbežna. Trenutno pa je bila odložena, ker pričakujejo v Bukarešti nadaljnji zunanjopolitični razvoj, ki seveda vpliva tudi na notranjo politiko.

Nemčija na jugovzhodnih velesejnih

Nemški listi poročajo, da se bo Nemčija tudi letos udeležila vseh mednarodnih velesejnov v jugovzhodni Evropi ne glede na to, da sta njena znana velika mednarodna sejma v Lipskem in na Dunaju v prvi vrsti namenjena jugovzhodnim državam. Poleg drugega bodo nemške tvrdke — deloma posamezno, po večini pa skupno — razstavile izdelke nemške industrije na velesejnih v Zagrebu, Beogradu in Solunu. V Zagrebu bodo razstavljene tudi vse vrste modernega tekstilnega blaga, ki se izdeluje v Nemčiji.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Srednja šola v Italiji

Navodila prosvetnega ministra za izvedbo reforme v italijanskem srednjem šolstvu

Rim, 10. julija

Tik pred objavo novega zakona o fašistični srednji šoli je prosvetni minister izdal merodajnih srednješolskih činiteljev okrožnico, v kateri podaja nekaj podrobnih navodil za enotno izvajanje novega zakona. Ker predstavlja ta zakon daljnosežno reformo italijanskega srednješolskega študija, ne bo odveč, ako prikažemo »Jutrovim« čitateljem nekaj najnovejših ministrovih navodil, ki nam dopuščajo dovolj jasen vpogled v novi srednješolski sistem v Italiji.

Starostne omejitve

Srednješolska učna doba (nižja) traja tri leta in ni dovoljeno nobeno skrajšanje tega roka. Sprejemni izpit smejo polagati učenci, ki so dopolnili ali dopolnijo do 31. decembra odgovarjajočega leta deset let, le za letošnje šolsko leto velja izjemna nižja starost devet let.

Učni predmeti in ocene

Ker je namen fašistične srednje šole vzgajati učence v humanističnem duhu in v duhu delovne prakse, so učni predmeti izbrani takole: verouk, italijanski in latinski jezik, zgodovina in zemljepis, matematika, risanje in telovadba za učence še posebej vojaška vzgoja, za učence pa gospodinjstvo. Ispitne ocene so naslednje: najboljši (odlični), dober, zadosten, nezadosten in povsem nezadosten. V primeru nezadostne klasifikacije ob koncu šolskega leta mora učenec polagati ponovljajni izpit iz določene predmeta na jesen. Učenci, katerih ocena je »povsem nezadostna«, niso pripuščeni k popraviljalnim izpitom. Pri izpitni oceni se morajo profesorji dr-

žati naslednjih navodil za presojo učencevih sposobnosti: 1. splošnih sposobnosti in napredka v poedinih predmetih, 2. energije in volje, 3. nagnjenja za nadaljevanje študijev, 4. moralnih lastnosti, za katerih oceno je treba upoštevati tudi delo poednega učenca v fašističnih mladinskih organizacijah. Po teh glavnih kriterijih se mora na to izvršiti ocena vsakega poednega učenca, tako da se še pred vstopom v višjo srednjo šolo izvrši temeljita selekcija vseh učencev. Za vstop v tako zvani klasični licej in na učiteljska odloča ocena v italijanskem in latinskem jeziku; za vstop v tehnični licej in razne tehnične institute odloča ocena v italijanskem jeziku in matematiki; za vstop v umetniški licej pa ocena italijanščine in risanja.

Prehodne določbe

Okrožnica ministra Bottala določa nadalje, da bodo prvi razredi dosedanjih nižjih tečajev gimnazij, učiteljskih in tehničnih institutov v šolskem letu 1940/41 veljali kot prvi razredi nove srednje šole, medtem ko ostane ureditev drugih in tretjih razredov navedenih nižjih tečajev letos še nespremenjena; prav tako nespremenjena ostane tudi ureditev četrtih razredov nižjih tehničnih institutov ter nižjih učiteljskih. Popolna reforma bo uvedena šele s šolskim letom 1942/43. Minister nadalje opozarja, da je treba takoj začeti z zidanjem primerljivih lokalov, kjer teh še ni na razpolago. Vsako srednješolsko središče bo smelo imeti največ 24 razredov, večja mesta pa bodo lahko imela več takih srednješolskih središč. Število učencev v posameznih razredih mora biti omejeno, podrobnosti o tem pa bodo določene kasneje. —bv.

BELEŽKE

Dopusti vojnih obveznikov

Minister vojske in mornarice, armijski general Milan Nedić je izdal sledeče obvestilo:

»Nekaj časa sem prejemam vedno večje število pismenih prošni za dopust vojnih obveznikov, ki so na orožnih vajah. Med njimi je posebno mnogo pism zena vojnih obveznikov. Na vsako pismo posebej mi ni mogoče odgovoriti. Dobro mi je znano, s kakšnimi težavami se morajo naši možje, posebno pa še žene, boriti v teh težkih časih. Toda naj se vsakdo iskreno vpraša in si da sam odgovor na sledeče vprašanje: Kaj pomenijo vse te naše težave v primeru s trojenjem mož in žena v vojniuči državi? Vsekakor pa je posvečena vsa pozornost potrebam našega narodnega gospodarstva in to tako poljedelskega, kakor industrijskega in obrtnega. Z ozirom na to se je pričelo s periodičnim pošiljanjem vojnih obveznikov na dopust, kar bo omogočilo vsaj delno izpolnitev prošni, ki sem jih prejel.

Vlada bo kmalu začela z reformami

»Hrvatski dnevnik« javlja, da je bila zadnje dni v Beogradu celo vrsta ministrskih konferenc. Na njih so razpravljali o kreditih in izdatkih posameznih ministrstev. Ugotovljeno je bilo, da je povečanje izdatkov povsem v okviru povisanih kreditov. List nato nadaljuje: »Financijski minister dr. Šutej stoji odločno na stališču, da je treba državne dohodke čim bolj previdno trošiti. Priliv državnih dohodkov je prilično zadovoljiv kljub težkemu mednarodnemu političnemu položaju. Davčne reforme so zakonovite državi in banovini Hrvatski razmeroma dobre dohodke, ne da bi se z njimi preveč obremenilo naše narodno gospodarstvo. Napovedane nove reforme bodo samo še okrepile gospodarski položaj najsišjih narodnih slojev ter omogočile poroke za bolj urejeno življenje. Po ponovnih sestankih med merodajnimi činitelji v Beogradu je mogoče napovedati, da bo vlada kmalu pričela z izvajanjem napovedanih reform v našem gospodarskem življenju.«

Nedopustna izživljanja

»Sokolski glasnik« objavlja iz slovenskega glasila Jugorasa notico, ki pravi, da je v neki tovarni v okolici Beograda zaposlenim Slovencem bilo rečeno, da morajo prestopiti v pravoslavno vero, ali pa bodo odpušteni. Nekateri so se vdali, eden pa, ki ni hotel, je bil resnično odpuščen. Nadzorni organi so tudi hudo žalili katoliško versko čustvovanje nameščenih delavcev.

»Sokolski glasnik« z obžalovanjem ugotavlja, da »do sedaj niti v enem beograjskem listu ni našel odgovora na to trditve, akoravno je lahko razumeti, kakšen strup je tako poročilo za široke slovenske in hrvatske sloje. Ako je poročilo točno, potem je dolžnost pristojnih činiteljev, da zadevo preiščejo in da energično preprečijo take postopke ter ne dopustijo, da se z generalizacijo prenaša odti na vso srbsko industrijo in na vse Srbe. Ako pa vest ni točna, ali je pretirana, potem bi se moralo prav tako energično preiskati, kako jo more objaviti list, ki posebej poudarja svoje zveze s pristojnimi in odgovornimi faktorji.

Gospod Kalan

se je zopet oglasil

»Učiteljski tovariš« objavlja v svoji zadnji številki pismo duhovnega svetnika Janca Kalana, naslovljeno na uredništvo lista. V pismu pravi g. duhovni svetnik med drugim:

»Naznanjam vam, da svoje razprave o naši šoli in učiteljstvu v »Domoljubu« še nisem končal. Samo prekinil sem jo zaradi napetosti v svetu, ker ta čas ni ravno najbolj primeren za medsebojne prepire. Ker pa v vašem listu zopet govorite o »neupravičenih napadih« na učiteljstvo in za vami to pogreva »Jutro« in ker je vojna nevarnost za nas minula, bom razpravo za nas nadaljeval. Tu vam pošiljam na vpogled material, ki ga imam. Mislim, da glasilo stanu, ki ima toliko masla na glavi, bi moralo biti lepo ponižno, če mu kdo kake napake očita, ali če se brani — česar bi vam na zadnje niti ne zameril — bi se moralo braniti, kakor se brani grešnik, kateremu se njegovi grehi po pravici očita. — Če boete na mojo razpravo odsejal ali molčali ali se vsaj primerno in dostoj-

vancev. Narod ne more kapitulirati pred demagogijo.«

svojem krogu socialne interese zavarovan-

List fantovskih odsekov o komunistični nevarnosti

O komunistični propagandi razpravlja »Kres«, glasilo Zveze fantovskih odsekov v Ljubljani. »Kres« opozarja slovenske fante na spretno organizirano komunistično propagando in pravi:

»Komunistični listi se celo skrivajo za kršičansko znanost, da bi prevarili bralce. Vse jim je dobro, kar le more služiti prevari in laži. Fantje, bodimo opretni! Komunisti se hočejo vtihotapiti tudi v naše katoliške organizacije, da bi jih uničili in zapeljali našo mladino v njihujšo zmo-to.«

Za pasje dni

V Vinkovcih izhaja tednik »Slavonija«, ki zastopa velikosrbsko idejo. V zadnji številki je dokazovala »Slavonija« čisto resno, da so Srbi naselili v Slavoniji ravno 19 let pred rojstvom Marije Device. Tako je se je oglasil osječki »Hrvatski list«, ki zastopa politiko Hrvatske seljačke stranke. Objavil je »znanstveni članek«, ki prav tako resno dokazuje, da so se »Hrvati naselili v Slavoniji že davno pred Srbi in pred rojstvom Matere Božje.« Toda zgodovinar »Hrvatskega lista« je bil nepreviden. Napisal je, da so našli Hrvati pri svojem ranem prihodu v Slavonijo že naseljeno neko slovansko pleme. Vinkovska »Slavonija« ga je zagrabila za besedo in dokazuje sedaj na dolgo in široko, da so »bili« ravno to slovansko pleme Srbi in da so »baš« na podlagi ugotovitev hrvatskega zgodovinarja naselili Srbi v Slavoniji že v pamtveku, daleč pred rojstvom Matere Božje.

Če bo razprava trajala še nekaj časa bo mogoče zvedeti, da so se Srbi in Hrvati naselili v Slavoniji že pred Adamom in Evo. Nam se zdi samo malo čudno, da se niti Srbi, niti Hrvati ne povprašajo, po čigavi krivdi se je naselilo po rodni planjavah bogate Slavonije toliko nehrvatskih in nesrbskih elementov, ki so danes bolj enotni, kakor kdaj doslej, dočim se pripravijo Srbi in Hrvati o tem, kdaj so se naselili v teh krajih...

Dve italijanski alternativni za Francijo

Farinaccijev organ »Il Regime Fascista« piše o »padcu Francije« ter se v tej zvezi ob zaključku svojega ostrega članka dotika dveh alternativ, ki so Franciji na izbiro. List piše med drugim:

Ali bo Francija spoznala prave razloge svojega razpadanja in se bo odločila za izgon vseh Židov in vse okolice, ki jo korumpirajo, tedaj bo njen narod moral živeti kakor se spodobi, četudi brez velikih izgledov za bodočnost. V vsakem primeru pa bo morala biti smer njene politike samo kolonialna in pomorska, to je protianzleska, kakor je to prav dobro razumela republika iz leta 1870 ali 1900 in kakor je na primer po Monakovu to razumel zunanji minister Bonnet. Vsekakor pa se bo morala odrediti vodilni vlogi v Evropi.

Ali pa se bodo stvari po formalni ustavnih spremembah nadaljevale v dosedanjem smislu — in tedaj bo ta nesrečna zemlja, ki je plemen Židov, šla v neizogibno propast. Njeno zemljo bodo končno zasedli ljudje bele rase, ki so odločni. Ta možnost se nam zdi verjetnejša. Dokazuje nam to dejstvo, da niso Francozi niti po katastrofi našli dovolj moči, da bi se iznebili svojih židovskih gospodarjev in jih uničili v krvavi državni revoluciji.

Obseg in prebivalstvo velike Nemčije

Državni statistični urad tretjega rajha pravkar objavlja prvo podrobnejše poročilo o novem povečanju države na vzhodnih mejah. Po teh podatkih meri danes Velika Nemčija 681.000 kv. km in ima 90 milijonov prebivalcev. Sem nista šteti prebivalstvo in ozemlje češkomoravskega protektorata, pač pa anektirani deli bivše Češkoslovaške in Poljske, dalje Gdansk in Klajpeda. Tudi Avstrija je zapodena v teh številkah. Ostalo poljsko zasedeno ozemlje tvori poseben General-gouvernement Polen, meri 96.000 kv. km in ima 10 in pol milijona prebivalcev. Neposredno anektirano ozemlje Poljske je bilo pripojeno nemškimi okrožjem Zapadna Prusija, Vzhodna Prusija in Šlezija, na novo pa je bilo osnovano okrožje ob reki Varti (Wartegau). Generalni guvernment je razdeljen v štiri po razsežnosti in številu prebivalstva skoro enaka upravna okrožja s središči Krakov, Lublin, Radom in Varšava.

Prva bilanca vojne

Švicarski list »La Tribune de Genève« objavlja uvodnik o prvi bilanci sedanje vojne pod naslovom: »Konec evropskega ravnesja in reforma francoske demokracije«. V njem beremo med drugim:

»Še pred dokončno odločitvijo v sedanji vojni, moramo zabeležiti tri dejstva, ki se zde nepreklicna: 1. konec starega evropskega ravnesja, vzdrževanega po tradicionalnem geslu »balance of power« (ravnovesje sil), ki je bil temeljni stebel britanske politike glede na evropski kontinent; 2. odpoved »srčne zveze« (entente cordiale), ki je vezala in, kakor se je zdelo, celo povsem združevala v eno angleško in francosko politiko; 3. reforma francoske demokracije. Naj bo izid vojne kakršenkoli, to dejansko stanje je zaključeno. In to je veliko dejstvo sedanjega trenutka.«

List nato podrobno opisuje vsako izmed navedenih treh dejstev ter takole zaključuje svoja razmišljanja: »Naj bo usoda Evrope kakršnakoli, že sedaj je izven dvoma vse, kar se tiče navedenih treh točk. Ali je to dobro? Ali je to slabo? Samo bodočnost nam bo odgovorila na ta vprašanja. Mi smo se omejili le na ugotovitve dejstev, ki se nam zde jasna.«

Popravljanje »Ljubljane«

Beograd, 13. jul. p. Iz Splita poročajo, da se dela za popolno restavracijo rušila. »Ljubljane« intenzivno nadaljujejo. Strojovna komisija je medtem dognala, da je ob času nesreče deloval samo en motor v rušilni strojni. »Ljubljane« bodo v kratkem prepeljali v Tivat kjer jo bodo popravili.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Domače vesti

Navodila uporabnikom cest

Opazovalec cestnega prometa pri nas lahko ugotovi številne prekrške zoper cestno-policijske predpise, ki so večinoma posledica njih neznanja. Rastjoč motorni in avtomobilski promet prinaša s seboj čedalje večji riziko in zahteva čedalje večjo disciplino na cestah. Vprašanje o ureditvi prometa je na prvi pogled prav preprosto. Podrediti se morajo vsi strogo cestno-policijskim predpisom in jih tudi izvajati. To je lepo rešeno in zelo enostavno za tiste, ki ne poznajo razmer, s katerimi je treba računati. Predpisi in zakoni so le trdni paragrafi, ki jih poznajo le nekateri izvoljeni, nikakor pa ne večina uporabnikov naših cest. Zato naj navdame nekoliko važnejših določb iz uredb o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih, v preproščani, da se bo z njih upoštevanjem marsikdo izognil nevarnim posledicam.

Voznja po desni strani je obvezna za vsa vozila, bodisi z vprega ali z motornim pogonom. Kolesarji, jezdeci, in vozniki počasnih vozil naj se tudi strogo držijo teh navodil, ki so za njih prav tako obvezna. Leva stran vozila naj bo vedno prosta za promet v nasprotni smeri in za prehitevanje, slednje pa le v primeru, če je cesta preširna in prosta. Prepovedano je voziti v isti smeri, v isti smeri drugo poleg drugega. Voziti morajo drugo za drugim. Prepovedano je puščati vozila (motorna in vprežna, pa tudi ročna) brez potrebe in brez nadzorstva na cesti. Opazno je treba voziti skozi strnjena naselja.

ŠE CENEJE:

ZADNJI OSTANKI

CREPE
DE CHINE, VZORČAST . 25.—
CREPE
MAROCAINE, VZORČAST 36.—
CEFIR INDANTREN . . 13.—

MANUFAKTURA F.K.S.

SOUVAN

MESTNI TRG 24

skozi črede živali, čez prostore in mostove. Avtomobilisti naj ne prehitujejo vozil na nepreglednih ovinkih, mostovih, skozi naselja in na ozkih cestah. Ponoči naj bodo vozila razsvetljena, tako da vsaka nesreča izključeno. Posebno važno je to za vprežna vozila, ki le redkokoli imajo predpisano luč na levi strani voza. Tudi biciklisti se radi izogibajo tej naredbi in neredko se opažajo na cesti cele kolone biciklistov, ki se vračajo od dela, od katerih pa ima le močnejši pravilno razsvetljeno kolo. Lastniki motornih vozil naj pri srečavanju zasenčijo svoje žaromete.

Ženski svet daje prednost našim elegantnim, lahkim, robu, prostim očalom, katere se nabavljajo pri

Ljubljana PASAŽA NEBOTIČNIKA

Lajec

Ob tej priliki bi se dotaknil tudi naših pešcev. Pešci naj v mestih po možnosti hodijo le po hodnikih, izven mest pa le po skrajnem desnem robu cestišč. Tam, kjer so pešpoti, naj uporabljajo le te. Sprehajati se v gružah po cestah, pomeni ne le nevarnost za sprehajalca, temveč tudi za druge uporabnike cest. Nikoli nism mogel razumeti, zakaj se Ljubljani tako radi sprehajajo po asfaltnem cestišču Ljubljana — St. Vid, ko imajo za to toliko lepših stranskih poti, ki so mnogo udobnejše in ne utrudijo sprehajalca tako kakor trda asfaltna cesta, da ne govorimo pri tem o nevarnosti vsled gostega motornega prometa na tej cesti. Pešci naj skušajo prečkati cesto le pravokotno, ko so se pazno prepričali, da ne prihaja nobeno vozilo.

To bi bilo nekaj važnejših določil uredbe o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih. Prepričan pa sem, da se bo z upoštevanjem njih preprečila marsikatera nesreča.

I. B.

Grobnice in spomenike
kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

* Diplomirani so bili na filozofski fakulteti v Ljubljani v juniju in prejeli fakultetno diplomato tle kandidatje in kandidatinje: Dekleva Marija (pedagoška skupina), Dolenc Alojzij (skupina za občo zgodovino), Gradšnik Ivan (pedagoška skupina), Grafenauer Bogoslav (skupina za občo zgodovino), Gestrin Ferdinand (skupina za občo zgodovino), Gregorin S. Kalista (skupina za narodni jezik in književnost), Ipavec Jera (romanska skupina), Jakulin Marijan (matematična skupina), Jež Janko (romanska skupina), Klemenec Zorislava (pedagoška skupina), Koderman Breda (germanska skupina), Kovac Andrej (germanska skupina za občo zgodovino), Kunster Pavel (geografska skupina), Lemut Janez (matematična skupina), Nadžar Anton (matematična skupina), Musar Stanislava (romanska skupina), Ogriček S. Bernadeta (pedagoška skupina), Pavlič Erika (germanska skup.), Petanič Franc (romanska skup.), Pirnat Avguštin (skupina za narodni jezik in književnost), Pivk Karel (germanska skupina), Ponikvar Stanko (pedagoška skupina), Senčar Aleksander (romanska skupina), Šerjak S.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

Slava (skupina za narodni jezik in književnost), Urbančič Boris (skupina za nar. jezik), Vederjak Marija (germanska skupina), Zalokar Marko (biološka skupina), Zorko S. Marcelina (pedagoška skupina) in Zrimec Stanislav (geografska skupina).

PEGESAN KREMA
PROTI SONČNIM IN DRUGIM PEGAM, UŠAJU IN NEČISTI KOŽI
KONČEK DIN 20 — POROČNI DIN 29.—
DROGERIJA KANC
LJUBLJANA MARIBOR

* Službeni list kraljevske banke uprave dravske banovine v Ljubljani prinaša v svoji 56. številki naslednje: ukaz o imenovanju namestnika ministra za notranje posle; ukaz o otvoritvi poslanstva v Moskvi; pravilnik o svetu za zunanjo trgovino; sprememba in dopolnitev v pravilniku o službenih obleki in orožju uslužbencev fin. kontrole in državni podpori za službeno obleko; sprememba pravilnika za opravljanje višjega državnega strokovnega izpita za uradnike finančne kontrole; razveljavitev pravilnika o spremembi in dopolnitvi pravilnika o kolonizacijskem skladu ministrstva za kmetijstvo; sprememba in dopolnitev odredbe o pristojbinah Zbornice za TOI v Ljubljani in sprememba v staležu banovinskih uslužbencev na območju dravske banovine.

FOTOAPARATI VSEH SVETOVNIH ZNAMK POCENI V DROGERIJI EMONA IV. KANC LJUBLJANA NEBOTIČNIK

* Pokojninsko zavarovanje trgovskih pomočnikov. Od 1. julija 1940 dalje so trg. pomočniki in pomočnice zavarovani za onemoglost, starost in smrt pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani. Zadevno prijavo so dolžni delodajalci predložiti temu zavodu v roku 14 dni. Da ne bo treba naknadnega odpisa prispevkov za to zavarovanje in nepotrebnih pojasnjevanj, naj oni delodajalci, ki imajo trgovske pomočnike prijavljene v zavarovanje pri OUZD v Ljubljani, sporoče temu uradu z dopisnico, da so svojega pomočnika prijavili v zavarovanje pri Pokojninskem zavodu. Okrožni urad bo mogel prenehati z nadaljnjim predpisovanjem prispevkov za onemoglost, starost in smrt le onim delodajalcem, ki bodo to obvestilo poslali uradu še meseca julija 1940. drugače pa le na podlagi odloka, ki ga bo pozneje izdal Pokojninski zavod. Vsem delodajalcem, ki bodo sami javili prenos zavarovanja, bo urad že od 1. julija 1940 dalje predpisoval še prispevke za primer bolezni in nezgode, ostalim pa z mesecem, ko bo uradu dostavljeno obvestilo Pokojninskega zavoda, da je zavarovanje izvršil.

Odločitev je padla!!!

Vso zalogo krasnih pestrobarnih svilenih tkanin in pralnega blaga hočemo na vsak način prodati in smo se zato odločili, da od 15. julija dalje znižamo cene kar je najnižje mogoče. — Nudi se Vam izredna prilika za ugoden nakup svilene obleke. — Ostanki za vsako sprejemljivo ceno!

Vedno poceni — vedno dobro blago
BRATA VLAJ, Wolfova ulica 5

* Novi grobovi. V Ljubljani je umrl g. Simon Cvar, sodni upokojenec, v visoki starosti 85 let. Pogreb bo s Smartinske ceste 24 danes ob pol 17. — Na Viču je preminil posestnikov sin g. Franc Sojer. — V Ljubljani je umrl g. Alojzij Vižintin, nameščene splošne bolnišnice v Ljubljani. Pogreb bo danes ob 15. z žal. — Rajnkim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

OBISKOVALCI »ŽAL«!
Vence, šopke itd., vedno sveže
Cvetličarna Šimone Pavel, nasl.
Sv. Križ, poleg žal — tel. 49-59.

* Vojaška služba in članske pravice pri OUZD-u. Zakon o zavarovanju delavcev določa, da za časa orožnih vaj delavčevu članstvo pri OUZD-u ne preneha in da se zavarovalni prispevki za ta čas ne plačajo. Razen tega določa, da se čas vojaške službe zavarovancu vračunava v pokojninska leta, čim je bilo zanj plačanih vsaj 50 tednih pokojninskih prispevkov. Da more OUZD zaradi gornjih določb po eni strani pravilno predpisati zavarovalne prispevke, oziroma jih za čas delavčeve orožne vaje odpisati po drugi strani pa delavčev vojaško službovanje vpoštevati v pokojninsko dobo, je potrebno da delodajalci in delavci z vojaškim listinami ali ob občine overovljenim prepisom ali izpisom prijavijo OUZD-u, od katerega dne in do katerega dne je član služil orožne vaje ali vojaško službo vočbe. Podrobna navodila za to je OUZD objavil v svojem listu »Delavsko zavarovanje« št. 7, k ga morejo zainteresirani dobiti brezplačno pri poslovalnici Okrožnega urada.

Vsa damska oblačila Vam najmodernejše izgotovim v roku 24 ur tврdka Gorčar, Sv. Petra cesta. — Na zalogi velika izbira modernih tkanin.

* Vaje motoriziranih edinic Hrvatske meščanske zaštite. Danes se sestanejo motorizirani oddelki Hrvatske meščanske zaštite iz Zagreba in Varaždina v Zlatari in Maču v Hrvatskem Zagorju. Pri tej priliki se bodo vršile p.ve skupne vaje motoriziranih edinic HMZ, a vodila jih bosta poveljnika motoriziranih oddelkov Frano Jeaković iz Zagreba in dr. Čanič iz Varaždina.

* Šipac se je pobotal s štrajkajočimi železničarji. Poročali smo o tem, da je bil štrajk na Šipadovih železniških progah v Bosni zlomljen in da je podjetje odpustilo vse dosedanje delavce ter vzelo na delo

samo člane Jugorasa. Na intervencijo podpredsednika upravnega odbora Šipada dr. Ljubčića so bili zdaj sprejeti na delo vsi štrajkujoči uslužbenci.

* Za izboljšanje položaja pomožnega osebja v zagrebskih bolnišnicah. V Merkurjevem sanatoriju v Zagrebu so v četrtek popoldne z majhno slovesnostjo počastili praznik, ko je bolniško osebje došlo kolektivno nagrado. Prvo v bolniški stroki na vsem področju banovine Hrvatske. Pri tej priliki so govorniki izrazili željo, da bi vzhledu Merkurja sledile uprave vseh drugih bolnišnic v Zagrebu in bi tako bolniškemu osebju pomagale do prejemkov in delovnih razmer, ki jih njihova požrtvovalna služba zasluži.

* Beograd v brezmešnih dneh. Ta teden je nova zasilna ureditev posta, ki traja zapored kar po tri dni, jedce v vsej državi precej živo prizadela. Ker govedine, teletine in svinjine tačas ni na trgu, razvajan ljudje pa se vendar ne marajo odreči mesnim užitek, so v Beogradu v sredo in četrtek zaklali in pojedli nič manj ko 228 ovac in 2226 jančev, da rib in perutnine ne štejemo zraven. Srbska kuhinja, ki slovi po svoji iznajdljivosti in smislu za kombinacijo, se je hitro znašla v novih razmerah in v krčmi je človek lahko naročil dunajski zrezek iz jagnjetine, djuvec ali kar koli že. Razen tega pa so Beograščani v teh dneh pospravili tudi dobršno mero gost, rac, kokoši, piščancev in rib.

* Sava pri Litiji je dobila elektriko. Pišejo nam: Letošnji julij bo ostal v mični vasi pod Sv. goru v zgodovinskem pomenu. Zasvetila nam je električna luč. Petroleijke pa bodo romale v šrambe. Zlasti letošnji zimo je bil ves okoliš v velikih zadregah, ko je primanjlovalo petroleje. Električno so nam potegnili Kranjske deželne elektrarne, ki v zadnjem času načrtno elektrificirajo Zasavje. Naša vas bo krila del strokov, nastalih pri elektrifikaciji, na posebni tomboli, ki pa je bila

zaradi raznih težkoč preložena na kasneje. Naša vas je z elektrifikacijo mnogo pridobila. Želja okoličanov je, da bi tudi njim omogočili priključek na električni vod.

ZÜNDAPP GL. ZASTOPSTVO
KVALITETNI O. ŽUZEK
MOTOCIKLI LJUBLJANA
VSAK MODEL DOBITE TAKOJ. TAVCARJEVA 11

* Beograjski ribiči so proslavili sv. Petra. V kavarni »Saran« v Beogradu je bilo v petek živahno in veselo kakor samo enkrat na leto, kadar ribiči slave svojega patrona sv. Petra. Pred vzhodom na hiši so na drugo palopale zastave, vsenakrog so bile razpete velike ribiške mreže, a v krčmi je pravoslavni svečenik ob številnih starih ribiških veteranih in številnih zastopstava mlajših generacij opravil slovesno rezanje kolača. Zabava je trajala pozno v noč.

* Himen. Inž. Lojze Funkl, gozd. višji pristav pri kr. banki upravi v Ljubljani, in gospodinja Ančka Semova iz ugledne družine iz Ljubnega v Savinjski dolini, bo-

Uporaba ULTRA-OLJA-NIVEA

izključuje sončne opekline!

Sonce lahko uživate, dokler se Vam ljubi. Zakaj ULTRA OLJE-NIVEA vsrkava opekline, sončne žarke in propuša le tiste, ki povzročajo porjavitev. Razen tega porjavite hitro in lepo enakomerno. Ultra-olje-Nivea deluje takole:

— kratkovažne (opekline povzročajo) sončne žarke zadržuje
— dolgovažne (porjavitev povzročajo) sončne žarke pa propuša.

uradnika Rama Devića. Šabić je hotel svoj revolver preložiti iz desnega v levi žep, pa se mu je sprožil in strel je Devića zadela v prsi. Ko je Šabić videl, kaj se je zgodilo, je brž zajahal konja in odjeldil do kolodvoza v Ivandju, od koder je telefonično poklical zdravnika. A preden je zdravnik prišel, je Dević rani podlegel. Šabić se je takoj javil sreskemu načelnstvu v Sarajevu. Ker so priče potrdile, da je do Devićeve smrti prišlo samo po nesrečnem slučaju, je bil Šabić izpuščen, da se brani s svobodo.

* Zaradi otroškega prepira — trije mrtvi. V vasi Bukelju pri Rožaju v beranskem okraju se je pripetil strašen zločin. Otroci treh sosedov, Zeke Dačića, Misina Dačića in Ajradina Ljajića, so se na dvorišču igrali, pa so se zaradi neke cunjice sprickali med sabo in sinček Zeke Dačića je udaril Ajradinovega sina. Nekaj časa sta se ruvala, pa je mali Dačić opraskal svojega tovariša, da se je pojavila kri. Ko je otrok prijel domov, je Ajradin Ljajić razburjen s sekuro odšel proti hiši Zeke Dačića, kjer je našel gospodarja, ko je na dvorišču strigel ovco. Besen je udaril sosedo z ostrino po glavi, da se je s prebito lobjanjo zgrudil mrtev v mlaki krvi. Tedaj je prihitel Misin bratranec umorjenega, ki je silil, da hoče Ljajića napasti njegovega bratranca. Ko se je približal pobesnelemu napadalcu, da bi mu odvzel sekuro, je Ljajić zamahnil po njem, da je Misin nevarno ranjen padel poleg Zeke in je malo pozneje v bolnišnici umrl. Ajradin Ljajić je nato pobegnil v gozd, kjer pa so ga naslednje jutro našli mrtvega, razsekane na kose. Neznatni otroški prepirek je tako pogubil troje življenj.

Ing. PREZLJEV

MORTOMOLJ

prašek in tekočina zanesljivo pokončuje molje v vseh razvojnih oblikah. Zahtevajte ga v drogerijah in specerijah. Navodila in pojasnila daje fitopatološki poobl. agronom inž. Prezelj, Wolfova 3, tel. 34-73, Ljubljana

* Stara vrača indic za razkrinkanje morlice. V Stolcu pri Mostarju so orožniki aretirali kmeta Petra Žarkovića, ki je v zelo nenavadnih okoliščinah postal sumljiv umora. Pred kratkim so na cesti Mostar—Stolac našli umorjenega in oropane bogatega kmeta Vlada Medana. K pogrebu se je zbrala množica ljudi od blizu in daleč, a ko je svečenik opravil molitve, je v strašnih besedah obsodil zločin in morlica preklel. Peter Žarković, ki je bil med pogrebi, se je tedaj vrgel na pokojnikovo krsto in začel glasno jokati. Nato je sezul opanko, vzel vložek iz nje, snel cunjjo, s katero je imel obvezano roko, in oboje vrgel v odprti grob. Prisotni so njegovo ravnanje smatrali kot znak pekoče vesti, zakaj ljudstvo v Hercegovini veruje, da mora zločinec vredi kakšne predmete na krsto umorjenega, ker sicer ne bi mogel od groba. Na podlagi tega indica so orožniki Žarkovića aretirali in ga izročili sodišču.

SARDELNO PASTO

»NEPTUN«

exportira v razne države Evrope in Amerike — NEPTUN d. d., Split — največje domače tovarne sardin.

Iz Ljubljane

* Poslednji pot Mirka Budala. Potrti in z žalostnimi srci smo spremili v petek popoldne k večnemu počitku žalostno preminulo žrtev, dijaka I. razreda državnega učiteljskega in naraščajnika zaloškega Sokola Mirka Budala, kateremu je ljubosumen tekmelec s kroglo iz brovnega po usodnem velikonočnem izletu prizadel smrtno rano, kateri je po tri in polmesečnem trpljenju 15. t. m. podlegel. Velikostnega pogreba, kakršnega se menda ni bilo v Zalogu — bilo je šest vencev, med njimi Sokola Zalog, Zveze jugoslovenskih narodnih železničarjev in sošolcev, pa nešteto šopkov, ki so dobesedno pokrili gomilo — se je razen staršev in svojcev udeležilo lepo število članov zaloškega in matičnega Sokola Polje z naraščajskim praporom, častno število Mirkovih sošolcev s profesorji in nepregledna vrsta drugih pogrebcev. Ob odprtem grobu sta se poslovila od mlade nedolžne žrtve s prisrčnimi besedami podstarosta Ciril Požar in zastopnik dijakov. Ko so odšli pevi še žalostinko, je zagrnila zemlja, kar je njegova. Nesrečni Mirko, počivaj v miru!

KOPALNE OBLEKE — ČISTA VOLNA STARE NIZKE CENE.
Alojzij Potrac — prej

JOS. KUNC & Co.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 32

* Obvezni zdravniški pregled vseh zaposlenih po obratovalnicah z živil. t. i. v mlekmah, gostilnah, javnih kuhinjah, krčmah, izkuhah, trgovinah z živil. sploh v vseh obratovalnicah, kjer se živila predelujejo, oziroma prodajajo, bo na podla-

gi zakona o zatiranju nalezljivih boleznih od 17. do 24. junija t. l. Zdravniški pregled bo v prostorih mestnega fizikata od 8. do 13. in sicer za one, katerih priimek ima začetno črko A — D dne 17., E — H 18., I — K 19., L — N 20., O — R 22., S — T 23., U — Z 24. julija t. l. Vse prizadete opozorjamo, da je napovedanih zdravniški pregled v smislu zakona strogo obvezen. V mescu avgustu bo tudi revizija po vseh navedenih obratovalnicah ter bo proti kršiteljem tega poziva postopano po zakonu.

Zastopstvo vseh vrst

Varta akumulatorjev
pri trvdki
A. GOREC poleg nebotičnika

* Strokovna sodba o mušji nadlogi. Zaradi velike zdražbe, ki jo je nedavno povzročil pojav mušje nadloge v svetokriškem predmestju, je mestni magistrat naprosil Prirodoslovno društvo v Ljubljani, to pa univ. prof. dr. Jovana Hadžija, vodjo zoološkega inštituta univerze kralja Aleksandra, da izreče svoje stokovno mnenje zastran govorici, ki so se raznesle po Ljubljani, češ, da zimzelene ciprese razširjajo muhe po mestu. Univ. prof. dr. Hadžij je odgovoril: Na vašo prošnjo prav rad podam strokovnjsko mišljenje v zadevi masovne pojave muh na severovzhodnem delu Ljubljane. Ne da bi se spuščal v podrobno obravnavo, za kar bi bilo potrebno raziskavanje »na licu mesta«, lahko z absolutno gotovostjo trdim, da nasadi cipres (prav za prav ne gre za prave ciprese, temveč za sorodne rastline iz rodu Thuja in Tsuga) in njih striženje ali obrezovanje nimajo prav nobene vzročne zveze z razmnoževanjem muh, katerih ličinke rabijo za svoj razvoj razpadajoče organsko, predvsem živalsko tvarino. Med elementarna znanja o žuželkah štejemo poznavanje dejstva, da je za razmnoževanje žuželk odločilne važnosti prehranjevalno sredstvo njih ličinke, ne pa hrana odraslih (imagines). Imagines producirajo spolne celice v glavnem na račun rezerv hrane, ki so ga pridobile v fazi ličinke. Imagines se zadovoljujejo s sprejemanjem malo hranljivih sokov, da s tem v prvi vrsti nadoknadijo izgubo telesne vlage zaradi hlapenja vode pri respiraciji. Dosti je žuželk, posebno med metulji, pa tudi dipiterov, kamor spadajo tudi muhe, katerih imagines sploh nujno ne potrebujejo sprejemanja hrane in se preživljajo in plodijo le na račun v stanju ličinke pridobljenih rezerv. Gotovo je, da tudi muhe kot imagines prav rade sedajo na ranjene vejice »cipres« in ližejo rastlinski sok in tako »ciprese« res privabljajo cele roje muh iz mušjih plodišč, ki se nahajajo v neposredni sosesčini Sv. Križa. Tista plodišča je treba onemogočiti, pa bo mušje nadloge konec.

Otroški zdravnik
dr. LUKA BEZIČ
ne ordinira do 29. t. m.

* Kresovanje, ki ga je priredila šentjakobsko-trnovska CM podružnica v proslavo Ciril-Metodovega praznika dne 4. t. m., je donesla glavni blagajni 800 din. CM vodstvo se prav iskreno zahvaljuje marljivosti podružnic ter želi, da se še oglašajo s prispevki ostale podružnice.

Dr. Fr. Debevec
od 15. julija do 15. avgusta ordinira le ob sobotah od 11. do 13. ure.

* Šentjakobski knjižnica v Ljubljani, Kongresni trg 7, je izposodila mesca junija 4258 strokman 13510 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 16. do 20. ob sobotah pa dopoldne od pol 10. do 12. polpodne od pol 16. do 20. ter izposoja knjige v desetih jezikih vsakomur, kdor se zadošči legitimira. Izvenljubljanski čitateljem pošilja knjige tudi po pošti.

Hotel Slon Ljubljana
Sobe

v novozgrajenem hotelu z vsem komfortom od din 52.— navzgor; v starem traktu pa le din 32.50. V cenah je všteta postrežba in takse.

* Vneto kožo hladi Gregoričev »Boro-Ban«. Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica. (—)

Bohor, kralj Posavja

V domovini Adama Bohoriča — Prvi lovsko-planinski dom na Bohorju

Novi lovsko-planinski dom na Bohorju

Ko prvič stojiš na bohorskem razgledniku Javorniku in se v jasnem poletnem jutru razgleduješ naokrog, zavzet občuduješ, široki krog slovenske domovine, ki ti je od tod na ogle. In se čudiš, da je Bohor še tako malo znan slovenskim planinarjem in izletnikom. Saj se ti primeri, če omeniš to ime v Ljubljani, da zamenjujejo Bohor s Pohorjem, čeprav je Bohor eden največjih gozdnatih masivov v Sloveniji. Mikavnost planinarstva je, iskati vedno novih poti, novih predelov in kotičkov. Izletnikom, ki jim ni do strmih vzponov po sivih skalah, se bo izletom na Bohor nudilo zanimivo odkritje: spoznanje čisto novega, svojstvenega, doslej malo znanega, a v bodočnosti gotovo še močno veljavnega slovenskega pogorja z desetimi tisoči hektarov samih iglavcev.

Kratko k uvodu: Dobra dva tedna je tega, kar so senovski lovci in prijatelji prirode odprli na Bohorju svoj lični lovsko-planinski dom, ki je stalno oskrbovan in nudi zavetje siehernemu izletniku. Brez vsakih slovesnosti so novi dom odprli in je nedolgo za nedolgo pridno obiskovan. Iz senovske pokrajine, koder se krepko razvija rudarska industrija, venomer vabi izletnike v blago planinsko ozračje, polno kisika in ozona, pa vonjav po smrečju, smoli in planinskem cvetju.

Kakor Lisca, gospoduje Bohor na štajerskem Posavju. V dolžino dvanajstih kilometrov se vleče greben z vrhovi, planotami in jasnimi, ki imajo lepa slovenska imena: Planota, Ravni log, Oslica, Osterca, Koprivnik, Plešivec, Pavlove hove, Javornik, Skalica, Zaloški travniki, Mrzla planina. Z dolnje posavske strani, od Brezice in Vidma, pa tudi daleč doli s Hrvaškega je viden ta zeleni gorski zid kakor poslednja bariera, ki se je ustavila pred posavsko in hrvaško ravnino, puščajoč v njo le še pohlevne zelene in vinorodne griče.

Kdor hoče obiskati Bohor, lahko izstopi na Blanci ali v Sevnici, vendar je najbolj priporočljiv pohod iz Rajhenburga, kjer imaš od postaje do Senovega avtobusno zvezo, je pa tudi sicer pešpot za potokom mikavna. Čim si izven Rajhenburga, na polju onkraj bazilike, že se ti ves čas vabljivo smehljajo nasproti Bohor s svojimi gozdovi in jasnimi. S Senovega zavija proti Dolškemu, pa spešiš dalje po soseki, kjer te ob cesti spremlja potok. V pol ure si ob vznožju Bohorja, pri starem rudniku in Srebotini, kjer je že pred dobrimi sto leti ril kramp za premogom in kjer so zdaj na novo zavrti rov v hrib. Dalje te zanesljivo vodijo rumenomodre in rdeče markacije na sedlo Jalbance, potem se vseskozi vzpenjaš skozi vonjajoči gozd in se ti v vsakim koraku odpira vedno širši razgled po Posavju in dolinskih krajih. Na vrhu Plešivca si že ves zajet v planinski svet. Car te žive, silkovite samote te prepaja z zdravim, poživljajočim vonjem. Kakor na dlan se razprostira pred teboj pokrajina, ki tone iz naše slovenske silkovitosti v hrvaško ravn, perspektiva, ki vzbuja čustvo sproščenosti kakor na malokaterem drugem daleko višjem razgledniku. Vse tam od Julijskih Alp in Snežnika, od daljnih obrisov kranjskih pogorij do Gorjancev, podobnih zelenemu otoku, do Piševke gore, se ponuja očem bujna paša. Zadovoljen z doseganjo potjo se ustaviš v sedlu Plešivca pred prvo kočjo na Bohorju, ki še vsa diši po svežem lesu in s svojo idilično vabljivostjo zares zasluži ime doma, Lovsko-planinskega doma. Izkušeni oskrbniki ti bo postregel ne samo s krepčili za telo, razvedril te bo tudi z dobrim poznavanjem bohorskih posebnosti, zlasti s herbarijem bohorskega rastlinstva, ki ga pravkar ureja in utegne postati svojevrsna zanimivost tega doslej tako malo raziskanega planinskega sveta.

Novi dom si s svojim krasnim položajem, priklupnim planinskim slogom, še prav posebno pa po svojem postanku sam poje hvalo. Zbrala se je peštica senovskih mož, ki dobro vedo, da večno nedeljsko posedanje po vinskih gorah ne more biti v prid prebivalstvu pokrajine, koder se pogostokrat družita zaslužek pri industriji s posedanjem po vinotokih. Tem manj je tega treba, ko ponuja Bohor, dosegljiv

Značilna kmečka domačija na Bohorju

v pilih dveh urah, delavcu, kmetu in meščanu, toliko prirodnega krepčila in planinskega užitia. Zbrali so se prizadevni možje, strnili svoje moči, izvalili denar in trud in ustvarili dom, ki bo venomer vabljiv ljudem iz doline pa slej ko prej tudi marsikateremu planincu iz bolj oddaljenih krajev Slovenije in s Hrvaškega. Prišli bodo semkaj morda tudi možje, ki bodo na prvo oko spoznali, da je to prostora še za vse kaj drugega: za planinska zdravilišča in okrevališča! Novi dom stoji v osištju poti in cest, da so od tod najlažje dosegljivi vsi ostali vrhovi. V domu je snaga in red, kmečka peč v gostinski sobi ustvarja prijetno domačnost. Spodaj so štiri sobe in klet, zgoraj pa bosta urejeni še dve sobi za prenočišče članom SPD. Seveda je tudi že zdaj mogoče prenočevati v domu in si bo marsikdo v bodočih počitnicah izbral pravo domovino za kratko letovišče. In zdrav in zadovoljen se bo vračal z Bohorja, ko bo nabral kopico spominov z razgledovanja po širokem krogu slovenske domovine, okrepil se telesno in duševno, seznanil se s hribci, s samoniklim bohorskim rodom, iz katerega je že davno vzrasel oče prve slovenske slovce in lastnega črkopisa, Adama Bohoriča. Zgodovinarju, geografu, prirodoslovcu, etnologu in zbiralcu narodnega blaga nudi Bohor novo krasno terišče. Beseda zveni tu gori staroslovski, domovi hribskih gospodarjev razodevajo pa tudi skrivajo marsikatero prvinjo. Romantika pravljice, idile in nekdajnega krivolvstva oplodi človeškega duha kakor najboljši roman iz našega starega kmečkega življenja.

Tedaj, nova parola slovenskih izletnikov in planinarjev je: Bohor! Izstopna postaja Rajhenburg, vzpon komaj 900 metrov. Če ne utegneš to nedolgo, pa prihodno. Novi lovsko-planinski dom je vsakomur gostoljubno odprt in vabi v zeleno planinsko kraljestvo, pozimi pa bo smučarjem razkril svojevrstne zimske čare.

Na novi cesti od Kranja do Nakla

Gradbeniki ljubljanske univerze so si ogledali moderne pridobitve v graditvi cest

Prve počitniške dneve so starejši služatelji gradbenega oddelka na tehniški fakulteti v Ljubljani izrabili za ogled važnejših gradbenih del v kranjski okolici.

Prejšnji tetrtek so se napotili pod vodstvom prof. dr. inž. Kasala, našega strokovnjaka za betonske konstrukcije, najprej do prijaznega Nakla, kjer so jih sprejeli na kolodvoru gg. direktor inž. Prelovšek in Nikolajev za trdno Bricej, ki izvršuje dela na cesti Kranj—Naklo, ter dr-

»Vibromax«, stroj za nabijanje napnega materiala

žavni nadzorni inženjer Petrov. V leseni baraki, kjer domuje gradbeno vodstvo, so se mladi gradbeniki seznanili z važnejšimi teoretičnimi osnovami, ki so odločilne za zgradbo modernih betonskih cest. Betonska plošča, najvažnejši del betonske ceste, je pri tej vrsti zgradbe izpostavljena tolikim vplivom, ko nikjer drugje v inženjerski praksi. Zato je nujno, da se mora posvečati izredna pozornost njeni izdelavi, njeni strukturi, pa tudi podlagi, na kateri leži.

Od dovršitve prve delnice moderne betonske ceste St. Vid—Jeperca pa do gradnje delnice Kranj—Naklo je način izdelave precej napredoval zaradi izkušnje pri nas doma in drugod po svetu. Državna oblast kaže glede na napredek cestnih gradenj precej umevanja in prožnosti. Tako nove norme predpisujejo važno novost: elastično gramozno plast povprečne debeline 30 cm, ki preprečuje slabo učinkovanju zmrzle vode. Te plasti namreč pri prvem delu betonske ceste Kranj—Ljubljana niso še imeli. Glede na predpisani material za zgornjo plast v cestišču ter preizkuševanja in izdelave smo ostali pri načinu, ki se je uporabljal že v prvi delnici.

V tej delnici se izdeluje 20 cm debela plošča v dveh plasteh, ki pa so zdaj bolj izenačene glede na kakovost betona. Daje se v podolžnih in povprečnih regah vstavljajo železni vložki, ki preprečujejo premike plošč v navpični smeri. Za tlačenje nasipnega terena v spodnjem ustroju ter prožne gramozne plasti (tamponski sloj) je podjetje Bricej kot prvo pri nas uporabilo namesto valjarja nov stroj, imenovan »Vibromax«, ki se je izkazal mnogo boljše glede na obratovanje in tamkajšnjem terenu. Teren je povečini sestavljen iz izredno čistega proda, ki se je pred valjarjem nabiral v močne gube namesto da bi se stisnil. Valjar je večkrat običajen in podjetje se je moralo odločiti za nabavo novega stroja. Ta stroj materiala trese (vibracija), pri tem se napolnijo prazni prostori v materialu in prodni sloj se lepo in enakomerno stlači.

V tej delnici moderne ceste sta dva važnejša objekta: nadvoz nad železnico Kranj—Trzin ter nad občinsko cesto. Mogoče je bilo rešiti križanje z železnico tako, da so

cesto dvignili na potrebno višino z enostranskim klancem, kar je na vsak način ugodno za cestno traso. V nasipu bodo cesto tlakovali s kockami na betonski podlagi. Pri tem bi omenili, da bi kazalo stike med kockami zaliti, kar ni v razpisu predvideno, pa bi bilo zelo koristno. Tudi v tem delu ceste imamo namreč robne pasove podobno ko na delnici Jeperca—Ljubljana. Ta robni pas zadržuje odtok vode, ki pronicia skozi rege v cestišču. Zato je podjetje po lastnem predurku začelo vdelavati v primernih razdaljah okrogle ceve iz pocinkane pločevine, da se omogoči odtok vode, ki bi drugače kvarno vplivala na cesto. — Po ogledu cestnih del je direktor inž. Prelovšek vse prisotne povabil v Naklo in jih pogostil, za kar so mu mladi študentje bili prav gotovo zelo hvaležni, saj so se izredno veselili obrazov odpravili s kamionom, ki je last istega podjetja, v Kranj na nadaljnje ogledovanje.

Druga zgradba, ki si jo je skupina mladih gradbenikov ogledala, je bila gradnja nove mlekarne v Kranju. Namesto odstotnega projektanta inž. arh. Čulka sta stavbo razkazala inž. agr. Miklič ter tehnik Jurjevčič. Zanimiva podrobnost je zavarovanje betona pred škodljivim vplivom mlečne kisline. Na hodniku, kjer se mleko

sprejema, so betonsko ploščo obložili s klinkerjem, v tankih, kjer se mleko hrani, pa z aluminijem. Tudi pri tej zgradbi so si pod vestnim strokovnim vodstvom mladih gradbenikov poglabili svoje znanje ter so jima zato globoko hvaležni.

Se kratek izlet po mestu, kopanje v Korbi in okrepčilo na Stari pošti, pa so se dobre volje z najlepšimi vtisi vrnili v Ljubljano, kjer večina nadaljuje s študijami tudi preko počitnic, kar železniški upravi gotovo ni znano, sicer bi ne bila na neki čuden način naklonjena mladim, ukaželnim bodočim inženjerjem...

»Vibrator« za nabijanje robnih trakov

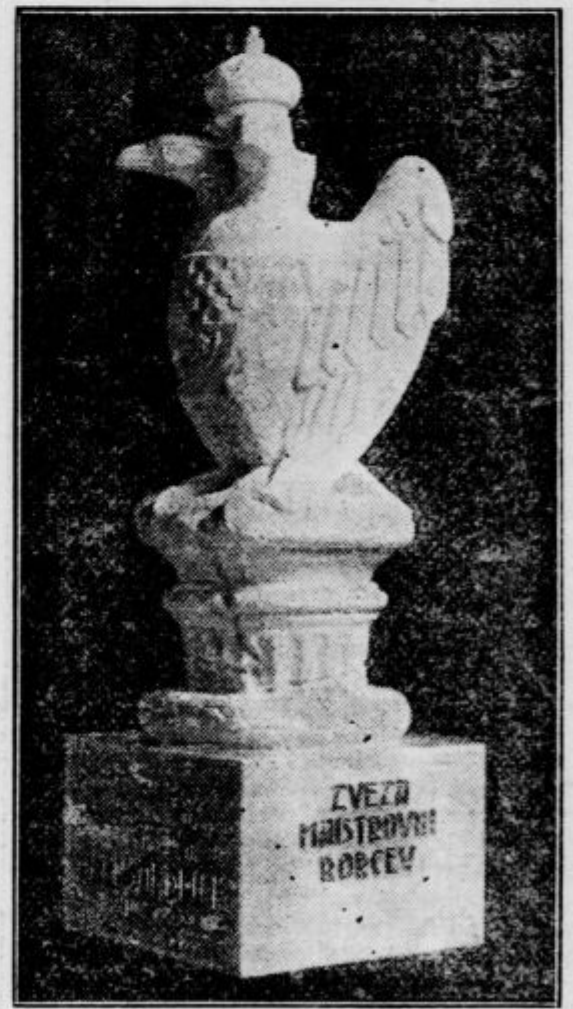
Severni borci so poromali na Oplenac

Prejšnji tetrtek je odpotovala s večernim brzovlakom 145 članska delegacija Legije koroških borcev in Zveze Maistrovskih borcev preko Beograda na Oplenac, da se poklonijo na grobu velikega kralja Aleksandra I. in položijo na grobnico žaro z zemljo iz raznih krajev severne naše meje, kjer so se borili za veličino Jugoslavije in utrditev naših meja.

V petek zjutraj so prispeli v Beograd, kjer jih je na kolodvoru pričakal poleg odposlancev krajevne organizacije LKB v Beogradu podpolkovnik Vizjak, ki si je stekel posebne zasluge za organizacijo severnih borcev s svojim razumevanjem in požrtvovalnim delom. Že ob 8. je sedem vojaških kamionov odpeljalo severne borce naprej na Avalo, kjer so položili lovorov venec s krasnim svilenim trobojnim trakom na grob neznanega vojaka in kjer je predsednik ZMB Guštin izpregovoril nekaj priložitostnih besed. Nadaljevali so vožnjo na Oplenac, kjer je pozdravil dole borce upravniki zadužbine. Na grobu velikega kralja je imel svečani nagovor predsednik LKB polkovnik v p. Andrejka, vdel borci pa so po končanem nagovoru poklekili za eno minuto, nato pa s solzami v očeh zapustili to sveto mesto. Vsa svečanost in zadužbina sama je napravila na vse najgloblji vtis in ostane to romanje vsem v trajnem spominu.

Po obedu v hotelu zadužbine so si borci ogledali ogromne kleti na kraljevem posestvu, nato pa odpotovali nazaj v Beograd, kjer so si drugi dan ogledali mesto in njegove znamenitosti, v soboto popoldne pa odšli na izlet v Zemun ter si tam ogledali kleti, v katerih se pripravljali znameniti »Fruskojorski bisere«. Z nočnim brzovlakom je večina izletnikov zapustila prestolnico, ki je na vse borce napravila najlepši vtis.

nico, ki je na vse borce napravila najlepši vtis.

Ljubljana ima 6700 hiš

Z 22.000 stanovanji

Še nekaj zanimivosti iz uradnih statističnih podatkov o Ljubljani v l. 1939.

Objavili smo že nekaj zanimivosti iz pravkar izšelga »Statističnega letopisa mesta Ljubljane« za preteklo leto. Kakor vsaka skrbno in smotno sestavljena statistika, nudi tudi ta knjiga celo vrsto nazornih slik o življenju in delu. Naj k podatkom, ki smo jih prinesli že v prvem članku, dodamo danes še nekaj nadaljnjih.

Ljubljansko vreme

Ljubljana slovi po svoji megli. Lansko leto je bilo v tem pogledu med najugodnejšimi, kajti statistika beleži, da je letala megla samo 93 dni. Po svetovni vojni ni bilo nobenega leta z manj megle. Najslabše v tem oziru je bilo leto 1926, ki je izkazalo kar 178, torej skoro polovico dni z meglo. Deževnih dni je bilo lani 137, dni s snegom pa 16, tako da smo imeli v Ljubljani 153 dni s padavinami. Večjih neviht beleži statistika 33.

Povprečna temperatura je znašala lani 9,7 stopinj. Najvišja je bila 36,6 stopinj in to 22. avgusta, najnižja pa 19,4 stopinje pod ničlo, dne 29. decembra. Po svetovni vojni so zabeležili najvišjo temperaturo v Ljubljani dne 28. junija 1935, ko je znašala 38 stopinj, najnižjo pa dne 3. februarja 1929, ko je znašala 25,6 stopinj pod ničlo.

Gradbena delavnost

Preteklo leto je bilo v Ljubljani dograjenih 173 hiš s 602 stanovanji, kar predstavlja tako po številu hiš, kakor po številu stanovanj največji prirastek v dobi po svetovni vojni. Predlanski let je prirastlo le 105 hiš s 394 stanovanji. Iz statistike je jasno razviden tudi neugodni vpliv gospodarske krize. Leta 1930 je bilo zgrajenih 125 hiš s 367 stanovanji, leta 1931. se 155 hiš s 496 stanovanji, leta 1933. pa samo 72 hiš s 274 stanovanji, leta 1934. 52 hiš s 163 in leta 1935. 71 hiš s 192 stanovanji. Za gradnjo novih posli niti je bilo lani izdanih 63 milijonov dinarjev, od česar odpade 14 milijonov na mestno občino. Tudi v hiše investirani znesek je najvišji v vseh povojnih letih z edino izjemo leta 1931. ki izkazuje za 67,5 milijona dinarjev investicij. Ta visoka vsota gre očitno na račun nebotičniškega bloka, ki je bil takrat dograjen. Mestna občina pa je več ko lani investirala leta 1929, ko izkazuje statistika 24,5 milijona dinarjev gradnji na mestni račun.

Med lani dograjenimi poslopji imajo 3 po štiri nadstropja, 11 po tri, 14 po dve, točno 100 po eno nadstropje. 45 hiš je bilo pritličnih. Več ko štiri nadstropja nima nobena lani dograjena hiša. Od 602 stanovanj, ki so bila lani na novo pridobljena, jih ima kopalnico 361, torej malo več ko polovica. 7 stanovanj je samskih, 263 z eno, 275 z dvema, 43 s tremi, 14 pa s štirimi ali več sobami. Vidi se, da se slej ko prej največ zida enosobna in dvosobna stanovanja.

Vseh hiš v Ljubljani je bilo lanskega leta 6665 s skupaj 21.583 stanovanji. Več ko polovica hiš, namreč 3781, je pritličnih. 2122 je enonadstropnih, višjih pa niti ne tisoč. Prav tako je enosobnih stanovanj

več ko tretjina, namreč 7706, dvosobnih pa 6970, torej tudi skoraj tretjina. Ako pristejemo k temu še 1562 samskih stanovanj, nam že ta slika kaže, da pripada ogromna večina ljubljanskega prebivalstva nepremičnim slojem. Kopalnic je 4687, tako da odpade ena kopalnica povprečno na pet stanovanj.

Ceste in ulice

Na ljubljanskem mestnem ozemlju je 928 cest in ulic, ki so skupaj dolge 403 km. Kdor bi jih prehodil vse drugo za drugo, bi naredil pot, ki bi ga iz Ljubljane pripeljala že tja blizu Beograda. Površina tlakovanih cest je konec lanskega leta znašala nekaj nad 18 ha.

Mestni kanali so dolgi 79 km; lani je bilo zraženih na novo kanalov v dolžini 2,4 km.

Promet na železniških prelazih

Izredno zanimivi in tudi važni so podatki Statističnega letopisa o prometnem štetju na raznih točkah Ljubljane. Danes se hočemo omejiti samo na štetje pri železniških prelazih. Največji je promet čez prelaza na Tyrševi in Gosposvetski cesti. Na Tyrševi cesti je v času od 6. zjutraj do 20. zvečer promet zaprt vsak dan približno po 2 in pol ure zaradi spušenih železniških zatvornic. V tem času gre čez prelaz spomladi, poleti in jeseni po 8 do 9000 kolesarjev in ravno toliko pešcev, pozimi pa le nekaj nad 6000 kolesarjev, a zato 12.000 pešcev, skupno torej na dan okrog 18 tisoč oseb. Raznih vozil gre čez prelaz na dan povprečno 1700 s skupno težo 4146 ton ali 414 vagonov.

Približno enako močen bo promet na prelazu na Gosposvetski cesti. V času od 6. zjutraj do 20. zvečer so železniške zapor-

nice spuščene povprečno eno uro 15 minut. Spomladi, poleti in jeseni pasira prelaz na dan 6 do 7000 kolesarjev ter povprečno 17.500 pešcev. Poleg tega se 266 tramvajskih vozov, in 2674 raznih vozil s težo 5220 ton ali 522 vagonov. Ta prelaz je torej po prometu najbolj obtežen od vseh. Ljudi gre ali se pelje čez njega okrog 30.000 na dan.

Vsi ostali železniški prelazi izkazujejo mnogo manjši promet. Prelaz na Dolenjski cesti, kjer so zapornice spuščene povprečno eno uro na dan, pasira dnevno 3200 pešcev in 2333 kolesarjev, vozil raznih vrst pa 513 s težo 1170 ton. Za prelaz na Poljanski cesti, kjer so zapornice spuščene le dobre pol ure na dan, statistika ne naveda osebnega in kolesarskega prometa. Pač pa ga pasira vsak dan povprečno 260 vozil s težo 520 ton. Večji je promet čez prelaz na Zaloški cesti, kjer so zapornice spuščene tudi samo po pol ure na dan. Tam pasira dnevno povprečno 6400 pešcev, 2180 kolesarjev in 576 raznih vozil s težo 1263 ton.

Sinji sport

v črnem revirju

Trboveljski aeroklub Naša krila je nedavno priredil v Sokolskem domu razstavo, ki je po svoji prav dobri organizaciji in obširnem razstavljenem materialu z vseh področij letalstva uspela preko vsega pričakovanja. Naša mladina, ki se izredno zanima za letalski sport, je v toku onega leta pokazala presenetljiv napredek v resnem jadralnem delu, kar je pričalo lepo število razstavljenih letalskih modelov od lahkega in občutljivega jadralnega letala do težkega bombnika.

Med drugimi je vzbujal posebno pozornost tetrči velikega jadralnega letala »Vrabe« A.C., ki ga naši letalci gradijo s vnuerno ter je bilo razstavljeno dosedaj že izgotovljeno smetno krilo, višinsko krmilo in rebra za krilo. Do jeseni bo delo dokončano in bo prvo trboveljsko jadralno letalo, delo trboveljskih jadralcev, zaplavalo pod sinjim nebom. Poleg raznih lepih modelov, ki smo jih našli našteli nad trideset, je razstavo popolno izredno mnogo strokovne literature iz raznih držav, v kateri je obsežna vsa letalska in vojaška disciplina. Na častnem mestu pred sliko Nj. Vel. Kralja Petra II. je bil izločen model jugoslovenskega bombnika, Almanah jugoslovenskega letalstva in lepe plakete kot nagrade najboljšim tekmovalcem. Razstavo je izpopolnjevalo mnogo zanimivih slik raznih letalskih modelov in letalskih posmetkov s sedanjih bojišč. Razstavljali niso pozabili na najnovejšo letalsko stroko — padalce in njihovo bojno metodo. Trboveljska mladina, ki je pridno obiskovala razstavo, se je zanimala za vse posameznosti in naši jadralci so morali še in še razlagati posebnosti tega in onega modela.

Obisk je bil zelo zadovoljiv. V dveh dneh je bilo preko tisoč posetnikov. Klubu so v tem času pristopili številni novi člani, blagajna pa se je obogatila s preko 700 dinarjev prostovoljnih prispevkov. Tekma jadralnih letal se radi deževnega vremena ni vršila in se bo izvedla kasneje. Za razstavo so se zanimali tudi rudniški krogi ter se društvo nadeja v bodoče tudi trdnije denarne podpore od Trboveljske premogokopne družbe. Tudi druge trboveljske organizacije so obljubile jadralcem denarno pomoč. Ob kraju razstave so bile razdeljene nagrade za najboljši model po obliki in izdelavi: I. Cerinšku Zlatko, II. Pokornu Francu, III. Cerinšku Milana. Granda je prejel denarno nagrado.

Prošli teden je prišel tečaj o gradnji jadralnih modelov za mladino, ki se vrši pri Podvavski pod vodstvom Pokornia in Železnika. Mladi fantje so z vso vnuerno pri delu in že dovršujejo posamezne dele svojih modelov. Vse material in stroške za modeliranje je prevzel aeroklub. V kratkem odide na Bloke nekoliko trboveljskih jadralcev, ki se bodo tam izkazali v jadralnem letenju. Jeseni bo potem razpisa že prva velika tekma z našim Vrabeom v Litiji. Priprave so že v teku. Trboveljska jadralna organizacija se bo razširila tudi v Zagorje in Hrastnik ter bo z litijsko jadralno skupino osnovala široko zasavsko enoto, kar bo v mnogem olajšalo društveno delo in mu osiguralo širši razmah. Vsekakor je treba priznati, da je jadralno delo, ki se zdaj širi preko vsega Zasavja, našlo v trboveljskih pionirjih najboljšo propagatorje.

Ob prvi obletnici trboveljskega kluba je našim mladim jadralcem želeli še lepših napredkov in razširjenja njihovih vrst. Materialna pomoč vseh čimštejev na naj uresničiti želje nas vseh, da iz industrijskih revirjev uvrstimo med jugoslovenski letalski kader čim več mladih sposobnih pilotov! S tem bomo znatno pripomogli k moči naše narodne obrambe, ki se mora ojačiti zlasti v letalskih silah.

Po pogosti nesečnosti morejo žene s dnevnim redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Josefovca« grenke vode, zavžite na tešče s lahko doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefovca« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobliva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Povski zbor »Edinost« v Radomirju, ki danes praznuje desetletnico zasedanja

"JUTROVA" POSVETOVALNICA

Davčna

M. A. L. — Zvedeli ste, da Vam name-rava davčni odbor zvišati od davčne uprave predlagano davčno osnovo (čisti dohodek Vašega obrata) od 4500 din na 8000 din. To zvišanje po Vašem mnenju nikakor ne usi. In dejanskemu stanju. Kdaj in kam naj se priključite? — Ker bodo davčni odbori v kratkem zasedali ali pa deloma že opravljali svoj posel in Vaš primer prav gotovo ne bo osamljen, smatramo za potrebno, da se prav s tem vprašanjem bavimo nekoliko podrobneje. Davčna novela iz meseca decembra 1939 v tem pogledu zakona o neposrednih davkih bistveno ni spremenila. Zvišanje davčne osnove bo nam davčni odbor, uvažujoč vse odločilne činjenice, v sejem zapisniku utemeljiti. Če mislite, da zvišanje davčne osnove nikakor ni upravičeno, vložite potom davčne uprave na reklamacijski odbor pri dravski finančni direkciji v Ljubljani s 30 dni takratno pritožbo! Rok za vložitev pritožbe znaša 30 dni. Prekorajti ste sme za največ 15 dni, vendar morate to prekoračitev opravičiti s posebno tehtnimi razlogi, katerih veljavnost ocenit dokončno davčna uprava odnosno reklamacijski odbor, ki mu davčna uprava Vašo pritožbo predloži, v nadaljnji postopek odnosno odločitev. V vsem času, odkar boste prejeli plačilni nalog, do dne, ko vložite pritožbo, imate pravico, pregledovati in prepisovati vse spise, ki so v zvezi z davčno osnovo Vašega obrata, ako ste za to plačali takso po zakonu o takсах. Pri tej priliki lahko tudi zveste za izjave prič, mnenja izvedencev in obvestila zaupnih oseb, ki se jih davčne uprave v dvoljnih primerih v smislu zakonskih odredb smejo posluževati. Vendar pa Vam davčna uprava ne sme dovoliti, da bi zvedeli za njih imena. Vpogled v priredbene spise je zabranjen samo takrat, kadar gre za javne razloge in čuvanje tajnosti. Odmerni spisi se smejo dajati na vpogled samo vprico davčnega uradnika, ki jamči, da ostane vse zbrano gradivo nepoškodovano in da se od njega nič ne izgubi. Pridobinski referent je odgovoren za način svojega postopanja disciplinsko po okolnostih tudi materialno.

A. C. — Za povoljni odgovor na Vaše vprašanje se moramo še informirati, ker so mnenja vprav zaradi davčne osnove, ki je odločilna za protokolacijo trdke, zelo deljena. Točen odgovor prejmete prihodnje. L. P. O. — Za novo hišo, ki uživa desetletno davčno olajšavo, morate plačati za tekoče leto 356 din zgradarine, medtem ko ste ugotovili, da je Vašemu sosedu, ki ima v svoji hiši več stanovanjskih prostorov kakor Vi, predpisano iz istega razloga samo 226 din. Kako napraviti pritožbo? — Vprašanje ste nam podali v preveč tesnem okviru. Ali bivate v svoji hiši sami s svojo družino in prav tako Vaš sosed? Ali sta obe hiši oddani in najem? Koliko pomožnih stanovanjskih prostorov ima Vaša, koliko sosedova hiša? Razčiščenje vseh teh in še drugih vprašanj je za pravilno pojasnilo neogibno potrebno. Prav nič zanesljivega Vam za zdaj ne moremo svetovati. Tem manj, ker je 12% zgradarina od kosmatih napovedanih dohodkov po odbitku 30% nih vzdrževalnih stroškov pravilno izračunana. Pritožba bo zavrnjena, ker davčna uprava ni imela razloga, da bi pri odmeri zgradarine ne upoštevala od Vas samih priznane davčne osnove, ki se ji je zdelo po našem mnenju sprejemljiva. Zakaj ne plača Vaš sosed od svoje hiše, ki mu po Vaši trditvi do naša mnogo več od Vaše, manjšo zgradarino, pa po nezadostnih podatkih, ki ste nam jih bili dali na razpolago, niti približno ne moremo presoditi. Če se nameravate v svoji pritožbi sklicevati na sosedov primer, začne s tem se ne boste uspešili, ker je davčna uprava — kakor omenjeno — vzela za davčno osnovo od Vas samih napovedani donos. Oglasite se ponovno s točnejšimi podatki ali pa se brez odloga informirajte pri davčni upravi!

Pravna

P. F. T. Ste gorski kmet z več orali zemlje, pa imate s sosedom spor zaradi meje. Ali ste dolžni priznati mejo, ki jo je med vama določil civilni geometer, katerega je naročil sosed, ali mejo, ki bi jo določil državni geometer. Ali ste dolžni plačati stroške državnega geometra, če tudi ga niste naročili. — Če smatrate, da civilni geometer ni potegnil meje pravilno, je seveda niste dolžni priznati. Niti niste dolžni plačati njegovih stroškov, ker mu jih mora plačati le tisti, ki mu je delo naročil. Tudi niste dolžni pristopovati do ločitvi meji, ki jih bo izvrševal državni geometer. Tudi njegove stroške mora poravnati le tisti, ki ga je naročil. Ako menite, da meje niso pravilno potegnene in če sosed zahtuje svojo lastnino preko Vaših mej na Vašo škodo, morate sosedu pozvati, da Vam prizna zemljiško stanje tako, kakor zahtevate. Če bi kljub temu vztrajal pri svojem stališču, ga boste morali tožiti na priznanje pravega zemljiškega stanja med vašima parcelama in če si lasti del Vašega zemljiška, zahtevati izjavo, da lastnino opušča. Če ste tisti kose res posedovali javno, mirno, nemoteno in ne na prošnjo skupno z Vašimi predniki že več ko 40 let, ste ga po zakonu priposestovali. Sosed bi moral v pravi dokazati nepošteno posest na Vaši strani, da bi mu mogla uspeti obramba na Vašo tožbo. Po zakonu je nepošten posestnik tisti, ki poseduje stvar kljub temu, da more vedeti, da ni njegova.

U. A. Devinska. Podjetje ima razne stroje postavljene v odprti veliki baraki tako, da povzročajo peklenski šum in motijo nešteto stanovalcev sosednih hiš. Kako bi mogli to preprečiti. — Odgovor na podobno vprašanje smo dali že vpraševalcu pod G. St. VII v št. 156 nedeljskega »Jutra« z dne 7. julija 1940. Oglejte si tamkajšnji odgovor. Tudi v Vašem primeru bo potrebno napraviti prijavo na dotično obrtno oblastvo, ki je izdalo podjetju dovoljenje za obratovanje. Prijavo naj podpiše več sosedov, da bo tako dokazana večja potreba po pomoči.

P. L. Celje. Z zakupnikom Vašega zemljiška imate pogodbo, po kateri Vam mora plačati zakupnino na določen dan. Ker plačila ni bilo, vprašujete, kakšne posledice ga morejo zadeti. — Ker zakupnik ni izpolnil med Vama sklenjene pogodbe na pogojni način, smete od njega zahtevati s tožbo izpolnitev pogodbe in plačilo odškodnine ali pa izjaviti, da odstopate od sklenjene pogodbe po preteku določenega

roka, ki mu ga morate za izpolnitev določiti. Ako je bilo že v pogodbi dogovorjeno, da se pogodba razveljavi, če ni plačila na določen dan, je pogodba zaradi neplačila razveljavljena in je niste dolžni izpolnjevati.

I. G. K. Ali ste primorani lmeti delavca v Vašem obrtnem podjetju zavarovanega pri bolniški blagajni, kljub njegovi protin volji. — Delavčeva — uslužbenčeva protina volja glede zavarovanja pri OUZD Vas ne oprosta dolžnosti, prijaviti uslužbenca v zavarovanje. Po zakonu o zavarovanju delavcev so za zavarovanje obvezne vse osebe, ki dajejo v območju kraljevine stalno ali začasno in na podstavi kakršne koli delovnega razmerja v našem svojo telesno ali duševno moč, ne glede na njih spol, starost in državljanstvo. Kakšen odstotek prispevkov za zavarovanje smete odtegniti od uslužbenčevih prejemkov, Vam bo pojasnil Okrožni urad nato, ko bo določil uslužbenču mezdni razred.

»Rudi.« Starši Vaše žene imajo vlogo pri zaščitenem denarnem zavodu. Zavod nakazuje le delne zneske in ne izplačuje nikakih obrestí. Ali je to zakonito. — Pri dotičnem zaščitenem zavodu so Vam dolžni razložiti obseg oblastvene dovoljene zaščite glede svojega zavoda. Zavodu je bil od oblasti odobren odplačilni načrt za vloge kakor tudi obrestna mera za stare in nove vloge in je zavod dolžan prispevati k vlogam letno natekle obrestí, če se jih niso vlagatelji morda odrekli.

Jos. Zalna. Ali morete z učinkom »preklicati« ženo, ker kljub Vaši prepovedi za sebe in za otroke nakupuje življenjske potrebščine na Vaš račun. — Zakonski mož je dolžan plačevati nabave življenjskih potrebščin, ki jih izvrši njegova žena le takrat, kadar so bile potrebščine nabavljene res kot potrebščine za preživljanje v njihovem skupnem gospodinjstvu za preskrbo zakoncem in njihovih neprekrljivih otrok. Če sta zakonca živila dejansko ločeno in je bilo dobaviteljem to znano, ne morejo zahtevati plačila za nakupe, ki jih je izvršila žena brez dovoljenja na možev račun. Tudi v primeru, da živita zakonca v skupnem gospodinjstvu, more mož sam skrbeti za nabavo življenjskih potrebščin in prepovedati ženi nakupovanje. Takšna prepoved je za učinkovita le, če je mož izjavil tak »preklic« žene pri dobaviteljih in jim pojasnil, da sam skrbi za nakupe in da plačuje le tisto blago, ki ga sam naroča. Če bi trgovci kljub temu izročali ženi stvari, ne bodo mogli prisliti moža ni plačilu kupnine, temveč le ženo, ker ni smela izvrševati nakupov v imenu svojega moža in za njegov račun.

»Stajerska.« Že več let ste kot mali trgovci nakupovali kose, srpe in drugo kmečko ročno orodje pri veletrgovcu. Letos Vam je zaračunali skoraj 50% višjo ceno kakor lani. Ali je bil upravičen. — Ker ste dotično nabavo izvršili pri veletrgovcu po 20. juniju 1940, ga zadenejo že določila odločbe kraljevske banske uprave z dne 13. junija 1940. Službeni list št. 50 z dne 22. junija 1940, s katero so bile oblastveno določene cene za kose, srpe in podobno orodje, tako za trgovsko proizvodnjo kakor tudi za trgovino na debelo. Svetujemo Vam, da si nabavite dotično število Službenega lista, iz katere boste mogli razbrati, katerim predmetom so bile takrat določene cene kakor tudi, s kakšno kaznijo so kaznivi veletrgovci, ki bi zahtevali višji, kakor pa določene cene. Prekrški so kaznivi pri mali prodaji z zaporom do 30 dni in 5000 din denarni kazni, pri velikih prodajah pa z zaporom do 6 mesecev in v denarju do 50.000 din. Odločba je bila izdana na podstavi uredbe o kontroli cen z dne 5. februarja 1940, Službeni list št. 68, kos 15, in v zvezi z uredbo o pobjanju draginje in brezvestne špekulacije. Če je veletrgovec zakrivil prekršek, ga takoj prijavite pristojnemu oblastvu, saj s tem varujete svojo korist in tudi korist malih odjemalcev.

Zdravniška

Ljubljana: Verjetno je, da se je perilo samo zakasnilo vsled dotične operacije. Ni pa popolnoma mogoče izključiti možnosti, da niste ponovno zanosili.

I. B. S. Ker je izpuščaj simetrično razsut po telesu je možno, da gre za izpuščaj živčne prirode. Dasi zatrujete, da so prebavni organi zdravi, bi bilo po mojem mnenju vendar treba preiskati žlezočni sok. Obrnite se tozadevno na kakega specialista za kožne bolezni v vašem mestu.

Rožna dolina: Po opisu sodeč ne spada izpuščaj v vrsto tkiv. koprivnice. Preje bi mislil, da je posledica prebavnih motenj, ali pa celo, da je nastal vsled dotika z nekimi rastlinami. Znanost na n. pr. posebno primule, da povzročajo razne vrste izpuščajev. Opazujte in pišite ponovno!

B. Galenit — Mežliška dolina: Opisana bula je lahko nekaj povsem nenevarnega, lahko pa je tudi znak vnetja območja. Svetujem zdravniški pregled. Omenjeno treščico si pustite na vsak način odstraniti. Obstoji nevarnost gnojenja, pa tudi tetanus.

Z. F. Maribor: Glavobol je smatrati samo za znak bolezni, ne pa kot bolezen samo. Vzrok glavobola je lahko vnetje možganske mreže, novotvorbe možgan, vnetje živcev, vnetje obnosnih votlin, poapneje žil itd. V katero kategorijo naj razporedim vaš glavobol, se zaradi pomanjkljivih znakov ne morem odločiti. Zdi se mi, da gre verjetno za poapneje žil. Potrebno bo izmeriti krvni pritisk, odnosno še druge preiskave. Pojdite ob priliki k zdravniku, da vas preišče.

C. N. Ljubljana: Ne verjamem, da bi bila mladostna nerodnost kriva, današnji nevednosti. Sploh je vaše razburjenje popolnoma odveč. Dotična literatura gotovo strelja preko cilja. Svetujem, da se obrnete na zdravnika, v katerega imate zaupanje in mislim, da bo stvar kmalu urejena.

Kmetiška

Borovničev kompot

M. S. Dr. Borovničev so letos zelo obrodile zato jih skušate izkoristiti na razne načine. Želite vedeti, kako se ohranijo za kompot in marmelado. Borovničev kompot pripravite takole: Jagode najprej operite, naker jih stresite na sito, da se voda ocedi. Nato naložite v kozarec po eno vrsto borovnic in nanj potrosite sladkorja. Na 1 kg jagod se da 35 dkg sladkorja. Ko je kozarec poln, ga nekoliko potresite, da se borovnice dobro

vležejo. Sedaj postavite vazo v mlačno vodo, da se steklo polagoma ogreje in jagode se bolje sesedejo. Dopolnite posodo do vrha in pokrijte ter kuhajte 10 minut pri 78° C v isti posodi v vodi. Shranite na hladnem mestu.

Borovničeva marmelada

Dobro prebrane in oprane borovnice se kuhajo v boljši ne okrušeni posodi toliko časa, da se zgostijo. Nato se primeša po 30 dkg sladkorja na 1 kg borovnic. Kozarec se napolni in pusti ohladiti, nakar se preveže in shrani kakor ostale marmelade.

Slive odpadajo

A. Z. Vir. Pišete, da je odpadlo veliko sliv. Radi bi vedeli, kaj je vzrok, da sadje odpada?

Odpadanje sliv povzročajo razni sadni škodljivci, lahko pa tudi rastlinske bolezni in neprikladno vreme. N. pr. v juniju se pojavita kar dva škodljivca, ki napravita precejšnjo škodo na slivah. Neke vrste osa izgrize mehke koščice, sad ovene in pade na tla. V tem primeru so plodovi, kakor naluknjani. Drugi škodljivci se imenuje bakreno rumeni rilekhar. Tudi ta zajedalec nastopa v mesecu juniju in pregrize pecle na slivah. Napadeno sadje se suši in popada na tla. Omejiti, odnosno uničevati škodljivce moremo predvsem s pobiranjem plodov na tleh. Pobirati jih je treba kar sproti, sicer se ličinke zabubijo. Pobrano sadje je zažgati ali dobro popariti.

Kunci

St. Z. Lj.: Glede vašega vprašanja radi kuncem vam svetujemo, da greste osebno v društvo »Rejec malih živali«, kjer vam bodo z veseljem dali nasvete glede rejne, nege, hranjenja in higijene kuncem. Mogoče imate kakšno sorto, ki je posebno podvržena boleznim in zahteva veliko pozornosti in pa tudi znanja. Z osebnimi stiki s praktiki boste imeli v reji največ uspeha. Krmiljenje s krompirjevimi lupki pa vam pravi posebno oprejševanje, ker so morda ravno ti vzrok neuspešnosti.

ŠAH

Danes ima svoj ustanovni občni zbor v Beogradu Srpski šahovski savez. Predpriprave za ustanovitev tega novega saveza po vzoru Hrvatskega š. saveza in Slovenske š. zveze je vodil Beogradski š. k. Listi napovedujejo, da bodo sedaj vsi trije narodni savezi pristopili skupno k reševanju vprašanja osrednjega državnega saveza.

Ruski prvak Botvinnik in mojster Ragozin sta odigrala match, ki naj bi bil dal Ragozinu v primeru zmage ali neodločenega izida naslov »grosmejstra«. Toda Botvinnik je zmagal z izredno sigurnostjo. Dobil je pet partij, remiziral pa ostalih sedem. Ragozinu ni uspelo dobiti nobene partije.

V Kijevu se je vršil turnir, ki je določil 6 udeležencev za turnir za prvenstvo Sovjetske Rusije. Prvič so se tega predturnirja udeležili tudi zastopniki ruskega dela Poljske. Znani mladi poljski mojster Gerstfeld iz Lvova je celo zasedel z 10½ točkami iz 16 prvo mesto, skupno s Stolbergom iz Rostova. Slede III. Bondarevskij (Rostov) 10, IV. — VI. Dubinin (Gorki), Konstantinopoljski (Kijev) in Rudakovski (Voronež) z 9½. Altorceev je sicer tudi dosegel 9½ točk, ima pa slabši uspeh do zmagovalcev in zato ne pride v finale. Osmo mesto je zasedel Kasparjan iz Erišana z 9. Dalje sledi Zuhovicki (Odesa) 8½, Kajevev (Cejljbansk) 8, Harin (Kijev) 7, Goldberg 6½, Cehover, Rauzer (vsi Leningrad) 6, Grječkin (Saratov) 6, H. Friedman (Lvov) 5½, Pogrebelski (Kijev) 4½.

V Berlinu se je vršil v drugi polovici junija mojstrski turnir v spominu nedavno umrlemu berlinskemu mojstru Schlagueu. Na turnirju sta poleg berlinskih mojstrov igrala tudi Bogoljubov, ki živi sedaj v Krakovu, in Heinicke iz Hamburga. Zmagal je sigurno Bogoljubov, ki je oddal samo tri remije in dosegel 7½ točk iz 9 možnih. Drugo mesto je zasedel Richter s 6. Slede Heinicke in Reilstab 5½, Grammatikoff in Lehmann 4, Kuerth in Palme (novi berlinski prvaki) s 3½, Nowarra 3, Halosar 2½.

Na podlagi rezultata sta dobila Richter in Heinicke pravico, da se udeležita turnirja za prvenstvo Nemčije, ki se bo kljub vojni vršil od 4. do 18. avgusta v Oeynhausenu ter bo imel 16 udeležencev. Kot nadaljnji udeleženci za Oeynhauseno so določeni Ahues, Gilg, Keller (Dresden), Kieninger, Kohler, Lachmann, Lokvenc, Reilstab, Rödl in P. Schmidt, ki je bil repatriiran iz Estonske. Nekaj prostorov bo ostalih za Oeynhauseno še prostih, ker po oficelnem poročilu nemške zveze še upa, da se bodo do avgusta mogli vrniti v Nemčijo člani nemške olimpijske reprezentance, ki se še od lani mude v Buenos Airesu.

Iz turnirja v Berlinu je naslednja partija.

Grünfeldova indijska obramba

Beli: Kuerth Črni: Bogoljubov

1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 g7—g6
3. Sb1—c3 d7—d5
4. Sg1—f3 f8—g7
5. d4—b3 c7—c6
6. e2—e3 o—o
7. c4 : d5

Ta zamenjava je pač nepotrebna. Črni itak še nekaj časa ne more menjati na c4, ker bi si preveč oslabil središče. 7. c6 : d5
Na Sd5: je 8. Lc4 lahko neprijetno. 8. Lf1—d3 Sg8—c6
9. o—o Dd8—d8
10. Lc1—d2

Brez pomena bi bilo 10. Sb5, Db8, pa nato a6. Poziciji sta sedaj popolnoma enaki in zaradi zaprtega središča bi bilo pričakovati, da bi partija končala remis.

11. a7—a6

Začetek napačne kombinacije.

11. Sf6—e4

12. Ld2—e1

Seveda ne 12. Sb6, Sd2; 13. Sd2; Sa5.

12. b7—b5

13. Sa4—b6?

Beli dosledno nadaljuje s svojimi napačnim načrtom. Po 13. Sc3 bi imel beli še vedno enako pozicijo.

13. Sc6 : d4!
Z lepo, čeravno ne preteško kombinacijo ovreže črni igro belega. Mimogrede žrtvuje črni s potezo v partiji kvaliteto.

14. Db3 : d5 Sd4 : f3+
15. g2 : f3 Dd6 : b6!

16. Dd5 : a8

Nekoliko bolje bi bilo Dc4: Seveda je tudi potem bel že izgubljen.

16. Se4—c5!
V tem je pointa igre črnega. Napaden je lovec d3, pa obenem grozi f7. Ni pa šlo takoj Lb7, zaradi 17. La5! itd.

17. Da8—d5 Tf8—d8

18. Le1—a5 Td8 : d5

19. La5 : b6 Sc5 : d3

Črni ima dve figuri za trdnjavo, pa še boljšo pozicijo. Borba je s tem seveda odločena.

20. Tf1—d1 Lc8—h3

21. f3—f4 Lg7 : b2

22. Ta1—b1 Lb2—f6

23. e3—e4 Td5—d7

24. Tb1—b3 Sd3 : f4

25. Td1 : d7 Lh3 : d7

26. Lb6—c7 e7—e5

27. Tb3—a3 Ld7—c8

28. Kc1—f1 Lf6—e7

29. Ta3—b3 Lc8—e6

beli se vda.
Na 30. Tb2 sledi Lc4+, 31. Kc1. Sd3. Bell nima nobene protigre in izgubi najbrž vsaj še enega kmeta.

Vasja Piro

RADIO

Nedelja, 14. julija

Ljubljana, 8. Jutnji pozdrav. 8.15: Ruski sekstet. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 9.45: Verski govor (dr. Ignacij Lenček). 10: Kornevski zvonovi, opereta (plošče). — 11: Šrmet »Škrjanček«, vmes plošče. — 12.30: Objave. — 13: Napovedi — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 16.30: Pol ure za dijake. — 17: Kmet. ura: Nekaj o presnem maslu (ing. Erpič Jože). — 17.30: Tamburaški orkester (A. Karmelj), vmes harmonika solo (A. Stanko). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Slovanska zvest naših muslimanov (dr. Jorjo Tadić — Bgd.). — 19.40: Objave. — 20: Skladbe Igorja Stravinskega (plošče). — 20.30: Koncert slovenske pesni. Sodelujejo: gđ. Poldka Zupanova, gđ. Stritar Bogdana, gg. Andrej Jarc, Roman Petrovič, radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za veselje in za ples (plošče).

Beograd 19.40: Narodne pesmi. 20.40: Vesela muzika. — 22.15: Ples — Zagreb 17.30: Pester spored. — 19.30: Prenos Puciničeve opere »Tosca« iz Turina. — Sofija 19: Bolgarska glasba. — 20: Koncertni večer. — 21.10: Lahka godba in ples. — Praga 19.20: Narodna glasbena pravljica »Princesa Hijačinta«. — 21.20: Pester glasbeni spored. — Berlin 19.15: Koncert operne glasbe. — 21.30: Vesela muzika. — 23: Nočni koncert. — Rim 17.15: Vokalni in instrumentalni koncert. 20.30: Prenos Puciničeve opere »Tosca«. — 23: Simfonična glasba.

Ponedeljek, 15. julija

Ljubljana 7.00: Jutnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Za bujso voljo (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Srbski polki v ruski vojski (dr. Aleksandar Solovjev). 19.40: Objave. — 20.10: Stari štajerski gradovi (prof. Leo Pettau). — 20.30: Koncert. Sodeluje g. Filip Bernard (flavta) in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Vsakemu nekaj (plošče).

Beograd 19.40: Havajski kvartet. 20.10: Ruske pesmi. — 20.40: Spevoigra. — 22: Šlagerji in pesmi. — Zagreb 17.40: Pesmi in klavirske skladbe. — 20: Viola in cembalo. — 20.30: Pester glasbeni spored. — Sofija 19: Koncert solistov. — 19.40: Mali orkester. — 20: Iperni večer. — 22: Bolgarske narodne. — Praga 19: Koncert orkestra. — 19.30: Zvočna igra. — 21.30:

Orkester in solisti. — 21.40: Plošče. — 21.55: Češka glasba. — Berlin 19.15: Orkestralni koncert. — 22: Komorne skladbe. — 23.10: Nočna oddaja. — Rim 17.45: Koncert solistov. — 21.15: Operetne melodije. — 22: Klavirski koncert. — 22.10: Mali orkester.

V tihem zavotju Sv. Jakova-Šiljevice

Tudi razvijeno oko ne bi moglo takoj objeti vseh krasot in posebnosti, ki jih nudi široki zaliv pri Sv. Jakovu na našem gornjem Jadranu. Zeleni bregovi obale padajo strmo proti morju, kjer stoji ob cesti samotne vile in ribiške kočice. Visoke tunjere pričajo, da je ribiško življenje v tihem zalivu zelo razvito.

Kultura še ni obilnila tega kraja pod zelenimi gajli. Ribiči žive preprosto, skromno življenje in pod vsak večer se po stari navadi odpravljajo na lov. Po vsem zalivu se blešče žarke luči svečaric, zdaj in zdaj se oglašajo pesem ribiča, ki čaka z ostni na plen. Morje je čisto kakor kristal in mirno, ker ga le redko razgibljuje vetrovi med Krkom in Sv. Markom. Kdor želi prebiti mirne dni v najožji sosesčini morja in ribiškega življenja, se bo ustavil pri Sv. Jakovu. Dvakrat na dan pristaja parnik, ki plove od Sušaka proti Crkvenici in dvakrat dnevno odvaja potnike, ribe in zelenjavo od Sv. Jakova. — Na eni strani tih, zeleni gajli, njivice med kamnitimi ogradami, ljubke vasice, Šiljevice, Suvrika, Sv. Jakov in stari Klostec z dobrim, domačim vinom, vinogradi, na drugi goli pečine otoka Krka, ki padajo skoraj prepadno v morje. Na severu pa zapira zaliv prepadni Sv. Marko, ki leži v morju kakor prečez lev. Prav ta posebnost zelenih bregov in divjih, golih pečin daje kraju ničnost. V mnogobrojnih dragah in zelenem grmičevju nad sivimi skalami gnezde galebi, ki jih še ni pregnal človek s svojim hrushcem. Ko posije jutnje sonce v zaliv, se v jatah zbljuje na vrvi, brez bojzani pred samotnimi ribiški ladjicami.

Tih zaliv ima še nekaj, česar premnogokrat ob našem Jadranu tako pogrešamo, namreč dobre žite pitne vode. Pri Sv. Jakovu priteka nebroj studencev v morje in žejnemu je vsak čas sveža, mrzla voda dobrodejno krepljiva. Prav posebna naslada je kopanje v kristalno čistem morju, ki se zaradi svojega neokovitega dna nikoli ne skali, in ga nikoli ne prepreže nesnaga, tako pogosta v večjih pristaniščih. Čeprav živ človek ob morju, v taki bližini, da mu ne uide noben šum ob plimi in oseki, ima vendarle vtis, da je tudi v gorskem ozračju. S planin zadaj za Sv. Jakovom, nad Vinodolom, pada svez zrak proti obali, na drugi strani, onstran Krka pa se dvigajo Učka in sosednje gore. Ob jutrnji zori, ko se dotaknejo prvi žarki Učke gore, ko se prične beliti pečine Krka, bi človek skoraj pozabil, da je pri morju. Nehote ima vtis, da doživlja pravo gorsko jutro. Šele ladjice, ki prinašajo nočni plen v pristanišče, in pa jadralice, prihajajoče skozi ozke orelve v zaliv, ga opozore, da je pri morju.

Doslej še malo obiskovano letovišče sprejema od leta v leto več gostov. Podjetni domačini so odprli snažne in gostoljubne penzione, ki se tujcem po svoji dobri hrali, bližnji legi pri morju in miru takoj priključijo. Slovencem je še pravi posebno priljubljen penzion ge. Marije Pilaš, zaradi ustrežljive domačnosti, dobre in tečne hrane, nemalo pa tudi zaradi nizkih cen, ki jih je uvidelava in prizadevna lastnica postavila hrani in stanovanju. Penzion je oddaljen deset korakov od morja, z zelenega vrta pred hišo se odpira pogled po vsem zalivu, na Krkove pečine in ob njema v ozadju Učko. Vsega tega, kar v večjih obmorskikh krajih vzmernirja letoviščarje, pri Sv. Jakovu ni. Vabijo jih naprej gorski in napoi morska priroda, gostoljubnost domačinov in zares vzorna skrb za goste. Ni čuda, da je tih Sv. Jakov v tako kratkem času tako pridobil na glasu, da raste povpraševanje od dneva in dan.

Križanka št. 25

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
15			16		17			18				19		
20			21		22		23		24			25		28
		27		27 a	28						29	30		
31	32			33		34			35	36			37	
	38				39			40		41				
42				43		44	45		46				47	
		48			49	50			51		52			
53	54			55						56			57	
58		59		60					61		62		63	
64						65			66					

Naša ženska stran

Sinček edinček

Povsod ga spoznaš, kjer koli našetiš nani. Njega in njegovo mamico. Naj bo na izrisu med desetimi drugimi otroki, ali v šoli med petdesetimi, ali pozneje, ko si izbira službo, ali ko si išče zakonsko družico. Sinček edinček je produkt vsake dobe in ima vse njene tipične lastnosti.

Če sedeš v Tivoliju na klopi, zabudi tvojo pozornost tale prizor: Pet otrok se mirno igra, pesek nosijo skupaj in delajo po načrtu. Vsa ima svoje opravilo, vsak ima svoje orodje. Seveda je velik živ žav, tudi medsebojne »kritike« ne manjka, ali le vendar opaziti neko medsebojno priznavanje. Pa sede na sosedno klop še ena mamica, dostikrat ne najmlajša, s svojim sinčkom. Fantiček se razveduje in kmalu se pridruži igrački skupini. Že je potegnil prvimu iz rok lončico, a ko vidi, da ima družak bolj pripravnega, vrže prvi predmet proč in se hoče z nedvoumno kretino polastiti druge igrače. Začne se ruvanje in kričanje in ker je skupina v večini, premaga in odpoli vsiljivca. Učitelj prične k materi, ki je seveda ogorčena nad krivico, ki so mu to storili »neotesani otroci«. Ne vzame vsega dozodka tako kakor te, marveč porabi pričko, da pouči svojega otroka: »Pusti jih pri miru! Ti ne spadaš mednje!«

Težki časi nastanejo, ko pride tak fantiček v šolo. Sedaj ni več mamice, ki bi mu dajala vsem prav, sedaj ni več izjem in tragedij razvajenosti in otroška nadutost se pričenja. Neoprestano pritožbe prihajajo, češ da je neposredni sosed njihovega otroka prostaški, umazan, da ga je užalil, da od njega prepiše tdi. Vsako izjavo, ki jo otrok po svoje priroko, mati verjame in se razburja — nad drugimi. Nobene modre presoje, nobene avtokritike!

Prava katastrofa pa je, kadar sinček edinček zboli. In ker je že v navadi pri takih ljudeh da so vsake nezdore krivi druž, tudi sedaj obdolože šolo. Od tam je prinesel bolezen, bodisi, da to je dobil od kakšnega sosedca, ali pa je bilo premalo ali preveč zračno. Nad vso družino leži mračna in zlasti mati je vsa iz sebe. To je povsem razumljivo: njen edinec je, kaj bo če umre njen otrok, ki je njen pomos in njeno upanje. Kaj ji potem še ostane, ko je morda že prepozno, da bi si omislila drugega otroka? Morda ob takih trenutkih vendarle obžaluje, da ni rodila vsaj dveh ali treh otrok. Toda potem bi moral njen edinec deliti njeno ljubezen in druge zemeljske dobrine, pa bi bil prikrajšan.

In vendar bi bilo bolje, če bi bil včasih že v otroških letih prikrajšan, če bi se naučil že kot otrok odrekanja. Morda bi bil nekako celo hvaležen svojim staršem, če prej ne, takrat, ko stoji v življenju, posebno če starši niso v stanju, da bi mu že vnaprej vse postilali z ročicami. Mnogokrat se tak človek čuti nesrečnega, ker se ne znajde v svoji okolici, ki čisto ne prilika človeka z ročavicami, kakor te bi bil vaju vse dotle. Če mu ne gre kot po olini, se čuti zapostavljenega, neredko se zaradi svoje občutljivosti tudi osmeši. Pogosto je prav malo sposoben za življenje, ki se mu prilagodi šele po bridkih razočaranjih.

Za ta razočaranja pa išče zaščitenja neredko v družini, ki si jo ustanovi. To pa ne v pozitivnem smislu, to se pravi, da bi se ji posvečal z ljubeznijo ter bi v njej iskal razumevanja in opore, marveč je takemu človeku družina, največkrat žena, čisto pa tudi otroci, tisto torišče, kjer uveljavlja svoje viličje z gospodovalnostjo, ki jo mora drugod zatajevati. Tak zakon je v svojem jedru ponesrečen, kajti manjka mu temeljne osnove, to je medsebojne spoštovanja obeh zakoncev. Žena bo s takim možem edino tedaj pravilno ravnala, če ga bo soredala: v tem primeru pa lahko zgubi do njega spoštovanje. Če ga pa ne sprejema, tedaj mora pred njegovim omalovaževanjem postati skrušen bitje, ki je v neprestanem strahu, da ne bi kaj napak naredila. Družine takih poglavarjev so večje poglavarje zase.

Seveda je treba poudariti, da se takile ljudje izcimijo tudi iz družin, kjer je več otrok, a je vzgoja napačna. Prav tako je tudi res, da so mnogi otroci edinci dobro vzgojeni. Na splošno pa le velja, da so družine z večjim številom otrok ne samo v interesu naroda kot celote, marveč tudi v interesu socialne skupnosti, prav tako v interesu posameznika, ki se v to skupnost lažje uvršča, če se ji že od otroških let prilagaja. Vedrost v življenju prinašajo le taki otroci, le oni so v stanju pozneje

kot odrasli ljudje osrečevati druge in žrtvovati za skupnost. Zato bi pa morala skupnost poskrbeti za to, da bi bile družine tudi res v takem položaju, da bi brez skrbi doklicale v življenje večje število otrok. Kajti mnogi zakonci se odrečejo temu prav zato, ker jim čut odgovornosti pred lastnimi otroki brani, da bi dali življenje novim bitjem, ki jih ne bodo mogli preživljati. Toda teh očihek zaradi enega otroka navadno ne zadeva, kajti tega sistema se poslužujejo navadno ljudje, ki bi lažje preživljali deset otrok, kot revež enega. Zato na zgolj moralne pridige proti beli kuži ne bodo zalegle, kajti tega sistema se poslužujejo navadno jo. Drugim pa je treba nuditi namesto besed dejansko pomoč in možnost poštenega preživljanja, pa jim ne bo treba nobenih pridig.

Matere, zaposlite otroke!

Danes je žena zelo zaposlena v gospodinjstvu, zlasti še, ker si zaradi težkih časov le težko privoščijo pomočnico. Zato mora misliti na to, da čim bolj smotno izkoristi svoje sile in si vzgodi svoje otroke tako, da ji pri delu ne bodo v napotje, marveč v pomoč.

Otroka, ki hodi v šolo, res ne more bogve kako pritegniti h gospodinjstvenemu delu, ker ga že šola sama po sebi dovolj zaposluje po eni strani, po drugi pa mu ne sme kratiti prostega časa, ki je vsakemu otroku neobhodno potreben. Toda drugače je z otroci, ki še ne hodijo v šolo. Ti le težko vzdržijo ves dan pri igri in so materi pri delu nešteto krat v oviro. Toda v gospodinjstvu je mnogo drobnih opravkov, pri katerih otrok lahko pomaga svoji materi. Treba je le, da zna pravilno pritegniti otroka, tako da smatra delo, ki ga opravlja, bolj za zabavo, kakor pa za resnično delo.

Otrok si n. pr. lahko sam razkopije svojo posteljo, da se prezrači. Ko je soba pospravljena in pometena otrok lahko obriše prah. Pri tem naj skrbna mati pazi, da ga obriše res temeljito, kajti če se otrok od vsega početka navadi površnosti, se je bo kasneje le težko odvadil. Svoj kot za igranje mora otrok sam držati v redu, če ga mesto njega pospravlja mati, bo tudi kasneje morala pospravljati za njim. Otroku lahko pomaga materi tudi pri čiščenju ključ. Kako vesel bo, če bo opazil, da se po čiščenju s čistilom in krpo ključka svetli. Tudi zalivanje cvetlic in skrb za ptička je delo, ki ga zmore že prav majhen otrok. Smisel za vrednost denarja vzbudi pri otroku s tem, da ga pošilja po kakšno malenkost v trgovino. Pripravi mu mizo ga mimogrede nauči s tem, da on mesto tebe razloži po mizi vilice, nože in žlice.

K vsem tem in še drugim drobnim opravkom lahko, če postopaj pravilno, pritegne svojega otroka, ki mu bo tako delo le v zabavo. Pri tem se otrok mimogrede privadi reda, snage in, kar je zelo važno — dela.

Iznajdljivosti nara

Ali mislite, da samca vedno mamica ženska lepota? Samca iz vrste človeka nešteto krat, samca neke večje pa zanima samo ženin voh, ki ga izloča neka za v njenem telesu. Ko so samci od niti to žlezo in jo položili na mizo, s samec smukal samo okoli nje, za sapo se sploh ni zmenil. Tako ji pri njej rih živalih skupe vse ženske lepote lešen v eni sami žlezi.

Samce iz vrste murnov se postopoma, da privabi samico. Ko so gospo novo prenesli v prostor, tako oddalje njenega soproga, da je bila vsaka posaj zgolj po vonju izključena, se je dobro obnašala, dokler-dokler ni telefon zasilila godbe svojega moža, godba ji je očividno zelo draga, kajti ma je — noma.

Zavidanja vreden zelenjadni vrtniček bela us v svojem telesu tik želodca — ček, v katerem raste vse polno gljiv. Te gljivice zalagajo us v vitar. Ker se bela us hrani samo s krvjo, ki ne vsebuje vitaminov, brez katerih tudi ne more živeti, ji je pač narava dala več kot dosmrtno dobaviteljice vitaminov. Te gljivice se razvijajo obenem z belo us, že iz samih jajčec.

ni ga pozabila. Mnogokrat ga je klica njena duša:

»Pridi, dragi! Glej se vedno te imam rada. Še vedno te ljubim Magdalena... Vem, nisem lepa, toda rada te imam. Ve, da se nikoli nisem nikogar ljubila, razen tebe...«

Tako se je pogovarjala z njim njena duša. On pa je ni slišal in ni ga bilo čprav je dve pomladi hodila k brestu, ga klicala in jokala. Navsezadnje se ji je zdelo, da je o vsem skupaj samo sanjala. In morda je bil res samo sen njenih samotnih noči. Kdo bi pač ljubil Magdaleno, ki ni lepa in ki nima ničesar razen dvoje od dela trdih rok.

Vsako jutro, ko sta se srečala pred hišo, je vabil zidar s seboj Magdaleno. In vsak večer, kadar je med pomlivanjem za hip pogledala skozi okno, da je videla, kako sloni ob zidu nasprotni hiše in kadl cigareto. In v vselej je ob takih hipih ponovil svojo prošnjo: »Magdalena, pojdi z menoj!«

Še kaplja izdolbe kamen, kako bi zidarjeve lepe besede ne napravile raze v skorji, s katero se je obdalo Magdaleno ubogo srce? Biti služkinja dvajset let ni kar tako. Neoprestano od najzgodnejše mladosti preživati pri tujih ljudeh je težko. In kdo bi si, ki kakor Magdalena neprestano roma od ene tuje hiše do druge, navsezadnje ne zaželel svojega doma, malega, skromnega, tihga doma, kjer bi delal zase in za ljudi, ki ti niso tuji in ki jih imaš rad, kakor te imajo radi oni.

Preden je prišla jesen in predno so končali stavbo se je Magdalena odzvala zidarjevemu klicu in klicu svoje duše.

Toda, čim je prišla jesen in čim je bila stavba dokončana, je bila končana tudi njena ljubezen. Ne, samo zidarjeva, kajti on je odšel in se ni več oglašil. Magdalena pa

»Pazi na snago«

Tale vsekako omembe vredni napis je dolgo visel v neki kavarni v kraju, kamor »še cesar hodi peš«, ali, kamor dame iz kavarne hodijo peš. Ko sem napis prvič zagledala, sem bila prepričana, da dame iz užaljenosti ne bodo več poselele te kavarne. Da bi nje kdo opozarjal na snago? To da, napis je visel in visel, dame očividno niso bile užaljene, marveč so še naprej poselele kavarne in imenovani kraj, kar si lahko sklepal po nesnagi, ki je vladala tam. Nekega dne pa je napis izginit. Mislim, da ga je odstranila čistilka, ki je obupala nad najosnovnejšimi pojmi o higijeni tistih dam, ki so imenovani kraj poselele, kajti čeprav ga je enkrat do dvakrat na dan očistila, je bil že čez nekaj ur tak, da si se prestrašil, če si stopil vanj. Kaj si more misliti čistilka o damah, ki ga obiskujejo, ne vem, toda mene je vselej, kadar sem prisiljena stopiti na imenovani kraj, sram — že zaradi čistilke.

N A S V E T I

Volno deni, preden jo uporabljaš za nogavice ali druge pletenine, najmanj za 24 ur v mrzlo vodo. Na ta način zabraniš, da se nogavice v perilu ne skrčijo. Da se volna v vodi ne zmeša, preveži štreno v kratkih presledkih. Ko je bila dovolj dolgo v vodi, jo nalahno ožmi in obesi, da se posuši.

Aluminijasto posodo osuši s kašo, pripravljeno iz zmesi bukovega olja in lanenega olja. Če je posoda močno začrnela moramo to večkrat ponoviti.

Obleko, ki je bila doli časa zložena in je zmečkana, poravnava na ta način, da jo ovijemo z vlažnim prtom in nato obesimo za 24 ur v klet.

Predale, ki se težko odpirajo, namažemo po onih mestih, kjer se dotikajo drugega lesa, z milom. Se bolje je, da tista mesta posujemo z zdrobljenim lojcem. Vzrok težkemu odpiranju je vlaga.

Jajčne lupinice vidimo po smetiščih. Naše babice pa so jih spravljale. Devale so jih v lug, ker beli lupinica perilo. Dajale so jih kokošim, zlasti pozimi. Umivale so z njimi stekleno in porcelanasto posodo. Napravljale so si iz lupinice lenotlo za kožo. Lupinice so namakale po pet dni v vodi, odile potem vodo in z njo umivale roke in obraz. Posušeno in v prah stlačeno lupinico so dajale otrokom proti slabim kostem in ob slabi prebavi.

Proti plesnivosti. Na kralj, kjer stvari rade plesnijo, postavi posodo z anonom, ki napravi zrak suh in čist in prežene plesnobo.

Neprijeten vonj po česnu, čebuli, ribjem olju itd. odpraviš iz rok, ako jih odneseš z zmleto gorčico. Tudi razno orodje in posode, ki hudo diši po kakšni tvarini, lahko osušiš z zmleto gorčico.

Dobre in preproste čistilo za namizni pribor je krompir. Zreži krompir na več koscev ter jih potresi s prahom od opake in odrgni z njim nože in vilice. Če to orodje ni zelo zamazano, zadostujejo za čiščenje tudi mokri krompirjevi olupki.

Čedne delovne obleke

Ni treba, da bi žena pri delu bila videti zamarjena — tudi delovna obleka ima lahko svoje skromne čare, če je čista, čedno krojena in prijetne barve.

Za delovno obleko vam najbolj priporočamo pralno tvorivo, posejano z drobnim vzorcem. Na takšnem tvorivu se ne pozna vsak madež in vselej učinkuje veselo in preprosto.

Kroj delovne obleke mora biti širok in udoben — v ozki delovni obleki vam postane kaj kmalu prevročel. Najboljše je, če obleko od vrha pa do spodnjega roba preplete z gumbi, da jo lahko slečete in oblečete, ne da bi jo vlekli čez glavo. Na takšni obleki seveda ne sme manjkati dovolj velikih, praktičnih žepov, ki vanje spravite razne za delo potrebne malenkosti. Novost, ki so si jo izmislile za lepe in praktične reči vneta Francozinje, je delovna obleka z večjim ali manjšim predpasnikom iz enakega tvoriva. K vzorčasti obleki si lahko nabavite dva enaka predpasnika, ki ju menjate, ko se umažete. Tako obvarujete obleko samo pred preostlimi škodljivostmi. Na novost pa ni zgolj praktičnega pomena, kajti ravno zunanji videz obleke z enakim predpasnikom je izredno ljubeč in okusen in učinkuje prav elegantno, v kolikor je pri delovni obleki o eleganci sploh mogoče govoriti.

Pozor!

Darmol, sredstvo za odvajanje se čisto potvrdi Radi tega pazite pri nakupu, da nosi vsaka tableta besedo Darmol in zarez v obliki črke T. Zahtevajte samo originalni Darmol.

DARMOL

Tudi delovno obleko osveži in stori vse bolj prijetno ljubezljiv bel ovratnik, ki ga posebej priprate ob vratni izrez, da ga potem zopet lahko snamete in operete. Včasih pa se vam bo zdelo, da vas stane to preveč truda. Izbrali si boste navadno delovno obleko s prišitimi kratkimi reverji z enakega tvoriva. Letos so tudi na takšnih oblekah moderni veliki, nekoliko vstran trčiji žepi, ki imajo obliko nekakšnih posebej izdelanih torb. Obleko zapnete s pasom in z dolgim nizom gumbov iz biserne atice (1. skica).

Ovratniček pisane delovne obleke lahko robite z eno samo vrsto belih čipk iz občnega sukanca. S takšnimi čipkami rasite potem tudi spodnji rob malega, v su nabranega predpasnika, ki je izdelan vzorčastega blaga obleke. Na predpasnik išijete dva široka, štirikotna žepa. Oblema deloma nagubano krilo, da je bolj labna in široka (2. skica).

Podobno je izdelana naslednja obleka, ima z volanom iz istega tvoriva obšit spodnji rob reverjev in enako obšit okrogli redpasnik (3. skica).

Delovna obleka iz enobarvnega, drobno rtastega zefirja nas nekoliko spominja na

obliko kmečkih oblek. Ima precej dolg, ob bokih zaokrožen živetek, ki je zapet z okroglimi gumbi. Krilo je na bokih nabrano. Izredno ljubko učinkuje vložek iz belega pikeja, ki ga vstavimo v vratni izrez (4. skica).

K delu se seveda lahko spravimo tudi v navadni obleki, če jo le pokrijemo z zadostno velikim predpasnikom. Letos so v modi široki predpasniki iz progastega pralnega tvoriva, ki nas spominjajo na progaste obleke za sončenje. Predpasnik na naši skici ima izredno širok pas, ki je zapet z gumbi in učinkuje skoro kakor majhen steznicek. Na predpasniku samem opazite dva udobno izrezana žepa. Naramnice na hrbtu prekrizamo (zadnja skica).

Moda za starejše gospe

Tudi starejše gospe se lahko oblačijo po modi, če si iz stoterih modnih oblik znajo izbrati tisto, ki je njihovi starosti in postavi primerna. Seveda starejše gospe ne bodo nosile kratkih rokavov, temveč tričetrtinske, pokloške ali povsem dolge. Ker se oblačijo v temno tvorivo, si ne bodo pozabile osvežiti vratnega izreza z belim ovratnikom ali okusnim belim vložkom. Na obleko, prevezano z ozkim pasom, se jim poda nekaj stranskih gub ali umerjena, rahlo zaokrožena oblika kazaka.

ELITNA KONFEKCIJA

Massek

MARIBOR

PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Ženska knjižnica v Parizu

Pariz ima poleg nešteth drugih tudi eno čisto žensko knjižnico. V njej se nahaja 10.000 knjiž izpod peresa pisateljic. Glavno mesto med knjigami imajo tiste, ki se bavijo s feminizmom, vse polno je tudi doktorskih disertacij iz vseh znanstvenih področij. To je knjižnica »Marguerite Duranta«, imenovana po francoski feministki, ki je vse svoje knjige podarila pariški občini, v drugi polovici preteklega stoletja. Ta knjižnica, z vsemi francoskimi in tujimi deli, ki so jih napisale ženske, predstavlja edinstven dokument dela, ki so ga na vseh področjih znanosti in umetnosti izvršile žene.

Izbirčen vlomilec

Pred pol leta se je v stanovanju znanega njujorškega radijskega napovedovalca Franka Gallopa primeril vlom. Zlikovec se je zadovoljil s tem, da se je iz Gallobove garderobe opremil na novo od nog do glave. Imel je celo isto številko čevljev kakor napovedovalec in da deli tudi njegov okus, je bilo najbolje razvidno iz tega, da se je polastil njegove najljubše ovratnice in njegovih najlepših manštetnih gumbov. Za nadomestilo je vlomilec ostavil v stanovanju svoje lastne oblačilne kose, ki se jim je pa Gallop rad odpovedal.

Te dni se je Gallop vrnil zvečer domov in je našel vse svoje ukradene stvari razen manštetnih gumbov lepo zložene in pripravljene na svoji postelji. Kakor je videti, pa ni šlo za kakšno nenadno občutek vesti, ki bi jih bil tat občutil, kajti mož se je iz Gallobove garderobe — v drugič opremil od nog do glave z novo obleko in obuvalom...

Vera Gaber:

Magdalena

Magdalena ni več mlada. Magdalena ima že dva in trideset let. Od teh dva in trideset let že dvajset let služi. Mnogo mest je že preromala, v mnogih hišah se je že ustavila. In vsakokrat, kadar se je ustavila pri kaki hiši, si je rekla: »Tu ostanem. Ne pojdem več dalje. Kaj naj romam vse svoje življenje?« Toda, vselej je prišla kaj vmes. Enkrat ji je gospodinja umrla, drugič jo je odpustila zaradi razbite posode, tretjič je, ker je dobivala premalo hrane, odpovedala sama, četrtič ji gospodinja ni v redu plačevala... In Magdalena je morala romati dalje za službo, za kruhom, za srečo. Ta poslednja je bila do nje prav tako skopa, kakor je bil skor kruh, ki ji ga je rezalo življenje. Nič čudnega, če je postalo počasi njeno srce trdo, kakor so postale trde od dela njene roke in njene noge od neprestanega romanja.

Toda nekega dne ji je rekel zidar, ki je zidal hišo tik on, kjer je služila in s katerim sta se pogosto videvala: »Magdalena, kaj bi večno služila. Postani moja žena. Ko jeseni dozidam hišo, se vzameva.«

Zidar je bil mlad in lep in besede, ki jih je govoril so bile mehke. Ali Magdalena mu ni verjela. Kako tudi? Prav tako ji je pred davnim časom, ne, morda je preteklo šele nekaj let od takrat, nekoč nekoč govoril. Tudi on je bil mlad in lep in tudi njegove besede so bile vabljive. Vso pomlad sta se ljubila, potem pa je odšel neznan kam, ne da bi se poslovil. Magdalena dolgo ni mogla pozabiti nanj. Bil je njen prvi fant in kako bi mogla kar tako pozabiti nanj, kakor je pozabil on na njo in najbrže že na marsikatero drugo pred njo? Ne,

Zvezda modrih se bliža

Konjunkcija Jupitra in Saturna pred 2000 leti — Pojav, ki se ponavlja vsakih dvajset let, a je običajno le slabo viden — Od ozvezdja Oвна do ozvezdja Rib — Sijaj v letošnjem oktobru

V preteklih mesecih smo imeli priliko opazovati nenavadno in nad vse lep nebesni pojav: konjunkcijo vseh večjih, s prostim očesom vidnih planetov našega sončja. Še v letošnjem letu in v začetku prihodnjega leta bomo deležni podobnega prizora, ki bo ponovil skoraj do potankosti nebesni pojav, ki je

pred 2000 leti

kot »zvezda modrih« pomenil uvod v novo dobo svetovne zgodovine.

Strokovnjaki so si že davno na jasnem, da ta »zvezda modrih« ni bila kakšna nova repatica ali kakšna tako zvana »nova zvezda«, temveč da je šlo za konjunkcijo obeh največjih planetov našega sončja, Jupitra in Saturna, ki se v takšnem sijaju ponavljajo komaj po nekaj stoletjih. V letu 7. pred našim štetjem, to je v letu, ki ga smatra današnja znanost

za pravo leto

Kristusovega rojstva, je ta konjunkcija po zaslugi nekaterih drugih okoliščin zbudila v Palestini pričakovanje o Mesijevem prihodu. Poročilo Flavija Jožefa o vznemirjenju, ki ga je povzročilo leta 6. pred našim štetjem »božje znamenje« med ljudstvom, ki je temu napovedovalo Mesijev prihod in prizadevalo kralju Herodu toliko skrbi, nam govori precej razločno o značaju

nebesnega dogodka.

Konjunkcije med Jupitrom in Saturnom same na sebi sicer niso tako redke, ker se dogajajo vsakih 20 let. Toda večina jih ostane nevidnih ali pa so slabo vidne, ker se zgodijo v jutranjih in večernih urah. Zadnji dve konjunkciji 1. 1901. in 1921. so opazovali n. pr. le astronomi. Od časa do časa pa se zgodi konjunkcija obeh planetov med tem, ko sta

v opoziciji s soncem

in še tako, da se v nekaj mesecih še enkrat ali celo še dvakrat ponovi. Nekaj takšnega se ni zgodilo že 258 let, a se bo ponovilo od konca tega meseca do februarja prihodnjega leta. In nekaj podobnega je bilo pred skoraj 2000 leti. Glavna razlika je le v tem, da se bo prizor odigral tokrat v ozvezdju Oвна, tedaj pa so ga opazovali

v ozvezdju Rib.

V tistih časih je imelo to ozvezdje veliko vlogo, kajti babilonski astronomi so smatrali, da vlada pred vsem zapadnima deželama Siriji in Palestini in če je »kraljeva« zvezda Jupiter s »sobotno« zvezdo Saturnom imela takrat povsem nenavadno, trikratno konjunkcijo, si tega niso mogli drugače razlagati, nego da kaže to na

rojstvo novega kralja

za zapadne dežele.

Prva konjunkcija se je zgodila okrog sredine aprila 7. l. pred našim štetjem, vidna je bila najbolj konec maja in začetek junija, potem se je ponovila konec septembra in v začetku oktobra v še večjem sijaju in v prvi polovici decembra jo je bilo videti zopet v večernih urah. Za potnike, ki so potovali tedaj iz Jeruzalema v Betlehem, kakor so to napravili

»modri iz Jutrove dežele«,

sta stali obe zvezdi po sončnem zahodu tedaj točno na jugu, tako da jim je pojav dejansko kazal pot. Poročilo v drugem poglavju Matejevega evangelija o tem je naravnost presenetljivo točno in mora izvirati od osebe, ki je ves dogodek sama zasledovala.

Takšna je tedaj zgodovina nebesnega pojava, ki se bo ponovil v letošnjem in prihodnjem letu, in sicer z

največjim sijajem

prvič v avgustu, drugič v oktobru in tretjič v februarju 1941. Največji bo v oktobru letošnjega leta, ko bo viden vso noč, med tem ko ga bo opazovati v avgustu in februarju le nekoliko jutranjih oziroma večernih ur.

Briljantna zapestnica na dražbi

Pri dražbeni tvrdki Christi v Londonu so imeli te dni prostovoljno dražbo, ki predstavlja nekaj posebnega v zgodovini tega znanega podjetja. Neka neimenovana osebnost je poslala na dražbo briljantno zapestnico, ki naj bi se nje izkupiček porabil za oborožitvene svrhe. Dražilec je objavil to željo in je obenem navedel nabavne stroške za razna letala in protiletalske topove. V sklopih štirih minutah je izdražil zapestnico za skoraj 24.000 funtov sterlingov, ki jih bodo spremenili sedaj v eno letalo tipa Spitfire ali pa v osem protiletalskih topov.

Japonsko svarilo

Neki japonski prometni svarilni napis, ki je namenjen pešcem in jih poziva, naj bi bili bolj previdni in potrpežljivi nasproti avtomobilistom, je zagrabil stvar s psihološke strani in menda prav spretno. Napis veli: »Pešec, pomisli, da boš jutri morda že sam imel avtomobil! Zato danes avtomobilov raje ne zmerjaj in stopaj tako, kakor si boš to kot avtomobilist od pešca želel!«

Poškodovan original

S kolesom v poletje

Zavarovanje zdravja pred neugodnim vremenom

Skoraj ni večjega užitka, nego popeljati se poleti s kolesom skozi deželo. Pri takšnih vožnjah pa moramo vedno računati s tem, da bomo morali premagati posebne napore in da nas tudi vreme lahko neprijetno preseneti. Če hočemo od poletnega kolesarjenja imeti pravo korist, moramo že v naprej zavarovati svoje zdravje in sebe same pred neugodnim vremenom.

Skrb za zdravje je prav za prav zelo preprosta. Živeti je treba tako preprosto, koliko sploh gre, in ne smemo si nalagati več napora, nego ga bomo mogli prenesti. Nasilnih tur torej ne smemo delati, strmin, ki jih nismo navajeni, ne smemo naskakovati kar brez pomisleka, a kar se tiče jedi, se moramo ravnati po pravilih, ki veljajo za sportnike. Posebno jed je za naše zdravje nad vse važna. Med kolesarjenjem si je ne smemo privoščiti preveč. Glavni obedi naj siedi ob koncu dnevnih tur.

Prehladimo se na ta način, da smo se preveč segreli in potem prehitro ohladili. Zoper to nevarnost imejmo površnik s se-

boj. Prehladimo pa se lahko tudi z nesmotrnim taborjenjem in počivanjem. Sonce od zgoraj in vlaga spodaj dajeja najhujšo priljubljenost za revmatizem in trganje v križu. Če ležemo, si izberimo tedaj rajši peščena, nego travnata tla, in sicer po možnosti na pobočju in s kosom debelega ali nepremočljivega blaga pod seboj.

V slabem vremenu nas posebno moti vlaga od zgoraj in spodaj. Dez odvrčamo s primernim površnikom in podobnim. Ta vode ne sme propuščati, varovati nas mora spredaj in zadaj ter mora biti dovolj dolg, da nas pokriva tudi preko krmila in sečeža.

Vlaga od spodaj maže kolesarju noge in nogavice. Dosedanji ščitniki zoper nesnago so imeli ta nedostatek, da so zadrževali tempo, ker so lovili zrak. Linije kolesa gotovo niso olepšavali in če so bili napačno postavljeni, tudi niso nič koristili. Novovrsten ščitnik sestoji iz kovinske plošče, ki jo je mogoče pritrditi z vijakom na notranjo stran blatnika in se da premikati sem in tja, po potrebi pa spodaj vzeti ven.

Delfin torpediral letalo

Nenavadna letalska nesreča v bližini Kube

V bližini Kube se je zgodila ena najbolj nenavadnih letalskih nesreč. Neko ameriško letalo je v višini kakšnih 800 m torpediral — delfin. Nesreča se je zgodila takole:

Letalec je nad Kubo zašel v neprodimo megle in se je odločil za velik ovinek okrog otoka. Prišel pa je tako rekoč z dežja pod kap, kajti na drugi strani otoka je vladalo nad morjem razpoloženje, kakršno se pojavlja pred tornadi in ki se izraža z nepreračunljivimi zračnimi toki ter vodnimi vrtnici. Stroj je letel sploščka v višini 1200 m, potem se je moral spustiti na 800 m v tej višini ga je nenadno zajela prava poplava morske vode.

Vodni smrk je bil ovignil ogromne množine vode in jo zagnal proti letalu. Z vođen je treščil proti aparatu tudi velik delfin, ki ga je vihar dvignil iz morja bog ve kje. Kakor torpedo je švignil v krila in jih

polomil. Letalo je strmoglavilo v globino. Letalec sam se je utegnil rešiti s padalom. Padel je v morje, toda neki parnik, ki je šel kmalu potem mimo, ga je vzel na krov in prepeljal v Havano.

Visoke cene za levja srca

Neka tovarna konserv v Kapskem mestu, ki razpošilja kot svojo posebnost konserva iz levjih src, je začela v težave, kajti zavolj vojne se je lov na tevre zelo omočil. Trdila je, da je pripravljena plačati vsako ceno za levja srca. Kako dobra kupčija je to, si lahko predstavljamo, če bremo, da so Američani, ki so skoraj edini odjemalci te specialitete, že pred vojno plačevali po 600 do 1000 dolarjev za konservirano srce kralja živali.

Tudi milijoni ne kupijo vsega

Shakespeareov avtogram, Raffaelova slika, krzno alpake, šop peres v kroni waleških princev

So mnoge stvari, ki ostajajo nedosegljive celo tistim, ki jim je sreča namenila bogastvo. Tako je neki čičaški milijonar pred časom ponujal okrog 6 milijonov dinarjev za pristen Shakespeareov avtogram, če bi ga dobil v enem letu. Na njegov oglas, ki so ga objavili vsi veliki listi, se ni oglasil nihče. Kakor znano, je na svetu samo sedem Shakespeareovih avtogramov, s eden med njimi je po vsej priliki nepripraven, ki je last Britanskega muzeja v Londonu. Veljal svojočasno skoraj milijon jev.

ki drugače neimoviti angleški podeželjenci je lastnik neke Raffaeleove slihan londonski velemlajonar bi bil to nad vse rad dobil in mu je poslal znivo pismo z neizpolnjenim, toda isanim čekom. Lastnik slike bi bil na torej lahko napisal kakršno koli vsotilijonar se je nemalo začudil, ko je dnji dan prejel ček nazaj. Potem je iču ponudil 50.000 funtov sterlingov v rini in desmetno rento 2000 funtov ngov na leto. Tudi to ponudbo je piodklonil.

nekem zabavnem potovanju po svetu vstralski milijonar Leonard v Peruju in občudoval krasno krzno alpake, goji bogataš sam ovce, je hotel takoj ti čredo alpaki in jo prepeljati v Avijo. Delal pa je račune brez krčmarja, i izvoz alpaki iz Peruja je strogo predan. Milijonar je najel ladjo in jo al na nje krov vtihotapiti nekotičko al. Vse zaman, kajti perujski cariniki so i njegove nakane preprečili. Končno si Leonard izmislil, da bi živali spravil po pem preko meje. Na skrivaj jih je napil veliko število, najel je izkušene pa-rije in vodje ter je dal čredo gnati pro And in po argentinski nižini do Buenos Airesa. Več nego milijon dinarjev ga je alala vsa stvar, toda haska ni bilo nobeno-ja. Živali so bile od dolgega potovanja

namreč tako izčrpane, da so med vožnjo na morju vse poginile.

V kroni waleških princev je majhen šop peres, ki izvirajo od posebne vrste rajčic. Zena nekoga bogatega tovarnarja v Manchesteru si ni želela nič drugega, nego da bi dobila tudi nekoliko takšnih peres. Obrnila se je do volike trgovine s peresi v Londonu, kjer so ji pa povedali, da peres teh rajčic sploh ni na prodaj. Ta odgovor jo je še bolj podžgal, da je na zadnje opremila posebno odpravo, ki naj bi ji zaželjni šop prinesla s Nove Gvineje. Čes leto dni se je odprava vrnila — s praznimi rokami. Rajčice te vrste, od kakršne izvirajo peresa v kroni waleških princev, sploh ni bilo dobti. Stroški na odpravo, ki so znašali skoraj dva in pol milijona dinarjev, so bili zaman.

A NEKDOTE

V časih terorja med državljansko vojno in kratko po tej vojni se je sovjetska oblast držala na površju le s strogo strogošjo. Maršdžito je prišel v ječo in ni nikoli več videl belega dne. Ziti se, da so bili ljudje privadili tudi teh grozot, kajti ravno iz teh žalostnih dni se pripoveduje mnogo anekdot s bridko ironično noto. Podajamo tri te vrste:

Poikovnica Smirnova vesele prišleci: »Kako kaj živite?« »Kakor tramvaj št. 27.«, odgovori poikovnik. »Kako to?« »Je čudi prijatelj.« »I, prav enostavno: Hodim od Taganke na Lubjanko, pa od Lubjanke na Butirke.« (Imena mostovskih ječi.)

Državnega tožila Timošenko obišče brat iz Kazana in vpraša: »Kako kaj živite tu v Moskvi?« »Kakor v avtobusu.« »Je bil odgovor,« »eni sede, drugi se tresejo.«

Žid sre mimo GPU in se pred postopjem obrne stran: »Zakaj se obračaš stran?« ga vpraša straža. »Nerad gledam svojo bodočnost,« odvrne Žid.

VSADAN ENA

»Možček, kaj pa te je začela tako nadomna zanimati mačka?« (»Aftenblatt«)

Sonce je še vedno nemirno

Problem sončnih peg — Pega, ki šestkrat presega razdaljo Ljubljana—New York

L. 1843. je dessauski lekarnar in ljubitelj astronomije Schwabe odkril, da obvladuje pojav sončnih peg izrazit ritem. Ta ritem označujemo danes kot enoletno sončno periodo. Na temelju Schwabejevih opazovanj se je lotila potem zvezdarna v Curihu opazovanja sončnih peg v večjem slogu. Postala je sčasoma mednarodna zbiralnica in obdelovalnica zadnjega gradiva, ki ji ga še danes dostavlja mnoge druge zvezdarne.

Posebne zasluge za razkrivanje skrivnosti sončnih peg imajo astronomi ljubitelji, ki razpolagajo s primernimi večnoma manjšimi daljnogledi. Tudi Slovenci imamo, kakor znano, nekatere takšne raziskovalce dogodkov na soncu. V Badnu pri Dunaju deluje v tem področju sedlaški mojster Ježek, ki pravi v svojem zadnjem mesečnem poročilu, da je sončna površina še vedno zelo nemirna, čeprav je

bil maksimum sončnih peg že 1. 1937. Tako je 23. junija t. l. naštel na soncu 66 peg, dan nato pa 67. Dne 20. junija je izmeril pego takšne velikosti da prekaša razdaljo med Ljubljano in New Yorkom za pet ali šestkrat.

V zadnjem poročilu curiške centrale je zanimiva statistika o delovanju sončnih peg. V l. 1938. je znašalo povprečno število sončnih peg nič manj nego 96 odstotkov njihovega števila v prejšnjem letu, letu maksima. L. 1939. pa so našli še vedno 78 odstotkov števila v l. 1937. Nemir na soncu se tokrat tedaj prav počasi polega. V vseh štirih letih od 1936. ni bilo niti enega dne, da bi ne opazovali kakšne sončne pege. l. 1933. torej štiri leta pred viškom, je bilo 240. l. 1934. 154 in 1935. še vedno 20 dni, da ni bilo na soncu niti ene pege.

Prvine človeške govornice

Poskusi v ameriškem Bellovem laboratoriju

V ameriškem Bellovem laboratoriju so v zadnjem času delali zanimive poskuse glede človeškega glasu. Če vrtiš ploščo s človeško govornico na gramofonu nazaj, ne spoznaš svojega lastnega glasu. Menili bi, da čuješ neki popolnoma tuj jezik, ki ga nekdo govori in vrhu tega še zelo hitro. Celo če si to ploščo mnogokrat zaigramo nazaj, je izredno težko spoznati pravi glas. Vzrok je med drugim v tem, da tudi pri pravilnem govorjenju izpuščamo celo vrsto črk, ki sestavljajo kakšno besedo, celo vrsto zlogov pa požremo, da ne prihajajo do izraza.

Raziskovalci Bellovega laboratorija menijo, da sta temeljni prvini človeškega glasu neko brenčanje in sikanje. Sikanje je šum brez zvočne višine, brenčanje pa je določeno z zvočno višino in zvočnimi treslaji ter dobiva svoj značaj tudi po sili, s katero človek zvok oddaja. Na teh dveh temeljnih prvinah glasu je Bellov laboratorij sestavil priprave, ki razčlenjujejo z električnimi filtri vsak človeški glas na dvajset različnih načinov. S pomočjo takšne aparature je mogoče n. pr. tudi najčudovitejši baritonski glas spremeniti v kekanju podobni glas kakšnega stare ali malega otroka.

Umrl je od gladu poleg zlatega zaklada

Skrivnost dveh mrličev v Koloradskem gorovju

Nekega poletnega dne 1. 1900. je vozil izreden vlak skozi postajo Pantano v Koloradskem gorovju. Skrivnost tega vlaka je moral nekdo izdati, kajti ko je stroj na ovinku za postajo malo zavrl svojo brzo, so planili trije razbojniki na stopnice, ustrelili spremljevalce vlaka, zagrabili težek zaboj in pobegnili.

Dan nato so opozarjali listi z debelimi naslovi na dogodek: »Roparji odnesli ogromen zaklad zlata!« Celo armada policistov so poslali na lice mesta, našli pa niso spočetka ničesar drugega nego tri konje razbojnikov in so ugotovili, da so pripadali cowboyem Shortyju, Broncu in Pecosu. Potem so odkrili svež grob s truplom enega izmed razbojnikov, Shortyja. Ostala dva sta bila z zlatim zakladom izginila.

ZA VROČE POLETJE

nabavite lahka volnena blaga: »fresco«, »tropical«, kangaro itd. pri tvrdki

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 7.

V zalogi vsakovrstna oblačila za sport, turistiko, letovanje itd. — Precizni kroji. Solidna domača izdelava.

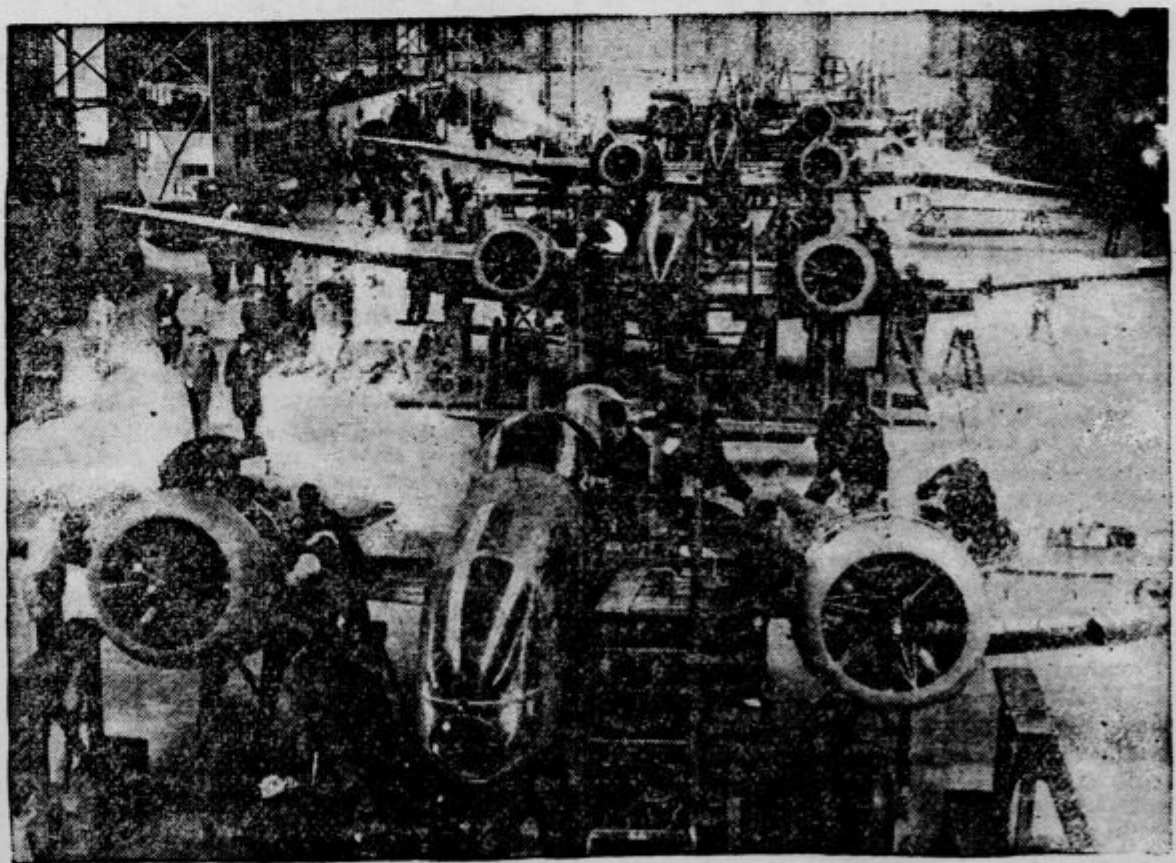

Avtomobilski monter, ki je predsedal na kmetijstvu (»Humorist«)

Termiti gradijo tenišča

Iz Kapskega mesta poročajo, da so s poskusi tam ugotovili, da je tvorivo, iz katerega sestojijo prebivališča termitov, izvrstno gradivo za tenišča. V drobno zmletem stanju daje plast tega tvoriva izvrstna in elastična tla tenišču in ta plast je nad vse trpežna ter ji nobeno vreme ne more do živga. Nadaljnja prednost je ta, da so zaloge tega tvoriva neizčrpane in zato poceni, kajti če gnezdo porušijo le na pol, ga termiti dopolnijo v neverjetno kratkem času.

Tako nastajajo letala

Montiranje aeroplanov v tvornici Handley Page, kjer delajo noč in dan brez prestanka

Gospodarstvo

Borba za ceno novi pšenici

Sprito žetve pšenice, ki se je v Vojvodini prav pričela, so organizacije vojvodinskih žitnih proizvajalcev razvile živahno kampanjo, da bi se odkupna cena za novo pšenico določila čim višje. Istočasno se predstavnik konzumentovskih trgov odločno zavzema za to, da se cena v primeri s sedanjo maksimirano ceno ne poviša odtodno, da se določi nižja cena. Predvsem prihajajo tu v poštev interesi pasivnih kmetov, ki gre predvsem za potrošnike. Predstavnik pasivnih kmetov poudarja, da je cena pšenice že sedaj izredno visoka, kar je številne prebivalce pasivnih kmetov prisililo, da se hranijo s kurozo. Naša država je pšenico izvažala v inozemstvo, med tem ko se je moral znaten del našega prebivalstva hraniti s kurozo, ki služi prvenstveno kot krma za živino. Predstavnik pasivnih kmetov zahteva v Beogradu, da sme biti cena za novo pšenico v najslabšem primeru na današnji višini, ali pa zahtevajo celo nižjo ceno, nego je danes. Obenem poudarjajo, da gre visoka cena pšenice v korist le bogatim kmetovalcem, ki imajo v pšenici presežek. Takim je pa zelo malo in je mnogo več kmetov, ki morajo pšenico dokupovati. Tudi v nevtralnih krogih zastopajo stališče, da zahteva interes velikega števila kmetov, da se cena za novo pšenico določi nižje, kakor je sedanja cena.

Konferenca v kmetijskem ministrstvu

S tem vprašanjem se je v petek bavila konferenca, ki jo je sklical kmetijski minister dr. Branko Čubrić. Istočasno je bila tudi konferenca proizvajalcev v Glavni zadrugi zvezi. Konferenca v kmetijskem ministrstvu je imela bolj informativen značaj. Kmetijski minister je želel spoznati mišljenje vseh zainteresiranih kmetov v tem važnem vprašanju. Sam sicer nima pravice določiti ceno, pač pa mora dati svoje soglasje. Pri tem vprašanju imajo vsi besedo tudi trgovinski minister, ki določi ceno, vojni minister in finančni minister ter končno vsa vlada. Konferenci v ministrstvu so prisostvovali poleg ministra dr. Čubrića njegov pomočnik g. Cvijanović, generalni ravnatelj Pričad dr. Toth, ravnatelj direkcije za zunanjo trgovino dr. Bičanić, ravnatelj direkcije za prehrano dr. Čošić, predstavnik Glavne zadruge zveze Vojta Djordjević in Djordje Davidović, predstavnik Zveze kmetijskih zbornic inž. Kostić in inž. Milošević, ter predstavnik Zveze nabavljalnih združenj državnih uslužbenec Savo Delić.

Na konferenci so zastopniki proizvajalcev (predstavnik Glavne zadruge zveze in

Zveze kmetijskih zbornic) postavili zahtevo, da se naj odkupna cena za novo pšenico določi na 300 din (sedanja maksimirana cena znaša 225 do 230 din). Zastopniki konzumentov pa so vztrajali na tem, da ne sme biti cena višja nego je danes. Po daljši razpravi je konferenca sklenila, da mora zaradi pravilne določitve cene o tem vprašanju razpravljati še posebna anketa komisija, ki se bavi o vnovčenju pšenice, da se je uredba o maksimiranju cene in prisilnem odkupu pšenice izkazala kot škodljiva, tako za proizvajalca, kakor tudi za potrošnika. Potem pa pravi resolucija: »Glede vnovčenja žita nove letine zahteva žitna sekcija Glavne zadruge zveze v imenu vsega kmetijskega združenstva, tako onega iz proizvajalskih in onega iz deficitnih kmetov, da se cena določi na osnovi letošnjega pridelka in produkcijskih stroškov.

Stališče Glavne zadruge zveze

Na poziv žitne sekcije Glavne zadruge zveze je bila isti dan konferenca v Glavni zadrugi zvezi. Ta konferenca, ki so se je udeležili le predstavniki onih zadrug, ki se sprejela resolucijo, ki izraža mnenje, da se je uredba o maksimiranju cene in prisilnem odkupu pšenice izkazala kot škodljiva, tako za proizvajalca, kakor tudi za potrošnika. Potem pa pravi resolucija: »Glede vnovčenja žita nove letine zahteva žitna sekcija Glavne zadruge zveze v imenu vsega kmetijskega združenstva, tako onega iz proizvajalskih in onega iz deficitnih kmetov, da se cena določi na osnovi letošnjega pridelka in produkcijskih stroškov.

Nadalje zahteva resolucija, da se takoj skliče komisija strokovnjakov, v kateri naj sodelujejo predstavniki proizvajalcev, potrošnikov in zadrug. Ta komisija naj ugotovi stroške letošnje proizvodnje glede na letošnji donos, tako da se na tej osnovi potem lahko določi cena. Kar se tiče prehrane deficitnih kmetov pravi resolucija, da ne sme kmetovalec-producen pšenice plačati tribut za prehrano pasivnih kmetov. Če so potrebne žrtve zaradi prehrane pasivnih kmetov mora te žrtve nositi država.

V zvezi z gornjo resolucijo je treba pripomniti, da na konferenci v Glavni zadrugi zvezi niso bile pozvane zadruge zveze iz pasivnih pokrajin. Zadruge zveze iz sušičnih pokrajin pa ne morejo postavljati zahtev vsaj v imenu vsega kmetijskega združenstva, tako onega iz proizvajalskih, kakor tudi onega iz deficitnih kmetov, kakor tudi ne morejo predstavniki Zveze kmetijskih zbornic zahtevati visoko ceno v imenu vsega jugoslovenskega kmetijskega združenstva, ker je kakor smo že omenili večje število kmetov v Jugoslaviji zainteresirano na sorazmerno nizki ceni žita.

Ljubljanska mestna podjetja

Statistični letopis mesta Ljubljane, ki ga je izdal statistični oddelek mestnega poglavarstva, vsebuje tudi zanimive podatke o mestnih podjetjih.

Mestna elektrarna

Največji razmah kaže v zadnjem desetletju mestna elektrarna, ki je od leta 1929. do 1939. zabeležila povečanje proizvodnje električnega toka od 3.6 na 13.5 milijona kilovatnih ur, kakor nam to kaže naslednja razpredelnica (vse v milijonih kilovatnih ur):

letna proizvodnja	prezvm toka od proizvod. el. Cesej KDE	skupaj
1929	3.63	3.63
1930	5.60	5.60
1931	6.70	6.70
1932	7.29	7.29
1933	7.56	7.56
1934	5.68	3.67
1935	0.14	5.57
1936	0.18	5.59
1937	0.04	6.54
1938	0.73	6.50
1939	0.22	6.49

Naglo naraščanje potrošnje električnega toka je v zadnjih letih v pretežni meri v zvezi z razširjenjem omrežja električne cestne železnice, z elektrifikacijo vodovoda in Klečah in z razširjenjem področja, ki ga oskrbuje mestna elektrarna z električnim tokom. Velik skok potrošnje od leta 1929 do 1930 je v skladu s takratnim razširjenjem eksploatacijske dolžine tramvajskega omrežja od 5.2 na 13.5 km. Prav tako skok od leta 1933 do 1934, odnosno 1937 do 1938, ko se je dolžina tramvajskih prog povečala od 13.5 na 15.6 in pozneje na 17.1 km. Skok potrošnje od leta 1933 do leta 1934 je tudi v zvezi s prevzemom omrežja elektrarne Cesej v Tacnu in vseh konzumentov na prejšnjem oskrbovalnem področju te elektrarne. Tudi v zadnjih letih se je v zvezi s priključitvijo okoljskih občin povečalo oddajno področje mestne elektrarne. Danes so mestna podjetja največji potrošnik električnega toka v Ljubljani. Samo tramvajsko podjetje in vodovod trošita danes toliko električnega toka, kakor pred 10 leti vsa Ljubljana (kolikor je bila oskrbovana od mestne elektrarne) namreč 3.6 milijona kilovatnih ur.

Električna cestna železnica

O razvoju električne cestne železnice v Ljubljani posnemamo iz letopisa naslednje podatke:

letna dolžina omrežja v km.	potniki v milijonih	dohodek v milijonih din
1929	5.2	14
1930	5.2	14
1931	13.5	24
1932	13.5	29
1933	13.5	32
1934	15.6	29
1935	15.6	23
1936	15.6	24
1937	15.6	24
1938	17.1	30
1939	17.1	48

Število prevoženih potnikov, se je po razširjenju omrežja dvignilo na 6.8 milijona, v naslednjih dveh letih pa je zopet nazadovalo in se šele leta 1935 pričelo znova dvigati. Lani je električna cestna železnica prevozila 9.2 milijona potnikov. Dohodki cestne železnice, ki so leta 1932. dosegli skoraj 9 milijonov din so se v naslednjih letih gibali le na višini 7 do 7.6 milijona din in so šele preokoliščili dohodek, ki je bil dosežen leta 1932.

Število prevoženih varonskih kilometrov je naraslo od 487.000 v letu 1929 na 1.376.000 v letu 1932; naslednje leto je nekoliko nazadovalo, potem pa se je pričelo znova dvigati. Lani je bilo prevoženih

2.005.000 km. Dohodek od prevoženega varonskega kilometra je bil najvišji leta 1930 pred razširjenjem omrežja. Takrat je imelo tramvajsko podjetje 7.50 din dohodka od prevoženega varonskega kilometra. Potem pa je ta dohodek leto za leto nazadovl in je bil najnižji leta 1936, ko je znašal le še 4.60 din; v naslednjih letih pa se je le polagoma zopet dvignil, tako da je lani narasel na 5.15 din.

Mestna plinarja

Mestna plinarja ne kaže v zadnjem desetletju tako naglega razvoja kakor elektrarna, kar je predvsem posledica konkurence, ki jo dela plinu električni tok. V prvih letih po vojni je plin služil predvsem za razsvetljavo, danes pa se troši največ za kurjavo v gospodinjstvu, obrti in industriji. Proizvodnja plina je znašala leta 1929. 1.57 milijona kub. m; v naslednjih petih letih do leta 1934. je narasla na 1.76, 1.83, 1.89, 1.98 in 2.06 milijona kub. m. V letu 1934/35 je proizvodnja padla na 1.85 milijona kub. m, pa se je naslednji dve leti zopet dvignila na 2.20 in 2.23 milijona kub. m, leta 1937/38 pa je znova nazadovala na 2.10 milijona kub. m in se leta 1938/39 dvignila na 2.13 milijona kub. m. V letu 1938/39 je bila proizvodnja plina le za slabih 36% večja kakor leta 1929., čeprav se je med tem celotna dolžina omrežja dvignila za 63% od 31.9 na 52.2 km, skupno število odjemalcev pa je naraslo za 69% od 1586 na 2669. Pri tem je treba upoštevati, da je znašala leta 1929. poraba plina za privatno razsvetljavo še 107.000 kub. m (leta 1923. celo 430.000 kub. m), lani pa le še 11.000 kub. m; poraba plina za cestno razsvetljavo pa je nazadovala od 450.000 na 386.000 kub. m. Poraba plina za domače gospodinjstvo, obrt in industrija pa se je povečala od 857.000 kub. m v letu 1929 na 1.380.000 kub. m v letu 1938/39. Leta 1923. je od celotne porabe plina odpadlo 83% na privatno in javno razsvetljavo, v letu 1938/39 pa le še 19%; na porabo v gospodinjstvu, obrti in industriji je leta 1923. odpadlo le 5%, leta 1938/39 pa 65%.

Vodovod

Statistika mestnega vodovoda je zanimiva, če upoštevamo tudi številke iz predvojnega doba. Tak primerjava nam nudi naslednjo sliko:

letna dolžina omrežja v km.	potniki v milijonih	dohodek v milijonih din
1913	2.130.500	74.3
1920	3.511.000	85.6
1925	3.702.000	90.7
1930	5.167.500	125.3
1932	5.096.300	139.7
1934	6.618.800	144.9
1935	5.411.700	147.8
1936	5.147.500	153.1
1937	5.332.300	158.1
1938	5.540.400	165.5
1939	5.921.700	173.5

Dolžina vodovodnih cevi v Ljubljani je v primeri s predvojno dobo narasla od 74 na 174 km. Znatno je narasla tudi količina črpane vode, ki je bila največja leta 1934., ko je dosegla na 6.6 milijona kub. m; v naslednjih dveh letih je zopet nazadovala, potem pa se je znova dvignila in smo lani skoraj dosegli 6 milijonov kub. m. Lani je znašala največja dnevna poraba vode 24.060 kub. m, najmanjša pa 12.000 kub. m.

Gospodarske vesti

— Pred zaključkom trgovinskih pogajanj z Grčijo. Trgovinska pogajanja med našo in grško gospodarsko delegacijo se približujejo koncu. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andrej se sicer pripravlja na čast grški delegaciji.

— Pogajanja z Nemčijo zaradi obnove trgovinskega prometa z državami, ki jih je zasedla Nemčija. V Berlinu se bo v ponedeljek pričelo zasedanje ožjega nemško-jugoslovenskega gospodarskega odbora. Gre za ureditev določenih vprašanj izmenjave blaga med našo državo in Nemčijo, predvsem pa za ureditev našega trgovinskega prometa z državami, ki jih je zasedla Nemčija.

— Izvajanje trgovinskega sporazuma z Italijo. V zvezi z zadnjim zasedanjem italijansko-jugoslovenskega gospodarskega odbora je bila v zunanem ministru konferenca strokovnjakov, da določi način izvedbe trgovinskega sporazuma, ki je bil nedavno sklenjen v Rimu med našo državo in Italijo.

— Notiranje dinarja v Curihu. V naši javnosti ni ostalo neopaženo, da listi v Jugoslaviji ne objavljajo več tečaja za devizo Beograd na curiški borzi. Zato se splošno smatra, da dinar v Curihu ne notira več. V resnici pa deviza Beograd nadalje notira nespremenjeno, kakor je notiral prej, to je 10 frankov na 100 din. Prav tako notirajo dalje nekatere druge devize, ki jih listi v Jugoslaviji ne navajajo. Krivdo za to pomanjkljivost naše poročevalske službe nosi Agencija Avala v Beogradu, ki dostavlja neposredno in preko podružnic uradnim tečajem, ki se dnevno spreminjajo, med tem ko očitno iz komodnosti ne navaja ostalih tečajev, tudi ne tečaja za devizo Beograd, češ da so itak nespremenjeni. Zato teh tečajev ne objavljajo niti beograjski niti zagrebški listi. Le po krivdi Agencije Avala je torej nastalo v naši javnosti mnenje, da dinar v Curihu ne notira več, kar gotovo ni v interesu zapanja v naš nacionalni denar. Želeli bi bilo, da bi Agencija Avala izdajala kakor prej popolno tečajnico, kajti ne moremo zahtevati, da bi naši interesi listali po inozemskih časopisih, da se preprečijo, da dinar v resnici notira nespremenjeno na curiški borzi.

— Prijavljanje delavskih zaslužkov pri OUZD v primeru krčenja obrata. Iz pisarne OUZD-a v Ljubljani smo prejeli: Zaradi pomanjkanja sirovin so nekateri obrti skričli svoje obratovanje za en dan ali več dni v tednu tako, da so se povprečni zaslužki delavcev na ta način znižali. Ker delovno razmerje zaradi kratkotrajnih prekinitev ne preneha, delodajalci ne morejo tako zaposlenih delavcev za vsak delovni dan posebej prijavljati in odjavljati, marveč je treba njih zmanjšanih zaslužkov prijavljati OUZD-u s prijavnicami o spremembi zaradi uvrstitve v nižji mezdni razred. To velja za vse delavce, ki so plačani na akord ali od ure. »Prijavnice o spremembi naj predlagajo delodajalci mesečno do vsakega 8. dne v mesecu na temelju povprečnega zaslužka delavčevcev iz preteklega meseca. Na ta način je delodajalec olajšan pri prijavljanju, delavcem pa so obvarovane njihove pravice. Navodila za prijavljanje povprečnih mesečnih zaslužkov so objavljena v 4. številki lista »Delavsko zavarovanje«, ki ga izdaja OUZD v Ljubljani.

— Francoski frank bo naslonjen na dolar. Po informacijah iz Vichyja je francoska vlada sklenila, da nasloni francoski frank na dolar. Francoski frank je bil do sedaj vezan na angleški funt v relaciji 1 funt enako 176 frankov. Zaenkrat tečaj francoskega franka napram dolarju še ni končno določen, vendar pa trdijo v francoskih finančnih krogih, da bo francoski frank stabiliziran na dosedanjem nivoju, to je v relaciji 43.30 frankov za dolar.

— Udeležba naše države na mednarodnih sejah. Ministrstvo trgovine in industrije (Trgovinski muzej v Beogradu) sporoča, da se bo naša država udeležila jeseni naslednjih mednarodnih sejmikov prireditel: v Smirni od 20. avgusta do 20. septembra, na Dunaju od 1. septembra do 7. septembra in v Solunu od 15. septembra do 6. oktobra. Vse podrobne informacije glede udeležbe daje Trgovinski muzej. Trdimo, ki se želijo udeležiti navedenih sejmikov z vzorci blaga, naj to prijavijo muzeju (Beograd, Miloša Vel. 29) najkasneje do 20. t. m.

— V trgovinski register se je vpisala tvrdka Mayer in drug, industrija čipk, Bled (družabnika Emerik Mayer in Emerik Mayer ml., oba trgovca v Ljubljani).

Borze

DEVIZE

Curih. Beograd 10, London 16.25, New York 44.50, Milan 22.30, Madrid 40, Berlin 176.375.

Blagovna tržišča

+ Chicago, 12. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 73, za sept. 73.875, za dec. 75.50; kornuza: za julij 61.25, za sept. 58, za dec. 54.50.

Ljubljanski trg

Dokler bo trg tako dobro založen z razno povrtino, si ne delamo dosti skrbi, če ravno imamo sedaj tri brezmesne dneve na teden. Največ je še solate, nadalje graha po 2 din kg in krompirčka po 1.50 kg. Dobi se tudi že domači stročji fižol po 3 do 8 din kg. Mnogo je kumar, karfiol, kole-rabič itd., vse po zmernih cenah. Ljubitelji mesa pa tudi ne pridejo v zadrego, saj si vse tri brezmesne dni lahko privoščijo raznega mesa od drobnice, prekajenega mesa, klobas in špeha, kolikor hočejo. Kdor si do sedaj ni mogel privoščiti, ta tudi zaradi treh brezmesnih dni ne bo nič prikraslan. Zdi se, da zaradi te nove uredbe konzum mesa ne bo mnogo manjši, pač pa je nova ureditev praktična za mesarje, posebno sedaj v poletnem času.

Hude skrbi povzroča pomanjkanje olja. Tja do septembra ne bo novine, starih zalog pa tudi ni dovolj. Ljudje kupujejo bučno in olivno olje, ki ga prodajajo tudi le v omejenih količinah. Bučno olje pri nas ni priljubljeno, čeprav je zelo zdravo. Olivno olje pa je za splošno konzum predrago, saj stane 34 do 35 din kilogram. Za bolnike, ki jim je potrebna dietična hrana, bi bilo potrebno poskrbeti, da dobijo potrebno količino olja. Seveda je prizadet zopet le mali človek, ki si ni mogel napraviti zaloga in ki ne more kupovati dragerega surovega masla. Ravno sedaj, ko je doba solat na višku, si večina konzumentov ne more privoščiti niti tega.

V soboto je bilo na trgu mnogo perutnine. Največ je bilo seveda piščancev, po 30 do 40 din par. Upamo, da bo tržno nadzorstvo ustreglo želji meščanstva in prodajalcev ter reorganiziralo prodajo perutnine, kakor hitro bo urejena nova mesarska tržnica. Perutnina naj bi se pro-

dajala pozimi v pokritih, poleti pa v hladnih, senčnih prostorih s tekočo vodo. Prodajala naj bi se na težo, da bi se uboga žival ne mučila s podajanjem iz rok v roke. Poseben oddelek naj bi se uredil za zakladno perutnino po zmernejših cenah.

Sadja je na trgu vsak dan več. Naprodaj so že jabolka po 8 din kilogram. Češnje in marelice so drage, po 10 do 14 din kg. Dobe se tudi že breskve in višnje. Mnogo manj kakor druga leta je rdečih jagod (po 8 do 10 din liter), pač pa je na višku sezona borovnic (po 2 din liter in ceneje). Sedaj je čas, da si vsako gospodinjstvo pripravi zalogo tega dobrega, zdravega in cenega sadu za zimo. Vse premalo se upošteva vrednost borovnic, ki imajo poleg vseh drugih še to dobro lastnost, da potrebujejo le malo sladkorja. Črna usta in zobe si hitro lahko očistimo s sokom limone.

Sprehod po naših učilnicah

Iz krogov staršev smo prejeli: Z velikim zanimanjem smo čitali vaš uvodnik o pomanjkanju učilnic na naših srednjih šolah. To je zlo, ki je v veliki meri sokrivno slabih učnih uspehov naše mladine, a predstavlja tudi eno največjih nevarnosti za njeno zdravje. Da bo žalostna slika popolna, pa je treba opozoriti tudi na stanje, v katerem se nahajajo naše osnovne šole.

V letošnjem zasedanju banovinskega sveta je poročal načelnik prosvetnega oddelka, da manjka na osnovnih šolah v Sloveniji 1280 učilnic. Zato se mora v mnogih šolah vršiti menialni dopoldanski in popoldanski pouk, ki močno ovira redno šolsko delo. Pozimi se mora popoldanski pouk zaradi tega dneva v mnogih krajih predčasno končati. Ker je vseh oddekov na ljudskih šolah 4032, jih tedaj skoro ena tretjina nima svojih učilnic in eno učilnico odpade 65 otrok, dasi bi jih v dovolj velikih učilnicah smelo biti le 45. V takih razmerah je uspešen pouk več kot težak. Podčrtati je še treba žalostno dejstvo, da so glede učilnic in šolskih poslopij ravno obmejne šole na naših bregih, zlasti v srezih Maribor, levi breg, Murska Sobota in Lendava. Poleg učilnic je pa v teh krajih tudi stanovanjsko vprašanje za učitelja jako pereče. Ako učitelji v oddaljenih, narodno izpostavljenih krajih nima primernega stanovanja, kako naj se veže na kraj, kako se naj navdušuje za

Pri afekciji želodca ali črevesja v začetnem štadiju zelo dobro kkoristi vrelec Tempel ali Styria.

Zaradi vlažne zemlje je ves ta mesec izredno mnogo gob napradaj. Cena je zelo različna, po kakovosti in velikosti od 8 do 12 din kg ali 2 do 4 din merica. Mnogo je tudi lisic po 1.50 din liter. Cene surovega in kuhanemu maslu so ostale nespremenjene.

javno delo in izvenšolsko delovanje, ko se mora predvsem brigati za to, kje in kako bo stanoval in kje bo dobil hrano! V preteklih desetletjih se je veliko zamudilo na meji. Ako bi se v bodoče vsako leto v obmejnih krajih sezidalo, kjer to ni drugače mogoče, s pomočjo banske uprave, vsaj par šolskih poslopij potem bo meja zasedena z narodnimi trdnjavami, ki se nam jih ne bo treba sramovati. Od učitelstva na, ki bo v takih šolah nameščeno, se bo potem lahko zahtevalo, da posveti vse svoje sile narodni in državljanski vzgoji ne samo v šoli, marveč tudi zunaj nje.

Baš te dni čitamo, kako odločno je banovina Hrvatska posegla v mizerijo šolskih prostorov. Letos bo banovina gradila 54 novih šol, dogradila, odnosno razširila z novimi učilnicami jih bo 148, obsežnejša popravila in modernizacije pa bodo izvršene na 186 osnovnih šolah. Za pridobitev novih šol, odnosno učilnic je letos samo v banovinskem proračunu Hrvatske določenih skoraj 20 milijonov dinarjev. Tudi pri nas bi se morala pričeti energična akcija, saj se je dotok prejemkov v banovinsko blagajno gotovo zelo povečal zaradi povečane davčne osnove, odnosno ostrejših prakse pri državnih davkih, od katerih banovina dobiva dklade. Treba je dobre volje in vnema, pa bo tudi naša šolska mizerija kmalu spodala med neblage spomine.

no hišo. Veseli nas, da se vodstvo kemične tvornice v taki meri zaveda, da je treba tudi delavcem dati dostojna stanovanja.

Iz Gornje Radgone

gr— Komaj je ušel smrti. V zadnjem času se je pri nas razpasla navada da drvijo skozi trg tovorni avtomobili z nezmanjšano hitrostjo in silnim ropotom, kakor bi za Gornjo Radgono ne veljali policijski predpisi. Na tovornih avtomobilih stoji navadno delavci od straneh, da opazovalci čestokrat zatiskajo oči v strahu, da se ne bo zdaj pa zdaj pripetila nesreča, ki bo terjala človeško žrtev. Ko je nedavno padel neki delavec iz avtomobila in si nalomil levico v zapestju, ni to bilo zadostno svarilo ostalim. Te dni je pri silni vožnji komaj ušel smrti usnjarski delavec Frlan, ki je pri hitri vožnji stal na stopnici ob strani. Preden je šofer ustavil avto, je hotel Frlan odskočiti, pri čemer ga je vrglo ob stran, da je padel na trdo cesto tako nesrečno, da si je zlomil desnico in dobil tudi hude poškodbe po obrazu. Bil je preplezan v bolnišnico v Murski Soboti. Mnega smo, da bi strožje izvajanje policijskih predpisov doseglo na eni strani lep dotok denarnih kazni za cestne fonde, na drugi strani pa bi bilo mnogo manj nesreč.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ZAHVALA

Za mnogostevilne izraze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega ljubljene soproga, brata, strica, zeta in svaka, gospoda

inž. Vladimira Mikuža

svetnika direkcije drž. železnic

pismeno ali ustmeno, in vsem darovalcem vencev in svežega cvetja se tem potom iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni višjemu svetniku g. inž. Lebnu za prelep govor ob odprtem grobu in gg. pevcev ter žel. godbi društva »Sloga«, nadalje vsem prijateljem in znancem, ki so blagopokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

Maša zadušnica se bo brala v četrtek 18. t. m. ob 7. uri zjutraj v cerkvi svetega Petra.

LJUBLJANA, dne 14. julija 1940.

Zalujoča soproga KRISTA ter ostalo sorodstvo

Umri nam je preljubi oče, tast, stari oče in stric, gospod

Simon Cvar

sodni upokojenec, bivši občinski svetnik mesta Celja v 85. letu starosti.

Pogreb predraga pokojnika bo v nedeljo ob 1/5. uri popoldne s smartinske ceste 24 na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo brala dne 20. t. m. ob 1/7. uri zjutraj v cerkvi svetega Petra.

V LJUBLJANI, dne 12. julija 1940.

Rodbine:

Dr. Tavzesova, Mgh. Viktorja Cvara, Julka Kovačiča

Akademski mladina na narodnoobrambnem taboru na Remšniku

Današnja mladina se dobro zaveda, da gleda narod v nji svojo bodočnost, svoje bodoče voditelje in delavce, ki bodo povedli narod v lepo in svetlejšo bodočnost, ko bodo dokončno izbrisani vsi sledovi nesvobodne preteklosti.

Akademski mladina iz Ljubljane in Maribora se tega še posebno zaveda in že zdaj po svojih močeh prispeva k temu delu. Ker je zaznala, da sta v današnjem času zaradi neurejenosti razmer v svetu najhujša sovražna ta naroda defetizem in pomankanje nacionalne zavesti, je začela organizirati v počitnicah narodnoobrambne taborne v najbolj ogroženih krajih svoje ožje domovine. Pri svojem prizadevanju je našla na veliko razumevanje narodnoobrambnih organizacij, posebno Družbe sv. Cirila in Metoda in ženskega odseka Društva »Jadrana-Nanosa« v Mariboru.

Zenski odsek Društva »Jadrana-Nanosa« je pod predsedstvom ge. Mince Pintarjeve organiziral poleg drugih tudi narodnoobrambni tabor na Remšniku, katerega izvedbo je prevzel JNAD »Jugoslavija« iz Ljubljane. Taborjani, ki so prispeili na Remšnik 3. t. m., so bili deležni zelo toplega sprejema in so našli na veliko razumevanje ljudstva za svoje delo. Doslej so imeli v šoli osem sestankov s predavateljicami in kinematografskimi predstavami, katere je obiskovalo od 168 do 311 ljudi, kar

je zelo lep uspeh, če pomislimo, da je remšniška občina ena izmed najbolj raztresenih in da prihajajo ljudje z do štiri ure oddaljenih kmetij. Zvečer 4. t. m. so taborjani kurlili Ciril-Metodov kres, ob katerem se je zbralo nad sto vaščanov. Tovaršni taborjan se je ob kresu v kratkem govoru spomnil sv. bratov in orisal pomen njunega dela za Slovane.

Taborjani so takoj po prihodu spoznali, da je kraj silno potreben njihovega dela. Socialno na najnižji stopnji in gospodarsko izjemno ljudstvo se težko upira.

Zato so taborjani krepko prišli za delo. Niso se samo omejevali na predavanja, temveč tudi obiskujejo vse dni ljudi na njihovih domovih, študirajo razmere, v katerih živijo ti ljudje, in jim z zdravniškimi in pravnimi nasveti skušajo pomagati. Ljudje so za njihovo delo zelo hvaležni in kar sami prihajajo v tabor po nasvete.

Akademiki so prinesli s seboj čez 200 knjig, ki jih bodo razdelili med ljudstvo, in večjo množico oblik, blaga in drugega, s čimer bodo obdarovali na proslavi materskega dne 21. t. m. vse potrebne matere in dekleta v okolici.

Z dosedanjim delom so taborjani zelo zadovoljni.

— r — 1.

Iz Julijske krajine

Poročka. V Trstu sta se poročila skladiščnik g. Ivan Pahor in šivilja gđc. Miroslava Gerbec. Bilo srečno!

Pred reškimi sodiščem se je vršil pred tednom dni proces proti Franju Meljkovcu iz Janjane, ki je bil obtožen, da se je že konec novembra 1936 brez pomena lista odpravil čez mejo. Šele v drugi polovici preteklega meseca se je spet vrnil in bil takoj aretiran zaradi protipravnice izselitve. Sodišče ga je oprostil na podlagi amnestijskega dekreta.

Nova ulična imena. Zadnje dni je bilo tudi v Trstu več ulic preimenovanih. Med njimi sta dobili česedenji ulici Coroneo in Lazzaretto večelo imeni po Nici odnosno Ajaciu. V tej zvezi so listi objavili nekaj zanimivih zgodovinskih podatkov o izvori imen obeh starih tržaških ulic. Pri tem naglašajo, da za sedanjí čas in razmere dosedanja imena nimata več nikakega pomena. Kar se tiče ulice Coroneo, ugotavlja tržaški »Piccolo« po italijanskem zgodovinarju Generiniju, da je dobila ime po ljubljanskem škofu Tomažu Hrenu, ki se je nekoč v prvih letih sedemnajstega stoletja mudil v Trstu. V Koloniji si je kupil vilo, kjer je prebil nekaj svojega prostega časa. Generiniu imenuje škofa Kronos ali Chronos in po njegovem latiniziranem imenu »Coroneus« je bila imenovana tudi tržaška ulica, ki si je v poslednjih desetletjih pridobila poseben sloves tudi po sodnih zaporih.

O upravnih razdelitvah tržaške škofije je škofijarska uprava v Trstu pred kratkim izdala publikacijo, v kateri podaja podoben pregled vseh župnij in dekanij kakor tudi vsega duhovniškega stanu. Na področju škofije, ki ji pripadajo tudi področja nekdanjih škofij v Kopru, Novem gradu in Picanu, je sedaj 15 dekanij s 115 župnijami. Škofija spada sedaj v beneško koncilarno cerkevno pokrajino enako kakor poreško-pulska škofija in goriška cerkevna pokrajina. Škofija šteje 211 svetnih in 82 redovnih duhovnikov. Slednji pripadajo redovom benediktincev, franciscanov, kapucinov, jezuitov, salezijancev, in še trem drugim. Poleg njih je v 15 samostanih še 47 laičnih redovnikov. V ženskih samostanih je 577 redovnic, ki so pa vedno razmešene po bolnišnicah, sanatorijih in drugih socialnih ustanovah. V goriškem bogoslovnem semenišču je 25 bogoslovcev iz tržaške škofije, v Kopru pa je v deškem semenišču, ki mu je priključena tudi popolna gimnazija, skupno 121 gojencev.

Pokojsko in idrijski rudarjev. Ko je v letošnji pomladi idrijski rudnik prešel iz državnih v privatne roke, so se, kakor smo že poročali, delovni in socialni pogoji idrijskih rudarjev na novo uredili. Precejšnje število rudarjev je bilo odpuščenih z dela, nekaj izmed njih na novo sprejetih. V likvidacijo je prešla dotedanja rudniška blaginja, nekdanja »Bratovska skladnica«. Sedaj se je začelo tudi vprašanje pokojnikov. Družba se je postavila na stališče, da si morajo rudarji od časa, ko je rudnik prešel v njeno upravo, na novo pridobiti pravico do pokojnine. Pokojnina jim bo priznana po petletnem službovanju. Vse dosedanje prispevke za pokojnino, ki so jih že vplačali, jim namerava vrniti. Tako naj bi zapadle vse njihove doslej že pridobljene pokojninske pravice. Rudarji in njihovi zastopniki so se že zavzeli za to, da bi se tak ukrep sploh ne uveljavil.

Civilna mobilizacija novinskih podjetij. Na osnovi znanega zakona o mobilizaciji civilnih ustanov, podjetij in prebivalstva, ki je bil izdan konec maja, so bila sedaj mobilizirana tudi vsa glavna novinska podjetja v Italiji. Med drugimi je bilo pretekli teden civilno mobilizirano tudi tržaško časopisno podjetje, ki izdaja liste »Piccolo«, »Ultimo notizie« in »Popolo di Trieste«.

Rekvizicija proša. Ministrski svet je na svoji zadnji seji odredil tudi obvezno oddajo prosa v javna skladišča. Ker se je zetev že pričela, so bili izdani ukrepi, da se bo dekret o prisilni oddaji prosa pospešeno izvršil. Oddati bo treba vse proso razen onega, ki ga pridelovalec rabi za seme in za svojo živino.

Oddaja starega železa. Kakor znano, je bila z zakonom z dne 8. maja t. l. odredjena prisilna oddaja vsega starega železa, tudi železnih ograj in drugih železnih naprav, ki niso nujno potrebne. Posebno polidržavno podjetje prevzema to železo po ceni 100 lir za stot, pri čemer morajo lastniki ograj in drugih naprav sami plačati stroške za njihovo odstranitev. Sedaj so bili določeni tudi roki, v katerih mora biti vse staro železo oddano podjetju. V goriški pokrajini so bili ti roki določeni takole: do 31. avgusta mora biti oddano vse staro železo v občinah Anahov, Brežinj, Bovec, Cerklje, Čepovan, Grgar, Gracov, Črni vrh, Idrija, Kal pri Kanalu, Kanal, Kobarij, Čezsoča, Sv. Lucija, Sentvidska gora, Sent Vid nad Vipavo, Vipava, Tolmin, Trnovo, v roku od 1. septembra do 31. oktobra v občinah: Ajdovščina, Kopriva, Dobrovo, Črniče, Komen, Krmin, Dolenje, Fara, Gradiška, Miren, Dornberg, Opatje selo, Renče, Ribemčev, Zgaj, Šempas, Štandrev, Šmartno, Sv. Križ in Temenica ter v času od 1. novembra do 31. decembra na področju goriške mestne občine. V goriški pokrajini bodo ograje in druge take naprave odstranjevali organi omenjenega podjetja, ki bo izdatke za to čelo odračunalo od zgoraj navedene cene.

Veliko tihotapstvo valut. Davčna policija v Trstu je izsledila veliko tihotapstvo valut, ki so ga osumljeni Kristijan Cora, zastopnik nekega podjetja iz Tavernelle Vicentine v Postojni, njegov namestnik Rudolf Pert in železničar Anton Urbic, ki je jugoslovanski bankovec. Denar je rabil za nakup lesa, ki so ga pridobivali sicer na italijanski strani, toda na posestvih jugoslovanskih državljanov. Pri ljubljanski kreditni banki si je Cora otvoril celo poseben račun v ta namen in njegovi krediti so znašali sedaj okrog 200.000 dinarjev. Podjetju, ki ga je Cora zastopal, so takoj zanjeli 1500 kub. m lesa in neki avto, ki ga je Cora kupil v Jugoslaviji. Njega in ostala dva so prijavili posebnemu sodišču za zaščito države v Rimu.

Smrtna nesreča mladega mehanika. Šele 17 let stari mehanik Karel Mezinac iz Trsta se je pred dnevi smrtno ponesrečil v tržaški ladjedelnici. Bil je zaposlen na nekem žerjavu. Nenaadno se je žerjav približal žicam, po katerih je bil napeljan tok visoke napetosti, tako da je fant s hrbotom zadel ob nje. V nezvesti je omahnil z žerjava. Sicer so ga z vso naglico prepeklili v bolnišnico, a mladenč je že kmalu nato umrl.

SPORT

Med današnjimi dogodki bodo predvsem tekme v nogometu, pa še cela vrsta prireditvev v ostalih panogah

Glavno besedo v sportnem sporedu današnje nedelje bodo spet imeli nogometaši, čeprav zdaj čisto pisemo o njih, kakor da bi bili na počitnicah. Pa niso... Eni še niso končali prvenstvenega programa, drugi se pripravljajo že za prihodnjega, in le redki so oni, ki v teh poletnih dnevih počivajo na lavorikah. No, nazadnje tudi nimajo povoda... Slovenski nogomet ima pestro in dolgo zgodovino, uspehov pa še zmerom ne, kakor bi jih moral imeti v primeri s trudom in žrtvami zanj. Toda, to ne spada semkaj. Hoteli smo reči, da so v današnjem sportnem sporedu tudi naslednje

nogometne tekme V LJUBLJANI

bodo tekali za žogo na dveh igriščih in spravili pod streho vsega tri nogometne tekme.

Na igrišču Jadrana v Koleziji bo fuzionirana enajstotica Jadrana in Reke imela dvojni spored z začetkom ob 16. V prvi igri bo kombinirano moštvo domačih nastopilo proti juniorjem mariborskega železničarja, v glavni tekmi pa bo nato prva garnitura novega Jadrana odigrala prijateljsko tekmo z enajstotico SK Litije.

Druge prizorišče nogometnega dvoboja bo igrišče SK Ljubljane, kjer bodo začeli bratci ob 15. Najprej bo kombinirano moštvo Most nastopilo proti Marsu, ob 16. pa se bo začela glavna tekma med prvim moštvom Marsa in enajstotico SK Celja. To je v bistvu revanša za nedavno gostovanje Marsovcv v Celju. Celjani imajo prav agilno moštvo in bo ta tekma v zvezi z nastopom nekaterih bivših »Ljubljancev« v njegovem moštvu prav zanimiva.

V MARIBORU

bodo imeli odločilen dogodek iz lanskega prvenstvenega tekmovalstva. Po dveh finalnih tekmah za prvenstvo SNZ, ki sta med železničarjem in Mariborom ostali neodločeni s skupnim rezultatom 3:3, je zdaj potrebna še tretja tekma za odločitev in ta bo danes ob 17.30 na stadionu železničarja ob Tržaški cesti. Če ne bosta dva finalista sledila vzhodu Gradnjanskega v Subotici, moro dvesto do pokončani tekmi vedeti za novega nogometnega prvaka Slovenije.

V Hrastniku bo v prijateljski tekmi nastopila enajstotica Amaterja iz Trbovelj proti domačemu SK Hrastniku.

V Karlovcu bo gostovalo moštvo bivšega ligaša SK Ljubljane.

V območju srbske in hrvatske nogometne zveze bosta dve kvalifikacijski tekmi za vstop v ligo, in sicer med Hajdukom iz Sarajeva in Jugoslavijo iz Jabuke, na Sušaku pa se bosta tudi za to sestala tamkajšnji Orijent in Gradnjanski iz Šibenika. Mnogo pozornosti bo vzbudila tudi druga finalna tekma za prvenstvo ZNP med Gradnjanskim iz Bjelovara in zagrebškim železničarjem, ki ima iz prve tekme rezultat 2:0 v dobro.

Sportni dan na Jesenicah

Agilni SK Bratstvo bo prihodnjo soboto in nedeljo še enajstič izvedel svoj sportni dan — Nastopili bodo tableteniški igralci, boksarji, atleti in seveda — nogometaši

SK Bratstvo na Jesenicah priredi v soboto 20. t. m. in v nedeljo 21. t. m. svoj 11. sportni dan. Spored bo izbran in zelo pester, saj bodo nastopili skoraj vsi odseki. Otvoritev sportnega dne bo v soboto, ob 16. ko bo jeseniški »derby« mladine. Nastopili bodo najmlajši Kovinarji in Bratstva. Takoj za tem pa se bo pričel veliki propagandni tableteniški turnir za prvenstvo posameznikov, dvojic in moštev. Številne prijava, ki so prišle že doslej, kažejo, da bo to eden največjih tableteniških turnirjev, kar jih je bilo do zdaj na Jesenicah. Samo z Jesenic in Javornika je prijavljenih že blizu 40 igralcev, medtem ko se pričakuje še prijave tujih klubov. Za najboljšie igralce je prireditelj preskrbel tudi lepe nagrade.

V soboto zvečer bodo nastopili boksarji. Nastopilo bo 8 parov, med temi bo gotovo najzanimivejša borba med Balohom, jugoslovanskim prvakom težke kategorije ter Mariborčanom Ipavcem. Baloh je že dalj časa na Jesenicah in vodi treniranje domačinov, tako da tudi ti stalno napredujejo. Svoj napredek bodo pokazali na tem nastopu in upati smemo, da se bodo kar najbolje častno odrezali proti vsem nasprotnikom.

V nedeljo ob 9. se bo pričel velik lahko-atletski miting. Razen d. mačinov Kvasa, Zupana, Pribovška, Medje in drugih bodo nastopili tudi atleti ljubljanskih klubov. Med temi so prijavljeni tudi reprezentantne takte Bručan, Račič, Oberšek, Glonar, Kien, Benedičič. Ker se je ta panoga posebno v letošnji sezoni zelo razvila tudi na Jesenicah, bo brez dvoma miting zelo dobro uspel. Za domačine bo to tudi priprava in obenem zadnja preizkušnja za velike tovarniške tekme, ki bodo nekaj tednov pozneje.

Nedeljsko popoldne je rezervirano za nogomet. Že ob 14. bodo nastopili juniorji domačinov proti odličnim juniorjem mariborskega železničarja. Za tem bo rezervna nastopila v revanzi tekmi proti močni enajstotici Slovana iz Naklega ter skušala popraviti poraz, ki ga je doživela pre dnejak tedni v Naklem. Največje zanimanje na vlada brez dvoma za srečo z mladim državnim prvakom Gradnjanskim iz Zagreba ter domačinom Gradnjanskim bo prvič gostoval na Jesenicah in bo gotovo nastopil s kompletno ligaško enajstotico, posebno sedaj, ko je tako nesrečno izpadel iz tekmovalstva za s. e. pokal. Domače moštvo bo tedaj nastopilo že z vsemi novimi močmi, ki jih je dobilo v letošnji sezoni, vendar bo moralo zastaviti vse sila, če bodo fantje hoteli doseči vsaj časten rezultat. V tej borbi jih bo gotovo podpirala vsa jeseniška publika.

V odmoru med glavno nogometno tekmo bodo atleti izvedli še propagandni tek v balkanski štafeti.

Da bo na spored sportnega praznika popoln, bo zvečer še tradicionalna sportna veslica.

V primeru slabega vremena ne bo sporeda v soboto 20. t. m. niti veselice v nedeljo zvečer, na programu pa ostane atletski miting in vse nogometne tekme v nedeljo popoldne. Spored je bogat in zanimiv tudi za razvijano sportno publiko, zato bo obisk gotovo zelo številen.

Slednjič nam omenimo še mednarodno tekmo med Nemčijo in Rumunijo v Frankfurtu ob Meini, predvsem zaradi tega, ker bo tam nastopil večji del igralcev, ki so preteklo sredo za barve Rapida iz Bukarešte dosegli nadležni časten remis proti Gradnjankemu in jim je zreb naklonil mesto drugih finalistov v tekmah za mali srednjeevropski pokal.

Dva atletska mitinga

Bolj prikladna kakor za nogometaše je v tem času sezona za atlete. Danes sta med njimi na sporedu dve prireditvi, in sicer:

juniorski dvoboj med ekipama SK Celja in ljubljanske Ilirije, ki bo danes ob 9. dalje na telovadišču ljubljanskega Sokola. Oba kluba imata v svoji mladi gardi številne talente in bo to srečanje gotovo prineslo dober sport.

V Mariboru bo v dopoldanskih urah na stadionu železničarja klubski miting tega kluba.

Prvenstvena kolesarska dirka

Za klubsko prireditvijo preteklo nedelje, ki jo je imel Hermes na znani podtiški progi, bodo danes kolesarji — naročeno jim je, da morajo priti na start vsi do zadnjega — nastopili v prvi letošnji oficalni dirki, in sicer za prvenstvo ljubljanske kolesarske podzveze. Dirkači bodo vozili v dveh kategorijah, in sicer prvorazredni na 100 km dolgi progi od Ljubljane do Trebnje in nazaj, juniorji pa 60 km daleč, in sicer od Ljubljane do Stične in nazaj. Start za obe dirki bo ob 8. pred Jelačinovo gostilno na Dolenjski cesti, prav tako pa tudi cilj in takoj nato določena razglasitev rezultatov in razdelitev diplom.

Da je tudi za kolesarje zdaj najprikladnejši čas, kaže med drugim, da bosta danes še dve oficalni kolesarski prireditvi, in sicer ena za prvenstvo Zagreba, druga pa iz Beograda ven za prvenstvo srbske kolesarske zveze.

Srbija in Slovenija v tenisu

Kljub oviram, ki jih poskušajo povzročati igranja željnim teniskim igralcem iz Beograda in Ljubljane odn. Maribora zagrebški JTS, se je včeraj že pričel in se bo danes ves dan nadaljeval teniški dvoboj med Srbijo in Slovenijo v Beogradu. Ker so v obeh ekipah najboljši predstavniki srbskega in našega tenisa, bo to srečanje za Beograd prav privlačen sportni dogodek.

H kraju opozorimo še, da bo danes tudi otvoritev tekmovalstva v tako zvan plavalni liti, in sicer daleč od nas v Dubrovniku. Tamkaj bosta odpravila prvi letošnji dvoboj v tem tekmovalstvu ZPK in domači Jug. Po današnji otvoritvi se bo spored v tem tekmovalstvu razvijal že mnogo hitreje in bo še do konca tega tedna posega v borbo tudi ljubljanska Ilirija.

Letošnja najbolj mokra nevihta nad Litijo

Toča, vihar in plohe se kar vrste po slovenski zemlji

Ljubljana, 13. julija. Ponoči je nad mestom divjala precej huda nevihta, ki je v širši okolici napravila tudi precej škode. Zlasti se je nevihta razbescnela nad vasmi okrog smarne gore. Že zgodaj zvečer je začelo močno deževati, okrog polvečer ponoči pa je nastal vihar, da se je vrglo dreve in so se podirali kozolci. Nato se je vlila neznanska ploha, vmes pa je začela padati gosta in debela toča, ki je napravila po sadnih vrtovih in na polju mnogo škode. Toča je bila ponekod tako gosta, da je že zjutraj pokrivala njive in travnike. Dodobra je uničil fižol, krompir, pesa, koruza in pšenica. Najhuje je toča razsajala na Skaručini, v Repnjah, Smledniku in Zapogah.

Nad Litijo se je utrgal oblak

Litija, 13. julija. Noč na soboto je potrdila letošnje vremensko pravilo, da se vreme skazi v enem samem koraku. Še ob 1. ponoči smo imeli krasno noč. Potem pa se je začelo bliskati v smeri od Ljubljane, kakor bi bil nastal na zapadni strani velikanski požar. V tem se je valila nevihta z vso naglico. Razbescnel se je tudi veter, da so Zvenketala okna in so se ljudje prebujali sredi noči in hiteli zapirati okna. Močni vetrovi s sunki so tresli dreve. Izpad neba pa se je vilo kakor iz škafe in na naši dežni postaji, ki jo upravlja na vrhu našega okrajnega sodišča g. Tine Juvan, se je nateklo v zbirnalno posodo 240 entov dežja, kar se to leto, čeprav je izredno deževno, še ni dogodilo. Vse kaže, da se je moral nad našo dolino utrgati sredi noči oblak. Dopoldne je bil rekta Sava še precej čista, a popoldne je začela prihajati že umazana tekočina, kar je pričalo, da so imeli na Gorenjskem istotako izdatne nalive.

Pogled v zapiske naše ombrometrične postaje kaže dovolj zgovorno, kako deževno je letošnje leto. Doslej smo imeli v trinaestih dneh julija že osem deževnih dni, in to v času, ko bi morala vladati najhujša pripeka. Mnogo dežja je padlo 9. t., in sicer 195 entov, 10. t. m. pa 170 entov. Ves ta mesec smo imeli že 825 entov padavine z všteti 240 entami v pretekli noči.

Za primeru navajamo, da je bil tudi junj močno deževan. Domala dve tretjini dni sta bili mokri (točno 18 dni). Vseh padavin v juniju je bilo 1090 entov.

O divjanju nevihte v pretekli noči so nam pripovedovali tudi redki obiskovalci

dil, čez tračnice, je tresčila lokomotiva vanj in mu zdrobila lobanjo, nato ga je pa odbila na drugo stran ceste. Nedoh je na mestu izdihnil.

Na kraj nesreče je kmalu prispela uradna komisija iz Celja, ki je ugotovila dejanski stan in odredila prevoz trupla v mrtvašnico na okoliški pokopališče, kjer bo v nedeljo ob 17. pogreb. Tragično umrl Franc Nedoh zapuša čeno in pet otrok.

Huda toča v delu

Temeniške doline. Radohova vas, 13. julija. Sredi noči nas je prebudilo silno neurje s treskanjem, ki je napravilo hudo škodo zlasti še, ker je zajel našo dolino tudi pramen toče. Od toče sta najbolj prizadeti vasi Dolenja vas in Pungart, ki stojita v smeri Temeniške—Veliki Gaber. Ledeno zrnje je nekaterim posestnikom uničilo domala vso setev, tako žito, fižol in drugo. Še dobro, da ni močan pljatek oblakov s točo v sosednje gorice, kjer se začnajo prvi dolenski vinogradi.

Poprejšna leta smo imeli do srede julija ječmen že po večini požet. Že o Petrovem so imele žanjice polne roke dela. Letošnje stalno deževje in hladni dnevi pa ne dajo žito zoreti kakor običajno. Zaradi nalivov zadnjih dni je ječmen tako močno poлег, da ga bo precej manj, kakor smo ga pričakovali.

Toča v ljutomerskih vinogradih

Ljutomer, 13. julija. V petek ob 15. je prihrumela nad ormoško—ljutomersko pokrajino silna nevihta, ki je trajala nad eno uro. Najprej se je vili močan dež, po nekaj minutah pa je začela padati gosta, debela toča, ki se je usipala v daljših presledkih kar trikrat zapored. Vedno je toča padala med dežjem in sreča v nesreči je bila, da je bilo vreme brez vetra. Napravila je nekaj škode po zelenjavnih vrtovih in sadonosnikih, po vinogradih pa povsod tam, kjer je ledeno zrno neposredno zadelo grozd in je bila ranjena jagoda. Nevihta je po vseh krajih okrog Ljutomera in Ormoža razsajala s približno enako silovitostjo in je povsod napravila prilično enako škodo. Letos se nam je že itak obetala precej škodljiva trgatve, zato nam je nevihta prizadejala toliko občutnejše zlo.

terege je odluščila nekaj ometa. Njene čudne igre pa še ni bil konec. Preskočila je končnice postelje, na kateri je spal gospodar, in odtrgala z nje košček lesa tik ob gospodarjevi glavi. S postelje je skočila skozi zid v vežo, kjer je ruvala po cementnem tlaku, in iz veže v kuhinjo, kjer je vrgla polico z lonci na tla. In ko je še v kuhinji odluščila nekoliko ometa z zidu, se je izgubila naglo, kakor je prišla, skozi neko luknjo v zemljo. Značilno je, da je to igro strele opazovalo devet ljudi v sobi: gospodar z ženo in sedmimi otroki, a se nobenemu ni nič hudega pripetilo.

Čudna igra strele v hiši

Populila je žeblice, uničila stensko uro in vrgla polico z lonci na tla, a ljudem ni storila ničesar zlega

Brusnice, 13. julija. Davi je med nevihto, ki je divjala nad brusniško dolino, udarila strela v hišo posestnika Franca Hudoklina v Dolnjem Suhadolu pri Brusnicah. Strela je ubrala svojo pot skozi streho, ki je krita s cementno opeko, na podstrežje in od tam skozi strepo v spalnico, kjer je skakala s stene na steno. Kakor se je izkazalo, je populila vse žeblice iz zidu. Pri tem je pometala s sten tudi vse slike. Križ je vrgla iz kota na zidano mesto. Preskočila je nato na stensko uro in v njej raztopila vse kovinske dele. Spravila se je potem znova na zid, od ka-

meta, ki je Dolenjski še posebno potreben, želimo v tem prizadevanju kar največ uspehov.

SK Ljubljana. Občni zbor kluba bo nepreklono v torek 16. t. m. v stekleni dvorani restavraciji pri »Šestici«. Začetek točno ob 20. vabimo vse odbornike, starešine, člane in simpatizerje na ta važni občni zbor. Kdor želi v klubu delati, pomagati ali vsaj svetovati naj sigurno pride. Uprava.

SK Jadran. Vsi igralci juniorske skupine morajo biti najkasneje ob 15.30 v garderobi. Vsi igralci prve skupine ob 16.30. Tomišč sigurno.

SK Slavija. Danes ob pol 9. tekma med juniorji in I. moštvom na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno. Opremo dvignite od pol 8. dalje v klubski sobi na Sv. Petra c. 74 (dvorišče). Kdor od dovoženih ne pride na tekmo, ne bo šel drugo nedeljo gostovat. Kdor ima še opremo doma, naj prinese vse v klubsko sobo.

SK Grafika. Zaradi današnjih tekem s Svobodo naj pridejo na igrišče SK Mladice ob pol 10. juniorji, ob pol 17 pa I. moštvo. Vsi zanesljivo!

INSERIRAJTE V »JUTRO«

CENE MALIM OGLASOM

Na 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dopolni za ženske se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Malim oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnemo z naročilom, ali pa po poštni poizvedbi na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Letovišče

Beseda 1 din, davek 5 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Letoviščarjem

nudim krasno opremljeno sobo z uporabo kuhinje za dve ali več oseb. Kopačnice tik v Sori. Ponudbe pod »Velik vrte« na ogl. odd. Jutra. 17364-33

Na Bledu

oddam poceni sezonske sobe, z najtanjšo mirta, tega senčnat vrt. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Letovanje«. 17530-38

Iščem

opremljeno eno ali dvosobno stanovanje s kuhinjo na Gorenjskem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Letovanje«. 17530-38

Kamp kam?

Beseda 1 din, davek 5 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Otvoritev gostilne

Centenarju občinstvu, turistom in izletnikom naznanjam, da bom imel v nedeljo 14. t. m. otvoritev nove gostilne pri Sv. Duhi nad Podzemcem. Se priporoča. Jože Lavrič, gostilničar. 17533-18

V nedeljo in

ponedeljek vsi v Tomazevu na žegnani Vabita France in Ivan Babnik. 17737-18

Gostilna »Triglav«

pri remizi, danes godba s plesom. 17758-18

Gostilna Poljšak

vabi vsako nedeljo in ponedeljek na veselo zabavo, z godbo. Najmodernejše keglisce. Klub vabjeni. 17758-18

Gostilna Martine

Zg. Šiška Vsko nedeljo prvoizvesti! Plesna dvorana! Senčnat vrt! Telefon 41-88. 17688-12

Kam?

Mav čez Ljubljano mav čez mitino kam je danes ples v vseh vmes. Gostilna »Pod gozdom« Ljubljana. 17884-18

Pri Putrichu

danes ples. Vsi vabjeni. 17896-18

Ne pozabite

priti danes v gostilno K Panju, kjer se toči izborni dojenčki, cvetke, fina štajerska vina, vsak dan sveže pivo, šganje, likerji itd. Vedno in ob vsakem času razna topla in mrazna jedila, sprejemajo se abonentni na hrano. Zato vsi in vse zahajajte vedno in ob vsaki priliki le v Vevego ul. 10. 17892-18

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 5 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Gradbeno nadzorstvo

za industrijsko zgradbo oddam tehniko s prakso. Ponudbe nasloviti na ogl. odd. Jutra pod »Stavba«. 17780-1

Postrežnik

za cel dan sprejem takoj. Igriška 14. III. des. 17520-1

Velika tovarna nogavice

išče samostojnega mojstra za dvočlenski stroj (tipa Komel, Hilscher, Stibbe, links-links). Samo prvorazredne moči naj se javijo pod šifro »Sigurna egzistencija P-6299« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28. 17498-1

Prekajalec

dobrega, samostojnega potrebujemo. Vpoštevamo samo dobro izpitane. Ivan Javornik, Ljubljana, Domobranska. 17738-1

Strojna pilarska

išče pilarska Figar, Ljubljana. 17726-1

Samostojno natakario

išče Hotel Triglav, Jesenice. Ponudbe s sliko. 17738-1

Brivskega pomočnika

sprejem takoj. Služba stal na Kralj Stefan, frizer, Tyrševa c. 35, Ljubljana. 17745-1

Samostojno kuharico

mlajša, za gostilno stari Majer v Kranju se sprejme takoj v stalno službo. 17740-1

Pletiljam

dam delo na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17756-1

Služkinja

vajena kuhe, snage in reda, z letnimi sprejemali dobi dobro službo s 1. avgustom. Naslov z navedbo prejšnjih služb je poslati na pod. Jutra v Celju pod znakom »Dve osebi«. 17551-1

Pekovskega pomočnika

za skupno delo sprejem takoj. Pretnar, Vodnikova c. 69. 17760-1

Propagandistko,

iskušeno s priporočilom sprejem. Ing. Prezelj, Wolfova 3/II. 17767-1

Hlapca

treznega sprejme trgovina M. Šoper, Hraštnik, Stalna služba. Nastop takoj. 17777-1

Več mizarskih pomočnikov

in strojnega mizarja, ter vajenca sprejem takoj. — Splošno mizarstvo Josip Rotar, Predovičeva 5, Ljubljana — Moste. 17775-1

Trgovsko sodruženje

starejši, izkušeni trgovine mešane blaga se išče. — Ponudbe s sliko in spričevali na Norb. Zanier in sin, Sv. Pavel pri Prebodu. 17661-1

Iščem mehanika

kateri se razume na popravila avtomobilov, motorjev, avtomobilsko varjenje in stroje. Plača po dogovoru. Oblak, Cernotna 17670-1

Pridno natakario

z znanjem nemškega jezika, sprejem s 15. avgustom v boljšo restavracijo. Služba je stalna, zato naj pošlje samo resne in sočne referenčne listine. Pismene ponudbe z sliko na ogl. odd. Jutra v Mariboru pod šifro »Marjiva«. 17666-1

Prodajalka

kot pisarniška moč, zmožna slovenske in nemške besedne, kučkovstva, odgovornosti, sprejme na delo. Navesti rojstno podatke in vse dosedanje službe. Nastop 1. avgusta. Lastnoročno pisane ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Zmožna 16«. 17665-1

Samski gospod

išče inteligentno, čedno gospodično srednjih let, kot gospodinjstvo svetovalec. Lepa plača in vsa okoliščina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Znaja«. 17675-1

Dva krojaška pomočnika

dobro delavca, za velike in male kose sprejem. Delo stalno. Čehovar Ivan, Dol pri Hraštniku. 17663-1

4000 din

mesечно zaslužite s prodajo mojih tiskovin in pisarniških aparatov. Odjemalec vsake podjetje. Resni in zanesljivi prodajalci ponudbe na podruž. Jutra, Ptuj pod »ABC«. 17680-1

Plačilna natakario

z kavicijo in znanjem nemške dobi takoj stalno mesto. Ponudbe s sliko, katere se sigurno vrne in navedbo dosedanjih službovanj poslati na ogl. odd. Jutra pod »Takojšen nastop 35«. 17678-1

Frizerko

in brivskega pomočnika dobre delavce sprejme v stalno službo za na Golnik. — Ponudbe: Znidar, Kranj, Mestni trg. 17676-1

Polirja

za visoke in talne gradnje, za takoj iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Verznanj polir«. 17730-1

Avtokleparstvo

Dudek Aloiz sprejme vajenca. Glinska ul. 6. 17962-1

Čevljarski pomočnik

izkušen vseh del dobi takoj stalno. Klavžar, Vošnjakova 4. 17866-1

Več pletilj

likarice in učenko sprejem takoj. Rožkar, Mestni trg 17-1. nad. 17843-1

Fotografskega pomočnika (-)

sprejme foto-atelje v Ljubljani. Ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Dobro pozor in rešitev«. Mesto stalno. 17859-1

Mesarskega pomočnika

sekača sprejme takoj Musar Jože, Ljubljana, Sv. Petra c. 61. 17876-1

Eno kuharico

in eno služkinjo rabim za gostilno. Služba stalna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17871-1

Bolniška strežnica

verznanja, dobi takoj mesto pri gosepi na deželi. Ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitve in zahtevane mesečne plače na ogl. odd. Jutra pod »M 20«. 17859-1

Konditorja

mlajša perfektno moč za takoj iščem. Ponudbe z navedbo zahtevkov pod »Konditorja na podružnico Jutra Maribor. 17937-1

Dva čevljarska pomočnika

sprejme takoj Pantno Lajze, Velike Lašče. 17455-1

Kmečkoga fanta

ki je vajen vsega domačega dela, sprejem. Vidic Konrad, pok. Jesenice, Obrtniška 14. 17570-1

Dva čevljarska pomočnika

sprejme takoj Pantno Lajze, Velike Lašče. 17455-1

Izvrstna kuharica

38 letna gre za gospodinjstvo k samcu ali vdovcu tudi z otroci. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gospodinja«. 17464-1

Dva čevljarska pomočnika

sprejem takoj za stalno. Hribovšek Franc, Šmartno pri Litiji. 17453-1

Postrežnik

mlajši, pošteno in snažno sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17632-1

Sobarico

pridno za vsa hišna dela iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17643-1

Iščem fotografino

hitro in sposobno rešitev za negativ in pozitiv. Foto Kieser, Maribor, Vetrinjska ul. 30. 17646-1

Dva čevljarska pomočnika

mlajša, sposobna za vsako delo sprejem takoj. Zorman, Ruše. 17641-1

Natakario

mlajša, simpatična za prevzem podeželske restavracije na račun z nekaj kavcije se sprejme s 1. avgustom. Ponudbe na G. L. avgust. — Sloveni Gradec. 17626-1

Pekovskega pomočnika

ki se je v kratkem izučil na delu in vajenca z dežele sprejme takoj pekarna Sedovšek, Braslovce. 17600-1

Viklerja

samostojnega potrebujem za takoj. Mesto stalno. Ponudbe pod »Viklerja na Sedmo silo, Beograd, poš. predal 728. 17602-1

Natakario

(začetnica) na račun ali proti mesečni plači na deželo iščem. Vpravljeni, C. Cesar, V�vodanska c. 1-II. 17602-1

Dva mizarska pomočnika

sprejem, Vengust, str. mizarstvo, Smednik. 17817-1

Minarja

za kmečki mlajši, od starosti 30 let naprej iščem. Nastop takoj ali po dogovoru. Naslov v vseh posl. Jutra. 17820-1

Izvežbano pletiljo

in šiviljo enterloca za izdelavo pletenin sprejem. Naslov v vseh posl. Jutra. 17818-1

Pisarniški uradnik(ca)

ki obvlada popolnoma nemško, se sprejme. Ponudbe pod »Pisarniška« na ogl. odd. Jutra. 17857-1

Kuharica

mlajša, simpatična in marljiva dobi takoj mesto. Plača 400 do 600 dinarjev. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod znakom »Marjiva«. 17854-1

Slaščičarna Petriček

sprejme takoj prodajalko (Ljubljancanko), izvežbano v tej stroki. 17908-1

Polirja

za visoke in talne gradnje, za takoj iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Verznanj polir«. 17730-1

Fotografskega pomočnika (-)

sprejme foto-atelje v Ljubljani. Ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Dobro pozor in rešitev«. Mesto stalno. 17859-1

Mesarskega pomočnika

sekača sprejme takoj Musar Jože, Ljubljana, Sv. Petra c. 61. 17876-1

Eno kuharico

in eno služkinjo rabim za gostilno. Služba stalna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17871-1

Bolniška strežnica

verznanja, dobi takoj mesto pri gosepi na deželi. Ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitve in zahtevane mesečne plače na ogl. odd. Jutra pod »M 20«. 17859-1

Konditorja

mlajša perfektno moč za takoj iščem. Ponudbe z navedbo zahtevkov pod »Konditorja na podružnico Jutra Maribor. 17937-1

Dva čevljarska pomočnika

sprejme takoj Pantno Lajze, Velike Lašče. 17455-1

Kmečkoga fanta

ki je vajen vsega domačega dela, sprejem. Vidic Konrad, pok. Jesenice, Obrtniška 14. 17570-1

Dva čevljarska pomočnika

sprejme takoj Pantno Lajze, Velike Lašče. 17455-1

Kmečkoga fanta

ki je vajen vsega domačega dela, sprejem. Vidic Konrad, pok. Jesenice, Obrtniška 14. 17570-1

Dva čevljarska pomočnika

sprejme takoj Pantno Lajze, Velike Lašče. 17455-1

Kmečkoga fanta

ki je vajen vsega domačega dela, sprejem. Vidic Konrad, pok. Jesenice, Obrtniška 14. 17570-1

Urarskega pomočnika

sprejem takoj. Plača dobra. Jakob Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg. 17936-1

Pomožno kuharico

restavracijsko iščem za takoj. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Druge kuharice«. 17938-1

Plačilno natakario

dobro, mlajši išče hotel za takoj. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sezona«. 17845-1

Frizerko

dobro, sprejem. Dam tudi v našem frizerki, ki bi imela svoj aparat za trajno. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dam v najem«. 17921-1

Delavca

sprejemlo za prevažanje pomočnika. Po možnosti takšnega, ki se razume na mizarske stroje. Mizarstvo »Sava«, Rožna dolina. 17892-1

Plačilno natakario

sprejem takoj. Ponudbe s sliko na pod. Jutra. Maribor, pod »Trajna služba«. 17942-1

Krnarske pomočnike

sprejem takoj v stalno službo. Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 17941-1

Poslovodkinjo

s kavicijo za podružnico iščem. Ponudbe na pod. Jutra. Maribor, pod »Poslovodkinja«. 17935-1

Službe išče

beseda 50 par, davek 5 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Šofer

išče službo. Naslov v vseh posl. Jutra. 17565-2

Plačilni natakario

33 let star, več kavarinških in restavracijskih posolov išče mesto. Kavcije zmožen. Ponudbe na podružnico Jutra. Maribor pod »Solide«. 17647-2

Starejša gospodinja

dobro kuharica išče mesto k starejšim osebam, event. tudi k orožniku. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna gospodinja«. 17354-2

Šofer

samski, mlad, trezen, nekajič, išče primerno službo k tovornemu ali osebному avtomobilu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro: »Zanesljiv šofer«. 17732-2

Mladenčič

25 let star, vojašine prost, išče mesto kot logar. Ponudbe na podruž. Jutra, Trbovlje pod »Logar«. 17662-2

Mladenčič

star 16 let z meščansko šolo in malo maturato ter s trgovskim tečajem, želi službo v gostinstvu ali v pisarni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna poštena«. 17754-2

Absolvent

srednje šole, z znanjem nemške, slovenske in italijanske in stroje. Inteli gence, marljiv in pošten, s 5mesečno pisarniško prakso, prosi za sprejem kot pisarniška moč, tudi kot pisarniška moč ali kot področje. Najraje v mestu. — Cenjene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Pisarniška moč«. 17748-2

Katerja trvdka,

bi hotela vžeti v službo 29 letnega meščana, ki želi postati področje ali v bližini. Najraje v vrtarstvu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prikupene«. 17768-2

Trg. pomočnik

išče službo za takoj. Zmožen kavcije. Grem tudi za trgovsko ali slično. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Vestna«. 17787-2

Gradb. delovodja

išče nameščenja s popolno strokovno šolsko izobrazbo. Naslov v vseh posl. Jutra. 17774-2

Gospa

prevzame vodstvo večje pensijske odcemo restavracijske kuhinje. Zmožna kavcije. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra kuharica

Radio

Beseda 1 din, davek 3 din;
za šifro ali danje naslova
3 din. Najmanjši znesek
17 din.

Radioaparati

Štiricevni, zelo majhen, se
proda za vsako ceno. Poiz-
vede: Dobovšek, Ivan, Sto-
žice 150, Ljubljana.

Radio aparat

Orion, števni najnovejši
ugodno napredaj. Naslov v
og. odd. Jutra.

Dva radioaparata

amerikanski Super 31, prav
poceni prodaja. Pogačnik,
Gregorčičeva ul. 7a, prišlice
17767-9

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din;
za šifro ali danje naslova
3 din. Najmanjši znesek
17 din.

vsakovrstna, najnovejša
izdelave, v krasnih bar-
vah po nizkih cenah pri
»Triglav«, Rošjača, Dunav,
17770-11

Najboljša češka

kolesa ES-KA
dobite pri znani trgovci Ivan
Jax in sin, Tyrševa 36,
17697-11

Dve damski

in moško kolo
novo, najboljša znamke za
izredno nizko ceno napredaj
Ljubljana, palača Dunav,
vrata 21.

Moško kolo

novo se ugodno prodaja.
Stane Kodrič, Celovška
c. 41.

Pohištvo

Beseda 1 din, davek 3 din;
za šifro ali danje naslova
3 din. Najmanjši znesek
17 din.

Malo rabljene

trgovske opreme
jedilnice, spalnice, nove
špore, spalnice in raz-
no drugo pohištvo po
zelo ugodni ceni napredaj
Ljubljana, Tyrševa cesta 12,
dvorišče.

Jedilnico

črno, masivno hrastovo zelo
poceni prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.

Pohištvo

Za stanovanja, trgovske
opreme in hotela dobite
najhitreje in največji zalog
pohištva. Spalnice, masivne
polirane in plekane.
Spalnice se od 2600
Omar
Kuhinjske opreme
Kuhinjske kredence
Otroške postelje
Zični vložki
Modroci
Sprejemne naročila
predložitve osatrh
mimo tudi v račun urekov
in huko le event ga tud
kupimo Se pripravimo!

Moško kolo

športno, kupim ali za-
menjam za dobro ohran-
jeno pohištvo. Ponud-
be osebno. Černe, Dunav,
nikova 83.

Ugodna prilika!

Po zelo ugodni ceni je
napredaj sobno in ku-
hinjsko pohištvo iz
mehkega esa. Ogled
vsak dan od 15. do 19.
Naslov v vseh posl. Ju-
tra.

Mreže

za postelje dobite najceneje
v Komenskega ul. 34. Zalo-
ga posteljnih žičnih vložkov.

Oprema za spalnico

se prodaja. Lavrenčič, Sti-
ška ul. 1, pri Sv. Ja-
kobu.

Več modernih

spalnic
poceni prodaja. Mizarstvo
Josip Goljar, Gerbičeva
ul., Kozležijska.

Knjižnice

veliko, orehovo, baročno,
prodaja. Naslov v vseh
poslov. Jutra.

Dragocenosti

Beseda 1 din, davek 3 din;
za šifro ali danje naslova
3 din. Najmanjši znesek
17 din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih
cenah

ČERNE - julevir

Ljubljana, Wolfova
ulica

Les

Beseda 1 din, davek 3 din;
za šifro ali danje naslova
3 din. Najmanjši znesek
17 din.

Smrekovino

ali borovno v blodih kupi
B. Košič, žaga št. Vid nad
Ljubljano.

Hrastove plohe

8-9 cm. prima, suhe, ku-
pi soderstvo. Homan,
Stratišče pri Kranju.

Hrast

čistoleten, hrn. žagan in
navaden hrastov les od
3-10 cm. večja količina
napredaj. — Forenti,
Ljubljana, Pevčeva 93.

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din;
za šifro ali danje naslova
3 din. Najmanjši znesek
17 din.

Cene motornih

kolesom
dvokolesom in njih na
domestnem delom se
dnevno višajo. Tyrški
I. Praprotnik v Domž-
lah se je posrečilo, da
si je pravočasno na-
hvala. Ardie in Horaz
motorje, kakoli tudi raz-
no znane znamke dvo-
koles, katere oddaja se
po prejšnjih cenah. —
Oglejte si njeno zalogo
in se prepričajte osebno
o solidnosti cen.

Motor 250 cm

v zelo dobrem stanju,
vožen 6000 km. ugodno
napredaj. Stožice št. 152.

Ford limuzino

model 1937, amerikan-
ski izdelave, v brezhi-
nem stanju in v Har-
vey Davidson motoci-
klu prikolico za 4500.—
podarilo DKW zastopstvo
I. Lovše, Celovška c. 93.

Poltovorni avto

v brezhibnem stanju pro-
dam za 10.000.— Ogle-
da se v garaži Metropoli.

AJS in BSA 350 cm

ugodno prodaja Rotar, Črnuče
17783-10

Tovorni Ford

dobro ohranjen nosilnost 2
toni, ugodno prodaja. Poiz-
vede se v garaži Rekord, Tyr-
ševa 35.

Ardie 200 cm

skoraj nov, napredaj za
4.800.— Mehanika delav-
nica Ambroz Leopold, Tyr-
ševa 71.

Motorno kolo

z prikolico ugodno pro-
dam. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.

Diesel motor

stabilni od 16—18 km z zna-
me DKW, malo rabljen pro-
dam. Ponudbe na og. odd. Ju-
tra pod »Diesel 1928«.

Poltovorni avto

nosilnost do 1.500 kg dobro
ohranjen kupim. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Kavčič, Medvede«.

NSU 350 cm

šport OHV prevožen 5000
km prodam poceni ali za-
menjam za menjali do 200
cm. Kitin, Tyrševa 67.

Kupim Diesel motor

četvercilinski ali na sesalni
plov 16 HP. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Sreča 1887«.

Opel-Kadett

avto, vožen samo 22.700
km, 4-sedežni, ugodno
prodaja. Sitar Žig, Sto-
žice 7, p. Ježica.

DKW avto

ugodno napredaj v garaži
hotela Metropol Miklič
v Ljubljani.

Motorno kolo

známke NSU, 220 cm,
športna tipa 1939, dobro
ohranjeno, prodaja. Jo-
žko Bodlaj, Ljubljana
VII., Drenikova ul. 28.

Motor DRK 250 cm

Zündapp skoraj nov napre-
daj. Poizvede se: Smarinski
c. 4.

Hranilne knjižice

vrstnostne papirje
kupujemo
talo in po najvišjih cenah
in takojšnjem plačilu
RUDOLF ZORE
Ljubljana, Gledališka 12.
17855-16

Avtomobile

toverne od 1 do 6 ton z
Diesel in benzinskimi mo-
torji in razne osebne av-
tomobile po ugodnih cenah
prodaja zastopstvo K r u p p
O. Z u z e k, Ljubljana,
Tavčarjeva ulica 17.

Ford

4 vrata, tipa 1930, brezhi-
ben, 43.000 km. prodaja.
Ponudbe na og. odd. Jutra
pod »17.000«.

Puch motor

renoviran prodaja. Gernek
Anton, Rošpoh 97, Maribor
17933-10

Motor

200 cm, popolnoma nov
ker nujno rabim denar
ugodno prodam istotam
prodaja tudi dobro
ohranjeno moško kolo
Gostilina, Jernejeva 24.

Osební avto

Stev 55 prodaja. Gara-
ta in mehar. delavnica
Iv. Kopač, Ljubljana,
Frankopanska 21.

Avto

nov ali dobro ohranjen
sedežni, kromirno lak.
»Mizarstvo »Sava«, Mi-
klošičeva ul.

Motor

200 cm prodam ali za-
menjam za teren les ali
denar. Vprašati: Kosa, Mi-
slaj, Celje.

Hrast

čistoleten, hrn. žagan in
navaden hrastov les od
3-10 cm. večja količina
napredaj. — Forenti,
Ljubljana, Pevčeva 93.

Tovorni avto

benzinski ali na p.m.,
dobro ohranjen in malo
rabljen, kupim. Most-
ovest tri do tri in pol-
tone. Ponudbe z natar-
nim opisom in svedo-
be cene poslati na po-
družnico Jutra v Celju
pod značko: »Jutra 1940«
17987-10

Cene motornih

kolesom
dvokolesom in njih na
domestnem delom se
dnevno višajo. Tyrški
I. Praprotnik v Domž-
lah se je posrečilo, da
si je pravočasno na-
hvala. Ardie in Horaz
motorje, kakoli tudi raz-
no znane znamke dvo-
koles, katere oddaja se
po prejšnjih cenah. —
Oglejte si njeno zalogo
in se prepričajte osebno
o solidnosti cen.

Motor 250 cm

v zelo dobrem stanju,
vožen 6000 km. ugodno
napredaj. Stožice št. 152.

Ford limuzino

model 1937, amerikan-
ski izdelave, v brezhi-
nem stanju in v Har-
vey Davidson motoci-
klu prikolico za 4500.—
podarilo DKW zastopstvo
I. Lovše, Celovška c. 93.

Poltovorni avto

v brezhibnem stanju pro-
dam za 10.000.— Ogle-
da se v garaži Metropoli.

AJS in BSA 350 cm

ugodno prodaja Rotar, Črnuče
17783-10

Tovorni Ford

dobro ohranjen nosilnost 2
toni, ugodno prodaja. Poiz-
vede se v garaži Rekord, Tyr-
ševa 35.

Ardie 200 cm

skoraj nov, napredaj za
4.800.— Mehanika delav-
nica Ambroz Leopold, Tyr-
ševa 71.

Motorno kolo

z prikolico ugodno pro-
dam. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.

Diesel motor

stabilni od 16—18 km z zna-
me DKW, malo rabljen pro-
dam. Ponudbe na og. odd. Ju-
tra pod »Diesel 1928«.

Poltovorni avto

nosilnost do 1.500 kg dobro
ohranjen kupim. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Kavčič, Medvede«.

NSU 350 cm

šport OHV prevožen 5000
km prodam poceni ali za-
menjam za menjali do 200
cm. Kitin, Tyrševa 67.

Kupim Diesel motor

četvercilinski ali na sesalni
plov 16 HP. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Sreča 1887«.

Opel-Kadett

avto, vožen samo 22.700
km, 4-sedežni, ugodno
prodaja. Sitar Žig, Sto-
žice 7, p. Ježica.

DKW avto

ugodno napredaj v garaži
hotela Metropol Miklič
v Ljubljani.

Motorno kolo

známke NSU, 220 cm,
športna tipa 1939, dobro
ohranjeno, prodaja. Jo-
žko Bodlaj, Ljubljana
VII., Drenikova ul. 28.

Motor DRK 250 cm

Zündapp skoraj nov napre-
daj. Poizvede se: Smarinski
c. 4.

Hranilne knjižice

vrstnostne papirje
kupujemo
talo in po najvišjih cenah
in takojšnjem plačilu
RUDOLF ZORE
Ljubljana, Gledališka 12.
17855-16

Avtomobile

toverne od 1 do 6 ton z
Diesel in benzinskimi mo-
torji in razne osebne av-
tomobile po ugodnih cenah
prodaja zastopstvo K r u p p
O. Z u z e k, Ljubljana,
Tavčarjeva ulica 17.

Ford

4 vrata, tipa 1930, brezhi-
ben, 43.000 km. prodaja.
Ponudbe na og. odd. Jutra
pod »17.000«.

Puch motor

renoviran prodaja. Gernek
Anton, Rošpoh 97, Maribor
17933-10

Motor

200 cm, popolnoma nov
ker nujno rabim denar
ugodno prodam istotam
prodaja tudi dobro
ohranjeno moško kolo
Gostilina, Jernejeva 24.

Osební avto

Stev 55 prodaja. Gara-
ta in mehar. delavnica
Iv. Kopač, Ljubljana,
Frankopanska 21.

Avto

nov ali dobro ohranjen
sedežni, kromirno lak.
»Mizarstvo »Sava«, Mi-
klošičeva ul.

Motor

200 cm prodam ali za-
menjam za teren les ali
denar. Vprašati: Kosa, Mi-
slaj, Celje.

Hrast

čistoleten, hrn. žagan in
navaden hrastov les od
3-10 cm. večja količina
napredaj. — Forenti,
Ljubljana, Pevčeva 93.

Hišo v Ljubljani

za 250.000 prodaja hra-
stovica. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Delno
odpčevanje«. 17916-16

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din;
za šifro ali danje naslova
3 din. Najmanjši znesek
17 din.

Mesarija

dobro dočeta, na promet-
nem kraju, v bližini
cerkve, se odda v na-
jem s 15. avgustom. Na-
jemnina po dogovoru.
Ponudbe na og. odd. Ju-
tra pod »Gorajše«. 17463-17

Gostilno

in trgovino skupno ali po-
samično na prometni točki
v trgu vsled preposloje-
nosti tako ali za poznejše
v našem. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod šifro:
»Na Stajerskem«. 17660-17

Gostilno

izjem v najem ali na ra-
čun, na prometnem kraju,
tudi izven Ljubljane. Po-
nudbe na og. odd. Jutra
pod »Dolenja«. 17629-17

Gostilno ali vinočič

na račun ali v najem
išče mladi zakonik par
brez otokov. Naslov v
vseh poslovalnicah Ju-
tra. 17533-17

Pekarijo

izvrstno ugodno tako od-
dam najem. Naslov v
vseh poslovalnicah Ju-
tra. 17807-17

Gostilničar

išče rentabilno gostilno
v najem. Ponudbe na po-
družnico Jutra Maribor po
»Agilene«. 17939-17

Lokal

za trgovino v centru št. V.
d. ob državni cesti in v
Vižmarju. Zelo ugodna le-
ga za trgovino, obrt, vile
in manjše hiše. Vižmarje
78. Vprašati: Mizarke
dr. 17010-20

Enodružniško vilo

nedograjeno, 4 sobe, pritli-
k, garaža, severni del
Ljubljane prodam. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod šif.
»Hiptek«. 17723-20

Solnčno parcelo

v Ljubljani vodovod, elek-
trika okoli 800 m², suh
potok, prodaja. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.

Lepa parcela

strnjen sistem 600 m² ugod-
no napredaj pred Bežigrad-
sko gimnazijo. Poizvede:
Prešern, Beethovnova 16 IV.

Ugodno prodam

posvetno na Dolenjem 80
johov polja in gorja z go-
spodarskim naslopijem visoki
k. teren. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.

Veliko vinograd.

posvetno v bližini Ljutomer na pro-
daj. Posredovalci izključni!
Pisarna vprašanja na og.
odd. Jutra pod »Vinograd«. 17783-20

Enonadstropno

novi hiše
s 3 komfortnimi enosob-
nimi stanovanji, 3 st.
povnanji s pritlikalnimi,
vagalnim lokalom, pro-
damo, zaradi menične
dolga. Cena 450.000
din. Vprašati: Publici-
stas, Zagreb, Illica 44.

Trgovino z meš. in

kolonialnim blagom
v Mariboru prodam. Pi-
smene ponudbe anononem
zavodu Hinko Sax, Maribor
pod »Glavni trg«. 17683-19

Veliko pritlično

stanovanje
zelo primerno za pisar-
ne, obratne ali trgov-
ske lokale in manjša
skladnja v dvorcih
poslojati se odda na Tr-
ški cesti 42. Informa-
cije istotam pri real-
itetni pisarni g. Tribu-
ča. 17564-19

Gostilno

z večjo dvorano, sobe za
tuje, kežiše z vrtem za
goste, oddam. Ponudbe na
podružnico Jutra, Maribor,
pod »Prometno mesto«. 17644-19

Lokal

vpeljan, dobrodošlo z me-
šnim blagom in industri-
skim kraju na Gorinskem
v manjšem obsegu se tako
daje. Poizvede v trg. pri
Zofki Trost, Trnovski pri-
stan, Ljubljana. 17690-19

Trgovino z meš. in

kolonialnim blagom
v Mariboru prodam. Pi-
smene ponudbe anononem
zavodu Hinko Sax, Maribor
pod »Glavni trg«. 17683-19

Veliko pritlično

stanovanje
zelo primerno za pisar-
ne, obratne ali trgov-
ske lokale in manjša
skladnja v dvorcih
poslojati se odda na Tr-
ški cesti 42. Informa-
cije istotam pri real-
itetni pisarni g. Tribu-
ča. 17564-19

Gostilno

z večjo dvorano, sobe za
tuje, kežiše z vrtem za
goste, oddam. Ponudbe na
podružnico Jutra, Maribor,
pod »Prometno mesto«. 17644-19

Lokal

vpeljan, dobrodošlo z me-
šnim blagom in industri-
skim kraju na Gorinskem
v manjšem obsegu se tako
daje. Poizvede v trg. pri
Zofki Trost, Trnovski pri-
stan, Ljubljana. 17690-19

Zakaj bi bili prav vi manj lepi!

IMATE LI VELIKE ZAHTEVE?
AKO DA... UPORABLJAJTE SAMO

Salva

kozmetične izdelke, ki bodo zadovoljili v vsem Vaše
velike zahteve!

»SALVA« Creme za dan in noč, sestavljene iz vitaminov in hormonov, dajejo vaši polti vso dražest in lepoto.
»SALVA« Vegetabilna pasta, kopelji za obraz, Vas bo prepričala o svojem čudodelnem učinku.
»SALVA« Šampoo, garantiran čist, brez alkali, daje Vašim lasem poseben lesk.
»SALVA« Eks-Odor Vas vedno zanesljivo ščiti neugodnega duha po potu.
»SALVA« Antipruritična sestavina vitamina C Vas reši že po kratki uporabi neprijetnega škodljivca prhljaja.
»SALVA« Regenerator zoper sive lase vam omogoča z redno uporabo, da se vam vrne naravna barva las.
»SALVA« Crema za brinje brez čopiča in vode za vsako brado Vas bo neveduša s svojo kvaliteto.

»SALVA« LABORATORIJ glavno skladišče: ZAGREB, Varšavska 3 DOBIVA SE V VSEH STROKOVNIH TRGOVINAH!

Robljene mlatilnice
z reko, Krenjčarjeve izdelave, takoj kupiti za gotovino ali dam v račun nov zapravljivke. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobru mlatilnice«. 17812-28

Pisalni stroj
dobro ohranjen kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisalni stroj«. 17844-29

Pisalni stroj Ideal
ugodno napredaj. Torpedo, Miklošičeva 18. 17873-29

Pletilne stroje
štev. 6 in 8 kupim. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Gospodstva c. 3. 17913-29

Sivalni stroji
znač: Pfaff, Dürkopp, Adler, Westa, Gritzner, Kayser, Mundlos, Singer, poceni napredaj pri Prometu, nasprodi Krizanske cerkve, cel. 4390, žanske cerkve, cel. 4390. 17944-29

Živali
Breseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Nemške ovčarje
čest tednov stare, najboljša šena porekla z rodovnikom proda Strasschek, Podčetrtek 18. 17448-27

Oslico in žrebco
tri leta staro prodam, istom prodam voz zapravljivček, Kerkmanc, Domžile. 17589-27

Poksterierja
piščka resnega nazivja 6 mesecov starega kupi Rajko Turk, Ljubljana. 17864-27

Lovski pes
barvar, riave barve, slihi in ime Lumpo, se je zatekel. Oda se proti nagradi inž. Korn, Poljanska cel. 4390. 17839-27

Pedalo
Breseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Jabolčnik
800 litrov prodam. Poizve se pri: Putrih, Dolenjska c. 6, Ljubljana. Tel. 48-55. 17895-33

Dopisi
Vsaka beseda 2 din; davek 3 din. Za dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Samostojen podjetnik
želi znanja z lušno, diskretno gospodstvo ali neodvisno mlajšo damo v svrhu skupnih izletov in turistic. Finančna stran nepotrebna. Ponudbe z verno sliko pod »Diskretno« na ogl. odd. Jutra. 17612-24

Mlada dekleta
veselih src, ki si želijo ljubiti in razvedrila v gospodstvu levočih pite to kol starišim deklom na ogl. odd. Jutra pod šifro: »Različni temperament«. Slike zaželeni, diskretna lastna zadeva. 17677-24

Gospoda
kot spremenišča za poštinskih potovanja izjem. — Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Šofice«. 17668-24

Joško
Nisi postal naslova. Pridi! Tvoj bratranec Tone. 17674-24

Marija
javite se, čaka Milan — Otoča. 17593-24

Državni uradnik
želi prijateljstva samostojne gospodstva, pišati, s sliko, mariborski podružnici Jutra pod »Prijatelje«. 17568-24

Gospod
sitiran, razočaran, želi znanja z diskretno gospodstvo ali mlajšo gospo, samostojno, z lastnim stanovanjem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Julije«. 17479-24

Mlada dama

želi spoznati starejšega boljšega gospoda, kateri bi ji pomagal do kakšne službe, delokate ali gostilne. Sem podjetna, temperamentna — razočarana v zakon in imam dva otročka. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Iščem službo«. 17838-24

Zenitve

Vsaka beseda 2 din; davek 3 din. Za dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 20 din.

Gospod

želi spoznati damo iz boljših krogov, lepe zunanosti, s primerno dohodkom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pisni čas«. 17632-25

Ženitve in moštve

boljših krogov posreduje vno vestno, fino in diskretno. Prvo vrstne poslovne zveze v mešanjskih, trgovskih, poslovnih, industrijskih, upravnih, oficirskih in ostalih intelektualnih krogih. Odlučna izbira najboljših partij. Informativne prospekte pošljite 10 din v znamenju v naprej. 17653-25

Trgovci

mlad, bogat, z dobrodošlo trgovino na prometnem kraju v lastni hiši, ter dedič podjetja, želi poznanstva z trgovci ali hčerko trgovca v svrhu ženitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Idealna bodočnost«. 17503-25

Vdovec

izobražen, brez otrok, želi znanja z boljšo gospo, srednjih let, nara je upokojevo, v vsem življenju ali moštve. Posreduje nekaj premoženja. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Sreča«. 17913-25

Gospodično

ki bi hotela poučevati slovenski jezik ob prikl. izletov in sprehodov, prosim, naj piše na ogl. odd. Jutra pod »Konverzacija«. 17794-24

Resnega znanja

z gospodično želi radi osamljenosti uradnik. Cenj. dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mladost«. 17835-24

Inteligentna gospodična

srednjih let, dobra gospodinja, želi poročiti boljšega gospoda. Vdovci niso izključeni. Ponudbe pod »Ti hi doma na ogl. odd. Jutra. 17970-25

Blondinka

mlada, samostojna, se želi poročiti s dobrim, inteligentnim gospodom od 30 do 36 let. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod znakom »1000«. 17280-25

Starejšega uradnika

tudi vpokojenca iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Posetnica«. 17384-25

Vdovec

starejših let, posestnik, se želi poročiti s starejšo gospodično ali vdovo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojen in dober mož«. 17459-25

Razno

Breseda 1 din, davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

LJUBLJANA, Prešernova ulica 44

MARIBOR, Vetrinjska ulica 30

Novi naslovi: Franciškanska ul. 3

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

OKAMA MAZIL

iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri ranih, opeklinah, ožuljenih volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov, pri kožnem vnetju, izpuščajih in hkratnih na temenu, za razpokane prste, bradavice. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Usoda ljudi

Znameniti grafolog F. T. Karmah, se je odločil izdelati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Grafolog F. T. Karmah Vam pove po resnici svojo usodo, kdaj lahko dočete uspeh ali kajenje sreče tako v posledu ljubezni, trgovine, loterije itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov vzbudi Vaše zanimanje in presenečenje. Ne bodite obojni, ne odklanjajte, kajti vse se v pravem času obrne na bolje. Sporočite mi Vaš naslov in povem Vam o Vaši bodočnosti, sedanjosti in preteklosti več nego bi smatrali za možno. Kupci knjige »Naš život in okolne tajne« dobijo vse gor omenjeno brezplačno. Pošljite še danes natančen naslov in rojstne podatke, ter v naprej 30.—din za knjigo »Naš život in okolne tajne« na čekovni račun 17455, na točno in stalno adresu: F. T. Karmah, Zalec. 170

Za vsako priliko

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri Preskerju, Sv. PETRA C. 14

STAMPIJE

Novi naslovi: Franciškanska ul. 3

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI PODOČNI CENIK

NAJVEČJE DONACE STROČNE TVRTKE SCHNEIDER ZAGREB NIKOLIČEVA IO

SREBRO, DRAGE KAMNE

in vsakršno ZLATO kupuje po najvišjih cenah JOS. EBERLE, Ljubljana, Tyrševa 2 palača hotela »Sione«

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri Preskerju, Sv. PETRA C. 14

STAMPIJE

Novi naslovi: Franciškanska ul. 3

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

2951

DRVA PREMOG

IV. SCHUMI

BOLENIŠKA CESTA

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE!

Najnovjši otroški in igračni vozički, dvokolesa, šivalni stroji, prevozniki tricikli, pnevmatike. — Ceniki franko!
TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska 4
 VARIBOR — ALEKSANDROVA C. ST. 26

Električne
 štedilnike

„Sigma“

hladilne naprave, motorje in vse ostale električne naprave dobavlja s skladišča

Jugosl. elektr. d. d. BROWN BOVERI
 Telefon 24-42 LJUBLJANA Tyrševa cesta 12

„KUBO“ BRZOPARILNIKI

z bakrenim ali z jeklenim v ognju pocinkanim kotlom, KOTLI za ZGANJEKUHO vseh sistemov in velikosti. Pralni kotli. Asbest, FILTRI ZA VINO. Tovarniške naprave. Kotle za sirarne in mlekarne. Vsa popravila izvršujemo hitro in najceneje. — Priporoča se: BOZIČ IVAN „KOTLAR“ KUK IVAN kotlarstvo in kleparstvo — LJUBLJANA — ključavničarstvo Tyrševa c. (Dunajska) št. 35 (bivše Strojne tovarne). Telefon 37-92

OGLAS

Ministrstvo vojske in mornarice bo po konkurzu sprejelo v službo po avtomobilskih edinicah gotovo število

REZERVNIH OFICIRJEV

in jih prevedlo v aktivno službo.

Rok za vložitev prijave je do 30. julija tekočega leta.

Rezervni oficirji, ki žele biti prevedeni v aktivno službo, naj se obrnejo na najbližjo vojaško komando za pogoje, predvidene v konkurzu, ki je natiskan v Službenem vojnem listu, št. 25 od tega leta.

AA. št. 14109 iz pisarne artilerijskotehničnega oddelka ministrstva vojske in mornarice, 8. julija 1940. leta v Beogradu.

PILARNA

Ivan Figar
 Ljubljana

Stalna zaloga, izdelovanje in popravila vsakovrstnih pil (turpija) in raspel

Prezvamemo tudi stare pile v nakup.

Vošnjakova ul. 12
 Telefon 39-42

Prvovrstna izdelava in konkurenčne cene. Pri večjem naročilu primeren popust.

Za WEEKEND kupite najceneje zložljive vrtné fotelje, rožaste kretone in klot odeje, primerne zavese v raznih vzorcih pri: SEVER — MARIJIN TRG št. 2. V popravilo vzamemo tudi stare odeje.

ZAHVALA

Vsem, ki ste mi ob težki izgubi mojega nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Löschnigga
 trgovca

izrazili globoko sočustvovanje, izrekam najprisrčnejšo zahvalo. Posebna hvala č. gg. duhovnikom, predvsem g. nadžupniku za lep poslovljni govor, zdraviliškemu pevskeemu zboru za ganljivo žalostinko, premnogim darovalcem vencev in šopkov in vsem prijateljem in znanecem, ki so mi nepozabnega soproga spremili na njegovi zadnji poti.

ROGAŠKA SLATINA, dne 12. julija 1940.

PRISKA LÖSCHNIGG
 v imenu vsega sorodstva

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

MICHEL ZEVACO:

163

Don Juan

ROMAN.

»Ostanite rajši. Pravkar sem mislila, kako lepo bi bilo, če bi jim jo moj »Jež« še poslednjič nagodil, preden ga zaprem. Vi mi dajete priložnost. Ostanite in... glejte, saj je tako in taki pozno, da bi odšli!»

»V imenu kralja!« je zaklical močan, miren glas, tako miren, da je človeka mraz oblival.

»Croixmart! Croixmart!»

Ime je šlo od mize do mize, nato je v izbi znova zavladal strahoten molk.

Klotar je negibno obstal.

»Naj bo,« je zamrmral sam pri sebi. »Bil se bom tu, kajti prost moram ostati, treba je!»

Alcindora je odprla vrata na stečaj.

Ulica je bila vsa svetla od plamenic. V tej mrki svetlobi se je risala grozeča skupina: profosovi stražniki v oklepah in čeladah, oboroženi kakor za vojno, s helebardami v rokah; stražnikom na čelu pet ali šest plemičev, med njimi gospoda de Sansac in d'Essé ob straneh grofa de Lorydana; plemičem na čelu dva redarska uradnika in glasnik s kraljevskim grbom; za redarskima uradnikoma sta se skrivala Grobar in Lepoglavec; pred uradnikoma in pred glasnikom, že na pragu, pa je stal v črni žametni obleki, z roko na betičku svojega meča, oblit z rdečimi odsevi bakel, veliki profos, prevzvišeni gospod de Croixmart...

Alcindora, ki so ji bila lica pod leptilnim praskom vsa blede od sovrašstva, je s hripavim glasom vprašala:

»Kaj hočeš, profos?»

Croixmart jo je premeril od glave do nog in z neizpremenjeno, mirnim glasom odvrnil:

»S poti, ženska, da morem pogledati v notranj-
 ščino brloga.«

»Le poglej!»

To reki je stopila nekoliko v stran.

Rokovnjači so negibno sedeli na svojih mestih; nekateri so še naprej jedli in pili. Vlačuge so stale kakor okamenjele in čakale, kaj bo.

Veliki profos je vprašal:

»V imenu njegovega veličanstva kralja! Ali je Klotar, plemič Ponthuški, tu?»

»Je,« se je oglasil Lepoglavec. »Tamle stoji vrli gospod.«

»On stoji tu, celica pa zdihuje po njem, je dejal Grobar in žalostno zastokal.

Klotar je zaklical s svojega mesta:

»Kdo govori v kraljevem imenu?»

»Jaz, Honorij-Just Le Prieur de Croixmart, kraljevi veliki profos. Ste vi Klotar, plemič Ponthuški?»

Lorydan je naglo stopil k velikemu profosu in rekel:

»On je«

»Lorydan!»

Strahoten krik se je iztrgal Klotarju.

»Da, jaz!« je odvrnil Lorydan.

Resnost in obup sta hkratu vzkopala Klotarju v duši. Sključil se je, kakor da bi hotel planiti nadenj. Tedajci pa je opazil, kako je Croixmart mignil svojim stražnikom in se umaknil. Uganil je, da ga hočejo zvabiti venkaj — in obstal na mestu.

Po bliskovito je izdrl rapir.

»Gospod veliki profos,« je izpregovoril, »in vi vsi, gospoda, ki nosite plemiški meč ob strani, poslušajte me: javno razglasam tu navzočnega Amaurija, grofa de Lorydana, za lopova. Vpričo vas mu očitam, da nima pravice nositi ne ostrog ne meča. Vpričo vas, gospoda, obtožujem grofa de Lorydana strahopetnosti. Ako se hoče oprati te obtožbe, ga izzivam na življenje in smrt. Naj se po-

stavi tu, pri tej priči! Če poginem, bo namen vaše odprave dosežen. Če ga ubijem, prišezem, da se vam brez odpora odam. Lorydan, Ponthusov meč te pričakuje!»

Lorydan si je potegnil z roko po čelu, ki ga je oblival mrzel znoj, in s hripavim glasom odvrnil:

»Potrpajte nekoliko, gospod Ponthuški! Pridem, ko udari moja ura!»

S temi besedami se je umaknil.

Sansac, Essé in ostali plemiči so se čudno nasmehnili in za spoznanje odstopili od njega. Toda Lorydan, čigar pogum je bil neoporečen, Lorydan, ki bi jih bil za mnogo manjšo žalitev izzval na življenje in smrt — Lorydan ni videl ne njihovega muhanja ne njihove porogljive zadrege.

Lorydan ni mogel odtrgati oči od Ponthusa.

Bleda kakor mrliča, sta z iskječimi se očmi strmela drug v drugega.

Da je mogel pogled ubijati, bi se bila oba hkratu zgrudila mrtva, kakor nasprotnika v dvoboju, ki s sočasnim sunkom prebodeta drug drugega.

Zdajci pa sta oba, Lorydan in veliki profos, izginila Ponthusu izpred oči.

V okviru vrat se je pokazal kraljev glasnik. Razvil je pergamene ter ga jel brati pri svetlobi plamenice, ki mu jo je držal Grobar:

»V imenu njegovega veličanstva kralja in po ukazu njegove prevzvišenosti gospoda de Croixmarta, velikega profosa!

Mi, Peter Arnaud, zapriseženi in pooblašteni oklicevalec, naznanjamo vsem in vsakomur:

Prvič: gospod Klotar, plemič Ponthuški, ki mu je dokazano, da je žalil kraljevo dostojanstvo, se razglašajo za izdajalca in upornika in se zaradi tega dejanja obtožuje zločina žalitve veličanstva.

Drugič: vsem vojakom profosove in mestne straže se ukazuje, da zgrabijo imenovanega plemiča, kjer koli ga dobe, ter ga predado kraljevi pravici; vsem podložnikom in prebivalcem tega dobre-

ga mesta se zapoveduje, da pomagajo zgrabiti imenovanega plemiča in ga predati pravici v roke.

Tretjič: komur koli bi se dokazalo, da je dal imenovanemu plemiču Ponthuškemu zavetje ali da ga je poizkusil skriti zasledovanju stražnikov in redarskih uradnikov, bo takisto razglašen za izdajalca in upornika ter zapade enaki kazni.

Četrtrič: kdor koli preda imenovanega plemiča Klotarja de Ponthusa živega, dobi nagrado tri sto zlatnikov; kdor ga preda mrtvega, pa dobi polovico te vsote.«

Tretjo in četrto točko je prebral glasnik še počasneje in z močnejšim poudarkom kakor ostale.

Nato se je umaknil.

Veliki profos je znova stopil naprej.

Minuto ali kaj je čakal sredi smrtni tišini, ki je bila zavladala na ulici in v krčmi.

Česa je torej še čakal Croixmart?

Na prvi pogled je bil prešel goste pri »Ježu«. Na prvi pogled je bil tudi ocenil to nočno občinstvo, ki je kljub strogim predpisom o mirozovni nebrizho sedelo za mizami. Spoznal je te ljudi. Bili so visoke osebnosti z Dvora čudežev... grofje, markizi in vojvode rokovnjaškega kraljestva.

Čakal je torej... nu, čakal je, da se trije ali štirje teh vrlih močnejšim poudarkom kakor ostale. Nato se je umaknil.

Minuta je potekla ob globokem, vseobčnem molku. Veliki profos je skomignil z rameni iz rekel:

»Gospod Ponthuški, ali se uklonite kraljevemu ukazu?»

»Pravkar sem izzval nekoga na življenje in smrt,« je odgovoril Klotar. »Kaj bi mislil o meni kralj, ki je dober plemič, ko bi se takoj po izzivu skril v njegovo ječo?»

»Potrpajte!« je kriknil Lorydan.

»Pozor, vi drugi!« je osorno rekel veliki profos. »Pozabiti hočem, kdo ste. Izpregledam vam, da spadata v ječo, ker ob tej uri še posedate v krčmi.«

ga mesta se zapoveduje, da pomagajo zgrabiti imenovanega plemiča in ga predati pravici v roke.

Tretjič: komur koli bi se dokazalo, da je dal imenovanemu plemiču Ponthuškemu zavetje ali da ga je poizkusil skriti zasledovanju stražnikov in redarskih uradnikov, bo takisto razglašen za izdajalca in upornika ter zapade enaki kazni.

Četrtrič: kdor koli preda imenovanega plemiča Klotarja de Ponthusa živega, dobi nagrado tri sto zlatnikov; kdor ga preda mrtvega, pa dobi polovico te vsote.«

Tretjo in četrto točko je prebral glasnik še počasneje in z močnejšim poudarkom kakor ostale. Nato se je umaknil.

Veliki profos je znova stopil naprej. Minuto ali kaj je čakal sredi smrtni tišini, ki je bila zavladala na ulici in v krčmi.

Česa je torej še čakal Croixmart? Na prvi pogled je bil prešel goste pri »Ježu«. Na prvi pogled je bil tudi ocenil to nočno občinstvo, ki je kljub strogim predpisom o mirozovni nebrizho sedelo za mizami. Spoznal je te ljudi. Bili so visoke osebnosti z Dvora čudežev... grofje, markizi in vojvode rokovnjaškega kraljestva.

Čakal je torej... nu, čakal je, da se trije ali štirje teh vrlih močnejšim poudarkom kakor ostale. Nato se je umaknil.

ZA LETOVANJE

5981-44800

Povsem odprte otroške usnjene sandale z močnimi usnjenimi podplati. Otrokom za igro in sprehode.

Od številke 23 do 26 . . . din 35.—
 Od številke 27 do 30 . . . din 45.—
 Od številke 30.5 do 34 . . . din 49.—
 Od številke 34.5 do 38 . . . din 59.—

45

8262-48804

Najnovjša izdelava! Otroške usnjene sandale z neraztrgljivimi gumastimi podplati za otroke, ki mnogo tekajo in skačejo.

Od številke 27 do 30 . . . din 45.—
 Od številke 30.5 do 34 . . . din 49.—
 Od številke 34.5 do 38 . . . din 59.—

49

5961-14841

Zelo udobne in praktične otroške sandale iz finega belega usnja z močnimi usnjenimi podplati.

Od številke 23 do 26 . . . din 49.—
 Od številke 27 do 30 . . . din 59.—
 Od številke 30.5 do 34 . . . din 69.—
 Od številke 34.5 do 38 . . . din 79.—

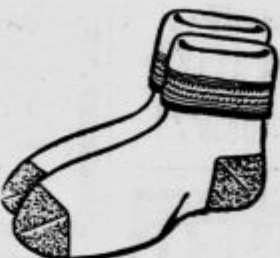
25

45615-9167

Lahki platneni ženski čevlji s prožnimi gumastimi podplati za kopanje. Izdelujemo jih v modri, rdeči in beli barvi.

5

LOKRUM

Din 5.—, 6.— in 7.—
 Nudite otrokom udobnost, kupite jim nogavičke!

35

49815-8115

Odprte sandale iz močnega platna s prožnimi gumastimi podplati. Poceni in praktične.

59

34695-1139

Elegantni, lahki in udobni čevlji iz finega modrega ali belega platna. Zelo prikladni za počitek nog.

79

2985-15150

Čevlji za poletje iz finega usnja v rdeče-beli kombinaciji z usnjenimi podplati in peto. Pristojajo k vsaki poletni obleki.

79

2975-16143

Elegantni ženski čevlji iz belega usnja z okusno izrezanim ristem in polvisokimi petami.

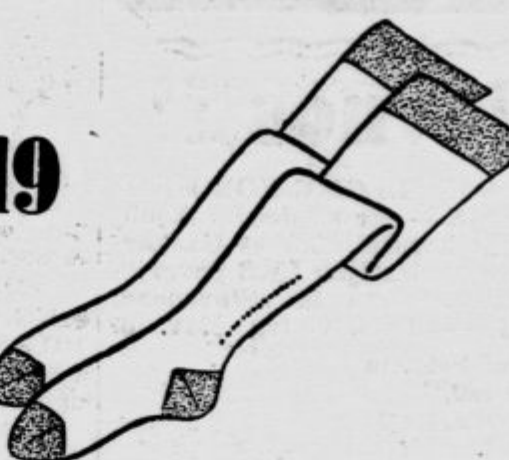
99

335-95132

Ameriška novost! Meksiko sandale za soparne dni. Izdelane so iz finega usnja, kombinirane v belo-modri ali belo-zeleni barvi.

19

LALA

Cenene in trpežne ženske svilene nogavice iz umetne svile. Izdelujemo jih v vseh barvah in niansah.

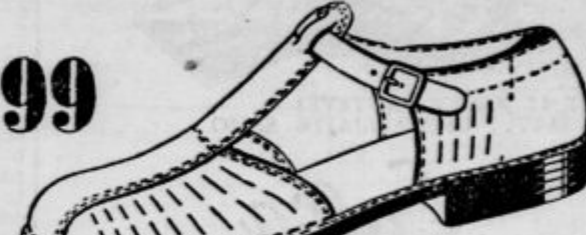
79

9337-2603

Gospodom k novi obleki dobro pristojajo ti čevlji iz sivga platna z usnjenimi podplati.

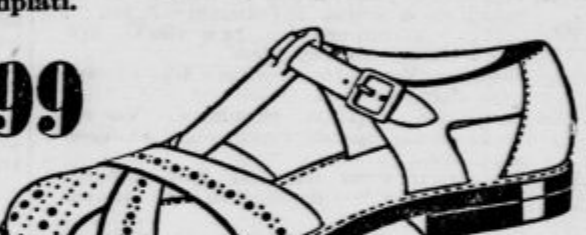
99

8767-04680

Idealna obutev za poletje! Moške upogibne sandale iz mehkega rumenega usnja z usnjenimi podplati.

99

8967-44668

Moške sandale, izdelane iz belega ali rjavega usnja z usnjenimi podplati in petami.

169

3639-44674

Moški polčevlji za poletje iz sivga semiša ali iz rjavega usnja s prožnimi podplati. Na ristu in na straneh okrašeni z luknjicami.

229

9629-41103

Elegantni moški polčevlji iz finega telečjega boksa, kombiniranega z belim semišem in z neraztrgljivimi podplati iz kroma.

14

MARJAN

Praktične nogavice za gospode poleti. Ne potrebujejo podvez, ker imajo na vrhu vpleteno elastiko, ki jih drži.

Rata